

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
Media Exposure and Online Media Perception
of Undergraduate Students towards
Political Participation in Khon Kaen

ศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยมาจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2563

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้จะสำเร็จไม่ได้หากขาดการสนับสนุนและช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา พุคยาภรณ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น สำหรับการสนับสนุนให้บุคลากรในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้พัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยให้มีความเชี่ยวชาญ ตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมเจตน์ ยามาเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานสร้างสรรค์และพัฒนานักศึกษา และ ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ในฐานะผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัยที่ผลักดันและสนับสนุน ตลอดจนช่วยเหลือให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำวิจัยด้วยความลุล่วงเรียบร้อยดี อีกทั้งกำลังใจที่ตีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ ต้นมิ่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาและชี้แนะจุดบกพร่องในงานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางานวิจัย ตลอดจนการสนับสนุนแนวทางการทำงานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ ที่ปรึกษางานวิจัย ที่คอยให้คำแนะนำและแนวทางการทำงานวิจัยให้สมบูรณ์แบบ อีกทั้งยังเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในครั้งนี้

ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้อนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม อันได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ,รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสุนธิ,รองศาสตราจารย์ ปัทมา สุวรรณภักดี,อาจารย์ ดร.เกษญา. ผาทอง,อาจารย์ ดร.อริศรา กำธรเจริญ วิภาตะวัต และ อาจารย์ ดร.วรางคณา นิยมฤทธิ์

และท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณแม่ และครอบครัว ตลอดจนพระคุณของครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ข้าพเจ้า

ตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล

ผู้วิจัย

หัวข้อวิจัย : การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย : นายศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล
หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ.2565

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และ 3) เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตพื้นที่ขอนแก่น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด จากนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์ทั้งในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร และระยะเวลาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารอยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะด้านนโยบาย ด้านกิจกรรม และด้านโครงการค่าเฉลี่ยยังถือว่ามี การรับรู้มาก ทั้งนี้จากการศึกษาจะเห็นว่าสื่อออนไลน์มีพลังอำนาจในการก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการตื่นรู้ในเชิงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตลอดจนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะพบว่า นักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรีให้ความสำคัญต่อข่าวสารในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ให้น้ำหนักน้อย และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่า การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองด้านโครงการ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจะร่วมกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้

คำสำคัญ : ข่าวสารทางการเมือง, การเปิดรับสื่อ, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, สื่อออนไลน์, นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Research Title : Media Exposure and Online Media Perception of Undergraduate Students towards Political Participation in Khon Kaen

Name of Researchers : Mr.Trirath Pluempitichaikul

Name of institution : Sripatum University, Khon Kaen Campus

Year of Publication : B.E. 2565

Abstract

The objectives of this study are 1.) to study media exposure and political news perception via online media platforms of undergraduate students in Khon Kaen 2.) to study political participation of undergraduate students in Khon Kaen 3.) to study influencing online media platforms towards media exposure and political news perception of undergraduate students in Khon Kaen This research used quantitative research methods distributing a survey to collect the data of 400 samples from undergraduate students in the Khon Kaen. The result addressed that information exposure, information search, and duration of exposure of the information were consistent with perception of political news. Especially, perception of political policies, activities, and projects were above average. The study showed that online media could highly influence on political awareness and perception. Moreover, female undergraduate students were likely to focus on the political participation news, especially those who were studying 3 rd year. While 4 th year students less exposed to political information than their counterparts.

Keywords: Political News, Media Exposure, Political Participation, Online Media, Undergraduate Student.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีประชาชนที่ได้รับการศึกษาจะตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อนานาชาติในฐานะพลเมืองของประเทศ(สุจิต บุญบงการและ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527) เพราะการศึกษาสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างเสรีและยังสนับสนุนการพัฒนาการทางการเมืองของประเทศให้มีเสถียรภาพ ทั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีถือว่าเป็นประชาชนอีกกลุ่มที่เป็นพลังสำคัญทางการเมือง ด้วยนักศึกษาเป็นมวลชนที่สามารถรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมใดๆ ได้โดยง่าย และมีผลประโยชน์อยู่ภายใต้อิทธิพลสิ่งเร้าและหรือสิ่งแวล้อมเดียวกัน ทำให้การรวมตัวกันจำนวนมากของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงถือเป็นเรื่องง่ายที่จะเผยแพร่และให้ข่าวสารผ่านผู้นำทางความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจอันหนึ่งเดียวในการแสดงบทบาททางการเมือง (เสถียร เขยประทับ, 2525) อธิบายว่านักศึกษาเป็นกลุ่มมวลชนที่มีพลังสร้างสรรค์และไวต่อการรับข่าวสารทางการเมือง และวิเคราะห์อย่างมีวิจารณ์ญาณในการตอบสนองต่อข่าวสารเหล่านั้น และยังเป็นกำลังสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนารูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จะพบว่าการเดินขบวนของกลุ่มพลังนิสิตนักศึกษาและประชาชนในช่วงเวลาเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 เหตุการณ์นองเลือดเมื่อ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 และเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ.2535 (สุจิต บุญบงการ, 2537) ได้แสดงออกถึงความเคลื่อนไหวทางการเมืองก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับชาติหลายครั้ง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าเยาวชน นิสิตนักศึกษาได้มีการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ อย่างมากมาย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ นิสิตนักศึกษาในฐานะที่เป็นกลุ่มชนชั้นกลางและเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม นิสิตนักศึกษาจึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมืองทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชน รวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ และเป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ในการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูในสังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จนในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้การมี

ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชน จนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน การใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น” (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2550: 562-563)

จากลักษณะโครงสร้างและความเป็นไปในสังคมไทยข้างต้นกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเมื่อใดที่ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองผ่านสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่ออื่นๆ ไม่อยู่ในลักษณะรูปแบบดึงดูดความสนใจหรือขาดความน่าเชื่อถือก็จะส่งผลให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไร้ซึ่งประโยชน์เป็นการสูญเสียทรัพยากรโดยใช่เหตุ รวมถึงในบางกรณีก็อาจจะส่งผลให้มีการเลือกฝ่ายและแตกแยกทางด้านความคิดอย่างรุนแรง ซึ่งโดยหลักการแล้วการศึกษาแนวคิดหรือจุดยืนทางการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากว่าการที่บุคคลจะมีความคิดและพฤติกรรมทางการเมืองในลักษณะใดได้นั้นย่อมเกิดจากความเชื่อ ความรู้สึกและทัศนคติอันโน้มเอียงของบุคคลที่มีกลุ่มการเมืองนั้นๆ อันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองจากช่องทางต่างๆ หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดและได้มีการปฏิวัติรัฐประหารหรือยึดอำนาจโดยทหารหลายครั้ง

และในปีพุทธศักราช 2535 ในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬได้ถือว่าเป็นการยุติความรุนแรงทางการเมืองและทำให้คนไทยเริ่มเห็นความสำคัญและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น อย่างไรก็ตาม วัฏจักรประชาธิปไตยยังคงประสบปัญหาอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งล้วนอาศัยการสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสามารถเข้าถึงประชาชนเป้าหมายในวงกว้าง นับตั้งแต่สื่อหนังสือพิมพ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการหาเสียงนับแต่อดีตกระทั่งปัจจุบันที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้การณรงค์ทางการเมืองหรือการเรียกความศรัทธาจากประชาชนได้มีการใช้สื่อที่เปลี่ยนไปจากเดิมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านมาในอดีตนั้นอาศัยสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อกิจกรรมจนมาถึงสื่อใหม่อย่างสื่อออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนี้

แม้สังคมจะมีพัฒนาการไปในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่านมาการสื่อสารยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตนและเพื่ออยู่ร่วมกับคนในสังคมซึ่งถือได้ว่าการสื่อสารมวลชนมีบทบาทอย่างสำคัญในการสื่อสารกับมวลชนได้โดยไม่ถูกจำกัดในระยะเวลาและสถานที่ทำให้เห็นว่าการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนนั้นก่อให้เกิดผลกระทบแก่สังคมโดยทั่วไปในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการสื่อสารทางการเมืองให้สอดคล้องกับรูปแบบของกระบวนการสื่อสารพื้นฐาน โดยผู้ส่งสาร ได้แก่ นักวิชาการ นักการเมือง ผู้บริหาร หรือผู้นำทางความคิดทางการเมืองได้ส่งข่าวสาร

ทางการเมืองผ่านช่องทางอย่างสื่อสังคมออนไลน์ไปยังผู้รับสาร อันได้แก่ ประชาชนทั่วไปเพื่อมุ่งให้เกิดผลกระทบ (Effect) แก่ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการกระทำต่างๆ ทางการเมืองและการพัฒนาทางการเมืองที่ให้ความสำคัญในเรื่องการสื่อสารการเมือง (Political Communication) พิจารณาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการเมืองทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาคหรือระดับบุคคล ในแง่ของอิทธิพลการสื่อสารต่อการเชื่อมั่นของผู้นำทางการเมือง

การสื่อสารจึงนับเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทางสังคมและการเมืองทุกรูปแบบ (Fagen,1966) ซึ่งมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาถึงบทบาทการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง อาทิ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความแปลกแยกทางการเมือง (Political Alienation) และพฤติกรรมต่างๆ ที่การสื่อสารเข้ามาเชื่อมโยงอยู่ตลอดเวลา

เช่นเดียวกับการรับรู้ถือเป็นส่วนกำหนดกรอบแนวคิดของมนุษย์ ในการประเมินบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวและเป็นตัวกำหนดท่าทีและพฤติกรรมการแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ของมนุษย์อาจกล่าวได้ว่าการรับรู้เป็นความหมายต่อสิ่งต่างๆ ในปัจจุบันและอนาคตความสนใจ ในการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาด้านการสื่อสาร ซึ่งการรับรู้ในข่าวสารก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารในยุคที่สังคมไร้พรมแดนด้านการสื่อสาร โดยที่นักศึกษาและประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่รับอิทธิพลจากการรับรู้ของสื่อทั้งข้อมูลข่าวสารที่จริงบ้างเท็จบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับข้อมูลข่าวสารในเชิงการเมือง ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับแนวทางในการรับรู้ที่จำเป็นต้องมีวิจารณญาณภายใต้ข้อมูลที่ถูกต้องแล้วว่าถูกต้อง

ปัจจุบันสื่อออนไลน์ก็ถือว่าเป็นช่องทางที่ได้รับความสนใจจากประชาชนในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารทางการเมือง จะเห็นได้จากช่วงของการเลือกตั้งที่ผ่านมาเมื่อช่วง พ.ศ. 2562 สื่อใหม่หรือสื่อออนไลน์ถือเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจจากในการหาเสียงเลือกตั้งและโดยที่ นักการเมืองมีการใช้ช่องทาง Facebook Twitter Instagram และ YouTube ในการหาเสียงเลือกตั้งและสร้างชุมชนทางการเมืองไว้เพื่อให้ประชาชนรับข่าวสารการลงพื้นที่นโยบายที่ผู้สมัครเสนอ รวมไปถึงจนถึงกิจกรรมที่ผู้สมัครทำในแต่ละวัน สื่อออนไลน์เป็นช่องทางที่สามารถสร้างการเข้าถึงการมีส่วนร่วมเรื่องราวต่างๆ จะถูกอัปเดตตลอดเวลา รวมถึงเหตุการณ์จริงสดใหม่ที่ประชาชนได้รับด้วย จึงเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมและใช้อย่างแพร่หลายในการหาเสียงเลือกตั้งที่ผ่านมาได้มากที่สุด ทั้งนี้สื่อออนไลน์สามารถสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เป็นอย่างดีทั้งการเลือกตั้ง การรับข่าวสาร จนกระทั่งเกิดการร่วมชุมนุมต่างๆทางการเมือง สื่อออนไลน์เป็นช่องทางที่สามารถเชื่อมโยงระหว่าง

ประชาชนและพรรคการเมือง (มีทนา เจริญวงศ์, 2552: 121) และยังเป็นตัวชี้วัดแนวโน้มของสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองที่สำคัญในอีกนัยหนึ่งด้วย (ตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล, 2562)

ในแง่นี้ข่าวสารทางสื่อออนไลน์มีบทบาทกับสังคมปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มีข้อมูลข่าวสารบนช่องทางออนไลน์มีอยู่มากมายซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถหาหน้าที่ได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารโดยมีสื่อใหม่ (New Media) อาทิ เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน (สุดที่วัล สุขใส, 2558) ซึ่งนอกจากจะเพิ่มความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแล้วยังมีบทบาทในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นข่าวสารทางสื่อออนไลน์จึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเสพข้อมูลข่าวสารของผู้คนในยุคปัจจุบัน (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2552) ได้กล่าวว่า การเปิดรับข่าวทางออนไลน์มีการพัฒนามากขึ้นย่อมส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านต่าง ๆ ในทางที่ดีเพิ่มขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดีประชาชนที่ได้รับการศึกษามีความสามารถและทักษะในการเข้าถึงเข้าใจและตระหนักถึงนโยบายทางการเมืองในฐานะพลเมืองได้ดีเพียงไร ซึ่งนำไปสู่แนวทางในการศึกษา การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เป็นอย่างไรและส่งผลต่อการพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาหรือไม่ โดยทำการศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตจังหวัดขอนแก่น ผลวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสื่อออนไลน์มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาและสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการสื่อสารทางสื่อออนไลน์เพื่อพัฒนามิติทางการเมืองสู่ระบอบประชาธิปไตยได้เหมาะสมกับบริบททางสังคมไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.2.3 เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารจากสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตจังหวัดขอนแก่นมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์อย่างไร

1.3.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตจังหวัดขอนแก่นมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร

1.3.3 การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาอย่างไร

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

1.4.1 นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์แตกต่างกัน

1.4.2 นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.4.3 การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ของนักศึกษามีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกับกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ คือ นักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตเขตพื้นที่ขอนแก่นที่ผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนแบบมีชั้นเรียน

1.5.3 ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเดียวโดยกำหนดระยะเวลาประมาณ 4 สัปดาห์ ในช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2565

1.5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

1.6 นิยามศัพท์

- 1) การเปิดรับสื่อ หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองโดยได้จำแนกตามด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารและด้านระยะเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

- 2) การรับรู้ข่าวสาร หมายถึง การรับรู้เนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล กิจกรรมของรัฐบาลและโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
- 3) สื่อออนไลน์ หมายถึง สื่อใหม่ในช่องทางของ ยูทูป (Youtube) เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) และ คลับเฮ้าส์ (clubhouse)
- 4) ข่าวสารทางการเมืองข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลที่ปรากฏในสื่อออนไลน์
- 5) การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กระบวนการในการที่ประชาชนได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางการเมืองด้วยความสมัครใจ ได้แก่ 1) การติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ 2) การพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนกับอาจารย์และครอบครัว 3) ธารงค์ชกชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล 4) การเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาล 5) มีการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล 6) ตรวจสอบการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล 7) ร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง 8) อภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ
- 6) นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง บุคคลหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4ในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 หน่วยงานราชการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการวางแผน และปรับปรุงแบบการดำเนินงานทางการเมืองของรัฐบาลทั้งในระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับประเทศ

1.7.2 สถาบันทางด้านสื่อออนไลน์ได้ทราบแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง

1.7.3 นักศึกษาและนักวิชาการสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในครั้งต่อไป

1.7.4 ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบถึงการเปิดรับและรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาเป็นแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อออนไลน์
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์ต่อการเมือง
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร
- 2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุป

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารและการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสาร ประกอบด้วย

- 2.1.1 กระบวนการเลือกในการรับข่าวสารของมนุษย์
- 2.1.2 ลักษณะระดับความสามารถของผู้รับสารในการแปลความหมายและปัจจัยด้านสื่อ
- 2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
- 2.1.4 การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง
- 2.1.5 การเปิดรับสื่อจากสื่อสังคมออนไลน์
- 2.1.6 ข่าวสารทางการเมือง

2.1.1 กระบวนการเลือกในการรับข่าวสารของมนุษย์

ปรมะ สตะเวทิน (2539) กล่าวว่า ข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ เราใช้ข่าวสารเป็นเครื่องมือในการ สนทนาในชีวิตประจำวัน ใช้ข่าวสารเป็นข้อมูลในการวางแผน และยังใช้ข่าวสารเป็นข้อมูลประกอบการ

ตัดสินใจ ทั้งนี้เรากำลังอยู่ในยุคข่าวสาร (The information age) สังคมปัจจุบันยังเป็นสังคมข่าวสาร (The Information Society)

แคลปเปอร์ (Klapper) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของการสื่อสารมวลชนที่มีต่อผู้รับสารเมื่อปี ค.ศ. 1949 และ ค.ศ. 1960 ตามลำดับพบว่าการเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure) มิได้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลโดยตรงและก็ได้ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการกระทำของบุคคลเสมอไปแท้จริงแล้วปัจจัยด้านสังคมของบุคคลนั้นเช่นระดับการศึกษา ฯลฯ รวมถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล (Individual Differences) ต่างหากที่มีผลต่อบุคคลมากกว่า

นอกจากนี้ แคลปเปอร์ (Klapper, 1960) กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อนั้นมีขั้นตอนและกระบวนการในการเลือกรับ (Selectivity process) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเอง นอกจากความคิดความรู้อยู่เดิมที่เป็นตัวกำหนดในการเปิดรับข่าวสารแล้ว ยังมีปัจจัยทางด้านสังคม จิตใจลักษณะส่วนบุคคลอีกมากมายหลายประการได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ ความเชื่อ อุดมการณ์ วัฒนธรรม ชนชั้นทางสังคม เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective attention) บุคคลจะเลือกสนใจเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อที่ตนมีอยู่และหลีกเลี่ยงความสนใจข่าวสารที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของตนที่มีอยู่เดิม

3. การเลือกรับรู้และเลือกตีความหมาย (Selective perception and Selective Interpretation) บุคคลจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ ความเชื่อ ความต้องการ แรงจูงใจ และประสบการณ์ที่มี ในขณะเดียวกัน บุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้วก็เชื่อว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้ไปตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะตีความหมายข่าวสารขึ้นเดียวกันไม่ตรงกับความหมายของข่าวสารที่ส่งไป จึงมีได้อยู่ที่ตัวอักษร รูปภาพ หรือคำพูดเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารที่จะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายตามสภาวะอารมณ์ขณะนั้น ตามทฤษฎีความไม่ลงรอยของความรู้ความเข้าใจ (Theory of Cognitive Dissonance) บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนความคิดเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกรู้สึกเดิมของตน ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่ลงรอยหรือสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมจะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจที่เรียกว่า "Cognitive Dissonance" ดังนั้นการที่จะลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวได้ก็ต้องแสวงหาข่าวสารหรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่ลงรอยกับความคิดของตนเท่านั้น

4.การเลือกจดจำ (Selective Retention) ภายหลังจากที่บุคคลเลือกรับเลือกให้ความสนใจ และตีความข่าวสารไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเก็บไว้เป็นประโยชน์เพื่อที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไปและจะพยายามลืมในส่วนที่ต้องการจะลืมด้วย

ผลที่เกิดขึ้นจากการเปิดรับสื่อ เอเรนเบิร์ก (Ehrenberg) และ กู๊ดฮาร์ท (Goodhart) (David and Amada, 2005) ได้เสนอความคิดเห็นว่า กิจกรรมส่วนใหญ่มีผลมาจากประสบการณ์ในอดีต พฤติกรรมการตัดสินใจในหลายๆ ครั้งมีผลมาจากความเคยชิน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในการกระทำแต่ละครั้ง โดย Ehrenberg และ Goodhart ได้เสนอแบบจำลอง ATR model ซึ่งประกอบด้วยการรับรู้ (Awareness) การทดลอง (Trial) และการบริโภครื้อ (Repeat or Reinforcement) กล่าวคือในขั้นแรกผู้รับสารจะมีการรับรู้ (Awareness) เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารนั้น ต่อมาคือได้มีการทดลองใช้ (Trial) ซึ่งผู้บริโภครื้อจะทำการประเมินผลพฤติกรรมของตนเองว่า ตนเองเลือกของที่ใช้หรือเปล่า และตรงกับความคาดหวังของตนหรือไม่ ขั้นสุดท้ายผู้บริโภครื้อจะทำการประเมินต่อว่า ควรจะซื้อสินค้าชิ้นนั้นอีกหรือไม่ (Repeat or Reinforcement) ซึ่งผู้บริโภครื้ออาจทำการซื้อสินค้าต่างๆ เพื่อสำรวจดูว่าการบริโภครื้อในรูปแบบใดที่จะให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เช่นนั้นแล้ว วัตถุประสงค์ของนักการเมืองในการจัดการเรื่องนี้คือ เพื่อที่จะสร้างรูปแบบการเลือกที่มุ่งไปในรูปของนโยบาย กิจกรรมโครงการ ที่มีการยอมรับบ่อยๆ มากกว่าผลงานที่มีการยอมรับเพียงครั้งเดียว

1.2 ลักษณะระดับความสามารถของผู้รับสารในการแปลความหมายและปัจจัยด้านสื่อ

รชงพร โกมลเสวิน และบุญชาญ ทองประยูร (2548) กล่าวว่า การเลือกรับสื่อ และเนื้อหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้รับสาร ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อไปยังผู้รับสารจะได้รับการแปลความหมายแตกต่างกัน และสื่อแต่ละประเภทก็มีการพัฒนาเพื่อผู้ชมต่างประเภทกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ลักษณะของผู้รับสาร (Audience)

องค์ประกอบของผู้รับสารที่เด่นชัดที่สุดคือ อายุ ระดับชนชั้นทางสังคม รายได้ และการศึกษา องค์ประกอบเหล่านี้มีบทบาทในการจัดสรรเวลา จำนวนเงินที่จำเป็นต่อการบริโภครื้อ อายุมีอิทธิพลต่อการเลือกเนื้อหาของสื่อและการเปิดรับสื่อ เช่น เด็กจะดูโทรทัศน์มากกว่าผู้ใหญ่และจะรับชมเนื้อหาที่ใหญ่ในครอบครัวเลือกให้ เมื่อเติบโตขึ้นและมีอิสระในการดำเนินชีวิตมากขึ้น เราใช้เวลาอยู่นอกบ้านมากขึ้นและมักจะชมภาพยนตร์หรือฟังวิทยุมากกว่าดูโทรทัศน์ และเมื่อแต่งงานมีครอบครัวแล้ว การบริโภครื้อจะกลับมาอยู่ในบ้านมากขึ้น (Domestic) แต่อาจจะพัฒนาเป็นการอ่านหนังสือพิมพ์

รายได้อาจมีบทบาทในการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อเช่นกัน เมื่อเรามีรายได้เพิ่มมากขึ้น การบริโภครื้อจะมีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น และจะลดลงเมื่ออายุเพิ่มขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การชมโทรทัศน์และอ่านหนังสือโดยมุ่ง

แสวงหาเนื้อหาที่จริงจังมากขึ้น ผู้มีรายได้ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่อยู่ในสังคมระดับสูงเช่นกันจะรับชมโทรทัศน์ในอัตราที่น้อยกว่าการรับสื่อนั้นๆ อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถในเวลาว่างอื่นๆ หลากหลาย

1.2.2 ระดับความสามารถของผู้รับสารในการแปลความหมาย

ข้อมูลข่าวสารที่ถูกส่งไปยังผู้รับสารจะได้รับการแปลความหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อหรือความคาดหวังที่มีต่อสื่อ นอกจากนั้นผู้รับสื่อแต่ละคนจะมีกรอบโครงของความเข้าใจ (Frame of understanding) แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประมวลข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ การแปลความหมายเกิดขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้รับสารสร้างกรอบโครงในการแปลความหมายข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่อโดยมีรากฐานมาจากประสบการณ์ของตนเอง
2. กรอบโครงเหล่านี้มีโครงสร้างที่แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลง
3. ผู้รับสื่อสร้างกรอบโครงเหล่านี้ขึ้นมาจากสื่อหรือมาจากความต้องการและประสบการณ์ของตนเอง
4. เนื้อหาข่าวสารเดียวกันอาจได้รับการแปลความหมายที่แตกต่างกันออกไปสำหรับผู้รับสารแต่ละคน และเมื่ออยู่ในสภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

1.2.3 ปัจจัยด้านสื่อ

สื่อแต่ละประเภทที่มีการพัฒนาเพื่อผู้ชมต่างประเภทกัน เช่น สื่อหนังสือพิมพ์นั้นแต่แรกเริ่มได้รับการพัฒนาเพื่อผู้อ่านที่เป็นชายอยู่ในระดับชนชั้นกลางในแวดวงการเมืองและธุรกิจ แม้แต่ในปัจจุบันสื่อหนังสือพิมพ์ก็คงรักษาเนื้อหาในรูปแบบไว้ในแนวทางนี้และยังคงดึงดูดผู้อ่านที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับระยะแรก ในทางตรงกันข้ามสื่อโทรทัศน์ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากสื่อภาพยนตร์และสื่อวิทยุซึ่งเป็นสื่อครอบครัวและเป็นสื่อเพื่อความบันเทิงในครอบครัว ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหลักของสื่อโทรทัศน์จึงเป็นเด็ก สตรี และผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนั้น สื่อบางประเภทประสบความสำเร็จในการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้รับสื่อบางกลุ่มโดยเฉพาะ เช่น สื่อนิตยสารที่เจาะกลุ่มสตรีและแม่บ้าน สื่อนิตยสารเพื่อการกีฬา และหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่มีเนื้อหาวิจารณ์การเมืองสำหรับผู้สนใจการเมือง เป็นต้น สื่อเหล่านี้ได้พัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับสื่อที่ต่างกัน ทั้งด้านรสนิยม ความสนใจ ระดับสติปัญญา และโอกาสในการแสวงหาสื่อ ซึ่งสามารถดึงดูดให้เกิดการภักดีต่อสื่อในระดับที่แตกต่างกันด้วย โอกาสที่แตกต่างกันของบุคคลในการแสวงหาสื่อที่ต้องการก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านเวลาว่างที่มี ระดับการศึกษา รายได้ เด็ก สตรี และคนชราใช้เวลาว่างมาก แต่มีเงินน้อยจึงเลือกรับสื่อที่ราคาถูกที่สุดและต้องใช้เวลาบริเวณที่มืด

ผู้รับสื่อจะแสวงหารายการสื่อที่ตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ปัญหาหรือความต้องการเหล่านั้นเกิดจากเงื่อนไขทางสังคม บุคลิกภาพและสภาวะแวดล้อมในชีวิตประจำวัน กลุ่มผู้ฟังที่มีเงื่อนไขข้างต้นแตกต่างกันจะแสวงหาหรือบริโภคข่าวสารจากสื่อแตกต่างกันและในรูปแบบที่แตกต่างกันด้วย

นอกจากนั้นการใช้สื่อหรือการเลือกรับสื่อของบุคคลยังขึ้นอยู่กับความใส่ใจของบุคคลเหล่านั้นด้วยเช่นกัน โดยทั่วไปแล้วเราจะให้ความสนใจกับสิ่งที่คุ้นเคยและสอดคล้องกับความคิดและทัศนคติที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสื่อหรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นปฏิปักษ์กับความเชื่อของเรา

ดังนั้นจึงสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้แรงงานจะหลีกเลี่ยงข่าวสารรายการซึ่งยากเกินกว่าความเข้าใจและไม่คุ้นเคย เช่น การอภิปรายด้านการเมือง หรือข่าวสารสาระความรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพของเขา เกษตรกรอาจเปิดรับสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแต่จะไม่เปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงิน เป็นต้น

ในการที่ผู้รับสารแต่ละคนจะเลือกเปิดรับสื่อประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการเลือกเปิดรับสื่อมวลชนด้วย ยุพา สุภากุล (2534) ได้อธิบายเกณฑ์ในการเลือกเปิดรับสื่อ ดังนี้

(1) เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก เช่น ประชาชนในชนบทจะเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นหลักเพราะสามารถจัดหาเครื่องรับวิทยุได้ง่ายกว่าสื่ออื่นๆ

(2) การเลือกสื่อที่ตนเองสะดวกและนิยม (Convenience Preferences) ผู้รับสารสามารถเลือกสื่อได้ตามที่ตนเองสะดวก ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร และสื่อบุคคล เป็นต้น

(3) เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomed) ผู้รับสารบางคนไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการเปิดรับสื่อที่ตนเองเคยรับ เช่น บุคคลที่อายุมากเคยฟังวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำก็มักจะไม่ค่อยสนใจสื่อชนิดอื่น

(4) ลักษณะเฉพาะของสื่อ (Characteristic of Media) คุณลักษณะเฉพาะของสื่อมีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสาร เช่น ลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์ คือ สามารถให้รายละเอียดของข่าวสารได้ดีกว่าสื่ออื่น หรือโทรทัศน์สามารถให้ข้อมูลได้ทั้งภาพและเสียง สร้างการรับรู้และความน่าสนใจได้ดีกว่าสื่ออื่น เป็นต้น

(5) เลือกสื่อที่สอดคล้องกับตน (Consistency) ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการเปิดรับสื่อของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับ การเปิดรับสื่อมวลชนด้วย (Mass Media Exposure)

1.2.4 บทบาทของสื่อมวลชนทางการเมือง

ในทางการเมืองสื่อมวลชนทำหน้าที่ในการพัฒนาการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน โดยสื่อมวลชนทำให้เกิดความสนใจ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดทัศนคติ และทำให้เกิดการปฏิบัติทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น การเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรค ตลอดจนการมีส่วนร่วมต่างๆ รวมถึงการลงประชามติ

นอกจากสื่อมวลชนจะช่วยพัฒนาประชาชนทางด้านการเมืองการปกครองแล้ว สื่อมวลชนยังมีบทบาทในการพัฒนาสถาบันทางการเมืองและการปกครองของประเทศด้วย เนื่องจากสื่อมวลชนนับเป็นกระจกสะท้อนผลงานและพฤติกรรมขององค์กรทางการเมืองนั่นเอง ดังนั้น สื่อมวลชนจึงมีบทบาทหน้าที่ในการเสริมสร้างระบบสังคมการเมือง (Socio-Political Systems) ให้มีความเข้มแข็งและมั่นคง โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (วิระพล วงษ์ประเสริฐ, 2540)

(1) หน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร (Information) กล่าวคือเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนโดยไม่เสนอข่าวที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อกระบวนการทางการเมือง เช่น ข่าวลือความเสื่อมศรัทธาในตัวนักการเมือง ความแตกแยก ความขัดแย้ง การสร้างสมญานามเชิงลบ รวมถึงในการสนับสนุนสถานภาพผิดคน เป็นต้น

(2) หน้าที่ในการจัดวาระข่าวสาร (Agenda setting) กล่าวคือการจัดลำดับเลือกประเด็นหัวข้อหรือปัญหามาเสนอต่อประชาชนทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนด้วยว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่ควรรับรู้ เรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญ

(3) การเผยแพร่ปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง (Propagation and Cultivation of Political Beliefs) กล่าวคือ การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองต่ออาศัยการสื่อสารที่เข้มข้นเพื่อสร้างเงื่อนไขไม่ให้ผู้รับสารหลบหลีกหรือละเลย เช่น การสื่อสารในโครงการรณรงค์ (Campaign) เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และผลของการรณรงค์หรือการสื่อสารที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกสึกรับผิดชอบต่อบ้านเมืองมากขึ้น

(4) การพัฒนาทางการเมือง การพัฒนาประเทศนั้นจะมีเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพียงด้านเดียวไม่ได้แต่ต้องมีการพัฒนาทางการเมืองด้วยจึงจะสมบูรณ์แบบ โดยเฉพาะประเทศที่ตั้งเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอย่างประเทศไทยยังต้องพัฒนาการเมืองอย่างจริงจัง กล่าวคือ ต้องให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการเมืองแก่ประชาชน รวมถึงสร้างและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

ดังนั้น หากผู้ส่งสารได้นำสื่อมวลชนมาใช้ในปริมาณที่มากพอและมีวิธีการนำเสนอที่สามารถโน้มน้าวใจผู้รับสาร โดยประชาชนผู้รับสารมีโอกาสเปิดรับสื่อในปริมาณที่เหมาะสม เป้าหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งต้องการประชาชนที่มีข่าวสารทางการเมืองที่มากพอต่อการตัดสินใจและทัศนคติที่ศรัทธาประชาธิปไตย สื่อมวลชนก็จะสามารถช่วยให้สังคมบรรลุเป้าหมายการพัฒนาทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542)

กล่าวสรุปได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาการเมือง โดยพัฒนาทั้งตัวบุคคลและสถาบันทางการเมืองทั้งระบบให้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและแสดงออกด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

1.3.1 ความหมายของสื่อมวลชน

สื่อมวลชน (Mass Media) หมายถึง สื่อหรือช่องทางในการนำสารไปสู่มวลชน สื่อมวลชนเป็นสื่อที่มีศักยภาพในการส่งสารไปสู่มวลชนเป็นผลผลิตทางเทคโนโลยีที่เกิดจากการค้นคว้าพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทำหน้าที่ถ่ายทอดสารไปสู่ผู้รับสารที่เป็นมวลชน จึงทำให้การสื่อสารมวลชน แม้ว่าจะเป็นการสื่อสารประเภทหนึ่งระหว่างมนุษย์ในสังคม แต่ก็มีความสำคัญและมีลักษณะพิเศษ (Characteristic) ซึ่งแตกต่างจากการสื่อสารประเภทอื่น (จิราภรณ์ สุวรรณวาทกิจ, 2547)

(1) **ผู้ส่งสาร (Source)** ได้แก่ องค์กรสื่อสารมวลชน ซึ่งจัดเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการแบ่งหน้าที่ภาระงานออกเป็นส่วนๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตที่สามารถทำการผลิตเนื้อสารซ้ำๆ (Duplicate Message) ได้เป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็วเพื่อส่งไปยังผู้รับสารจำนวนมาก จึงมีขั้นตอนและมีค่าใช้จ่ายสูง

(2) **สาร (Message)** ได้แก่ เนื้อหา ข้อความภาพ ตลอดจนเสียงที่ผ่านการ กลั่นกรองก่อนจะส่งไปยังผู้รับสาร โดยผู้ส่งสารหรือองค์กรผู้ส่งสารนั้นจะทำหน้าที่เป็น “ผู้เฝ้าประตู” (Gatekeepers) เพื่อตัดสินใจเลือกสารส่งไปยังมวลชนที่มีลักษณะเป็นสาธารณะไม่ใช่สารส่วนตัว (Private) แต่เป็นสารที่มุ่งให้สาธารณชน (Public) ได้ทราบจึงเป็นการยากที่จะกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้รับสารทั้งหมดได้เพราะมวลชนผู้รับสารมีความแตกต่างกัน ต้องมีการกำหนดกลุ่มผู้รับสารเป้าหมาย (Target Group) เพื่อผลิตสารให้ใกล้เคียงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับสารเป้าหมาย

(3) **สื่อ (Media/Channel)** หมายถึง เครื่องมือนำสารไปสู่ผู้รับสารซึ่งจะสามารถแพร่กระจายสารเดียวกันไปทั่วประเทศและทั่วโลกภายในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียง เป็นต้น

(4) **ผู้รับสาร (Receiver)** มีจำนวนมาก ทำให้เกิดความแตกต่างทั้งด้าน ประชากรศาสตร์ จิตวิทยา เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้ผู้รับสารเกิดการเลือกเปิดสารจาก สื่อมวลชน

(5) **ปฏิริยาตอบสนอง (Feedback)** หมายถึง ในการสื่อสารนับเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ส่งสารใช้ปรับปรุง ประสิทธิภาพของการสื่อสาร แต่สำหรับสื่อสารมวลชนปฏิริยาตอบสนองโดยส่วนใหญ่ จะมีลักษณะที่เรียกว่า “Delayed Feedback” คือจะมีการตอบสนองที่ไม่ได้ทันที เหมือนกับการสื่อสาร ระหว่างบุคคลที่มีการ ตอบสนองแบบทันที “Immediate Feedback” แต่ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำก็มีส่วนช่วยให้การสื่อสารมวลชน เป็นกาสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) มากขึ้น

(6) **ผลของการสื่อสาร (Affect)** เมื่อการสื่อสารมวลชนเป็นการสื่อสารสู่คนจำนวนมาก ทำให้ผล ของการสื่อสารมีมากตามด้วยสื่อมวลชนหลายประเภทมีอิทธิพลต่อผู้รับสารต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นอย่างยิ่งสารต่างๆที่ต้องการให้เกิดผลในสังคมจึงมักเลือกการส่งผ่านช่องทางสื่อมวลชน เช่น การเปิดตัว สินค้าให้ผู้บริโภครู้จักการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับสังคมที่เปลี่ยนแปลง เป็น ต้น

1.3.2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แมคคอมส์ และเบคเกอร์ ได้อธิบายว่า บุคคลจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง 6 ประการ ดังต่อไปนี้ (McCombs and Becker, 1979)

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและหมั่นสังเกตเหตุการณ์ รอบตัวจากสื่อมวลชนเพื่อให้ตนรู้เท่าทันเหตุการณ์และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะได้รับรู้
2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisions) โดยเฉพาะการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิดเห็นของตนเองต่อเหตุการณ์รอบๆ ตัว
3. เพื่อต้องการข้อมูลในการพูดคุยสนทนา (Discussions) มีการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูล ที่สามารถนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นได้
4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participating) โดยการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีผลให้บุคคลมีส่วนร่วมในการรับรู้ เหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว
5. เพื่อช่วยเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยเสริมความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือ สนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว
6. เพื่อความบันเทิง (Relaxation and Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน รวมทั้งการผ่อนคลาย อารมณ์ของผู้รับสาร

นอกจากปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมาแล้วการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลก็มีความสำคัญด้วยกล่าวคือ ผู้รับสารจะมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันนั่นเอง ซึ่งกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารนี้ เรียกว่า กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ซึ่งคือกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารของมนุษย์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ (دنุพล อุ๋นจินตามณี, 2545)

(1) การเลือกเปิดรับหรือการเลือกใช้ (Selective Exposure or Selective Attention) บุคคลจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่หลายๆ แหล่งด้วยการแสวงหาตามความคิดเห็นหรือความสนใจที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิมของตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็จะพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและความคิดเดิมของตนเอง เนื่องจากการที่บุคคลได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมจะก่อให้เกิดภาวะความไม่สมดุลทางจิตใจเกิดขึ้น ซึ่งนอกจากทัศนคติแล้วยังมีลักษณะทางประชากร สถานภาพทางสังคม การศึกษา อาชีพ ความเชื่อ อุดมการณ์และประสบการณ์เป็นตัวกำหนดการเลือกเปิดรับข่าวสารด้วย

(2) การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารชนิดเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนได้ไม่เหมือนกัน โดยจะเลือกรับรู้และตีความตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะอารมณ์ในขณะนั้น บางครั้งอาจบิดเบือนข่าวสารให้ไปในทิศทางที่ตนเองต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับความคิดของตนเองสรุปแล้วบุคคลที่รับข่าวสารเดียวกันจะรับรู้ได้ต่างกันและตีความข่าวสารนั้นแตกต่างกันไป

(3) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะในส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการทัศนคติของตนเองโดยความพร้อมในการจดจำสารมักเกิดขึ้นเมื่อบุคคลให้ความสนใจและพร้อมที่จะเข้าใจ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็จะลืมข่าวสารในส่วนที่ไม่สนใจที่จะรับรู้หรือไม่เห็นด้วยกับข่าวสารนั้น

จะเห็นได้ว่ากระบวนการที่บุคคลจะเลือกรับข้อมูลข่าวสารนั้นบุคคลอาจปฏิเสธข่าวสารตั้งแต่แรกคือ ไม่เลือกอ่าน ไม่ฟัง ไม่ดู สำหรับกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงข้อมูลข่าวสารได้ บุคคลก็ยังพยายามที่จะสนใจเฉพาะเนื้อหาบางส่วนที่ตนเองสนใจรวมถึงเลือกตีความให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ดังนั้น สื่อที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันมีแรงจูงใจผู้รับสารต่างกันก็ย่อมจะมีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของประชาชนในระดับที่ต่างกันด้วย นอกจากการเลือกเปิดรับแล้ว บุคคลก็ยังเลือกรับรู้และเลือกจดจำ ฉะนั้นการศึกษา การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเขตกรุงเทพฯ

มหานครภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงเป็นการศึกษาให้ค้นพบประเภทของสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างลักษณะของข่าวสารทางการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะสนใจเลือกที่รับและการตีความข่าวสารทางการเมือง

1.3.3 การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

เมื่อก้าวถึงการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง (Political Information) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกับทฤษฎีการสื่อสาร (Communication Theory) เนื่องจากการที่บุคคลจะได้รับข่าวสารหรือต้องการส่งข่าวสารไปยังผู้อื่นต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการการสื่อสารมนุษย์ใช้การสื่อสารเพื่อแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรู้สึกนึกคิดความเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งกระบวนการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

(1) แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร (Source) เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสาร คือ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาทของผู้ส่งสารมีอยู่ทั้งหมด 3 ประการด้วยกัน คือ เลือกสรรความหมายที่จะใช้สำหรับการสื่อสารสร้างรหัสจากความหมายให้อยู่ในรูปของสารและส่งรหัสของสารนั้นออกไป

การพิจารณาถึงแหล่งสารในสภาพของความเป็นจริงนั้นแยกแยะได้ยากมาก เช่น สถานีโทรทัศน์ถ่ายทอดคำแถลงการณ์ของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในกรณีนี้ถือว่า รัฐบาลเป็นแหล่งสารเพราะข่าวสารต่างๆ ที่ปรากฏออกมานั้นได้ผ่านการกลั่นกรองจากรัฐบาลและถูกถ่ายทอดผ่านทางโฆษกรัฐบาล ส่วนโทรทัศน์ถือว่าเป็นช่องทางการสื่อสาร แต่ในกรณีที่โทรทัศน์ถ่ายทอดสดการเดินขบวนประท้วงของนักศึกษา ในกรณีนี้จะถือว่าสถานีโทรทัศน์เป็นแหล่งสารพร้อมๆ กับการทำหน้าที่เป็นช่องทางของสื่อเนื่องจากสถานีโทรทัศน์ทำหน้าที่เลือกสรรภาพเหตุการณ์ทางการเมืองและกระจายภาพเหตุการณ์ดังกล่าวไปสู่ประชาชน

(2) สาร (Message) หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับเป็นสาระเรื่องราวที่ส่งออกไปจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสารอาจเป็นความคิดหรือเรื่องราวใดๆ ก็ได้ที่ส่งผ่านไปตามสื่อในรูปของข้อความ คำพูด รูปภาพหรือกิริยาท่าทาง

ในการศึกษาเรื่องนี้สิ่งที่เป็นสารก็คือ “ข่าวสาร” ซึ่งข่าวสารเป็นสารอย่างหนึ่งที่ถูกส่งมาตามสื่อต่างๆ โดยแหล่งสารซึ่งอยู่ในรูปของสัญลักษณ์หรือสัญญาณแต่โดยทั่วไปแล้วเมื่อเราพูดถึงคำว่า “ข่าวสาร” แล้วมักจะหมายถึง “เนื้อหาของสื่อ หรือเนื้อหาของสาร” ซึ่ง “ข่าวสาร” หมายถึงเนื้อหาอะไรก็ได้ที่จะช่วยลด “ความไม่แน่ใจ” หรือทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์ต่างๆ กล่าวคือการทำที่คนเราจะตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับสิ่งของเหตุการณ์หรือแนวความคิดอะไรสักอย่างนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะข่าวสารที่เขาได้รับคือ ถ้าหาก

บุคคลได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์มากเท่าไรบุคคลนั้นก็จะสามารถตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับได้ง่าย ความไม่แน่ใจก็จะลดน้อยลง กรณีตรงกันข้ามถ้าหากบุคคลขาดการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ แล้วความไม่แน่ใจจะมีมากจึงทำให้บุคคลนั้นยากที่จะตัดสินใจหรือยอมรับได้เป็นการช่วยให้บุคคลสามารถสร้างภาพให้ชัดเจนขึ้นและยังช่วยกำหนดพฤติกรรมบุคคลควรจะทำภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ ด้วย (Schramm, 1973)

จะเห็นว่าหน้าที่ของข่าวสารมีหลายประการ หน้าที่ในด้านที่เป็นข่าวสารการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบหรือหน้าที่ในด้านการให้ความเห็นหรือชักจูงหน้าที่ในด้านการให้ความรู้หรือการศึกษาตลอดจนหน้าที่ในด้านการให้ความบันเทิง แต่ในการวิจัยเรื่องนี้จะเน้นหน้าที่ในด้านที่เป็นข่าวสารเป็นหลักโดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยที่จำเป็นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง เพราะข่าวสารทางการเมืองจะช่วยให้ระบบการเมืองอื่นๆ ทำหน้าที่ของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Almond and Powell, 1980) เนื่องจากการที่ประชาชนได้รับความรู้ข่าวสารในทางการเมืองจะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นผลให้เกิดความเข้าใจในทางการเมืองติดตามมา (พฤษิสาณ ชุมพล, 2535) มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นมีการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนดังกล่าวจะทำให้รัฐบาลได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนทำให้รัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องตรงจุดมากยิ่งขึ้น

(3) ช่องทางสำหรับส่งสารหรือสื่อ (Channel) หมายถึง สิ่งที่จะนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับ บางครั้งอาจเรียกว่า “ผู้นำส่งสาร” ก็ได้ในการศึกษาเกี่ยวกับสื่อโดยทั่วไปมักแบ่งสื่อออกเป็น 2 ประเภทคือ (Almond and Powell, 1966)

3.1 สื่อบุคคล สื่อแบบนี้ส่วนใหญ่จะติดต่อสื่อสารกันโดยการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัวและผู้ส่งสารกับผู้รับสารมักจะมีความรู้จักชอบพอกันเคยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารลักษณะนี้จึงเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ผู้รับสามารถที่จะตอบรับหรือมีปฏิกริยาโต้ตอบต่อข่าวสารนั้น ผู้ส่งข่าวสารสามารถมองเห็นได้และผู้รับสามารถถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจจาก ผู้ส่งได้การสื่อสารแบบนี้ระบบมิได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของปัจเจกบุคคล หากแต่จะมีอิทธิพลได้โดยทางอ้อม คือผ่านตัวกลางอีกทีหนึ่งตัวกลางนี้คือ “ผู้นำความคิดเห็น” บรรดาผู้นำความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวทางการเมืองสูง รวมทั้งรับฟังข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับมาส่งผ่านไปยังบุคคลอื่นๆ ในสังคม อาจจะโดยการตีความหรือสอดแทรกความคิดเห็นของตนลงไปด้วยซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลที่ส่งต่อไปยังผู้อื่นบิดเบือนไปจากความเป็นจริงได้

3.2 สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อชนิดนี้นับว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากแต่มีจุดอ่อนคือถ้าผู้รับสารไม่เข้าใจในเนื้อหาของสารแล้วจะไม่สามารถซักถามได้เนื่องจากการสื่อสารแบบทางเดียว แต่การสื่อสารในลักษณะนี้มีข้อดีคือสามารถส่งข่าวสารข้อมูลให้แก่ผู้รับได้เป็นจำนวนมากๆ และช่วยลดการบิดเบือนข่าวสารข้อมูลโดยการพูดปากต่อปากได้ดี นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนเป็นเหตุให้ผู้นำทางการเมืองส่วนใหญ่ถือโอกาสใช้สื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือในการที่จะกระตุ้นเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่ตนต้องการหรือไม่ก็อาจครอบงำสื่อมวลชนเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

(4) **ผู้รับสาร (Receiver)** หมายถึง ผู้ที่รับข่าวสารจากแหล่งสาร เป็นจุดหมายปลายทางในการส่งสารไปถึงผู้รับสารอาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ บทบาทของผู้รับสารมีอยู่ด้วยกันสามประการคือ รับสาร ถอดรหัสสารเพื่อให้ความหมาย และโต้ตอบต่อความหมาย บทบาททั้งสามนี้อาจทำโดยบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้

ในการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสามารถนำแนวความคิดเรื่องการใช้และความพึงพอใจที่ผู้รับสารมีต่อสื่อมวลชน (Uses & Gratifications Model) เพื่อเป็นดัชนีชี้ถึงการเปิดรับข่าวสารตามความพอใจของผู้รับสารโดยแนวความคิดนี้เน้นที่ผู้รับสารว่ามีกระบวนการอย่างไรในการเปิดรับสื่อหนึ่งๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างสรรค์ความพอใจให้กับตนเองโดยอาศัยสื่อซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิหลังด้านตัวแปรทางประชากร จิตวิทยา และประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้รับสาร (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2535)

ผู้วิจัยพบว่าได้มีนักวิชาการบางท่านที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองโดยนำเอาความคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้โดยมีสมมติฐานว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารนั้นจะมีวัตถุประสงค์ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสถานภาพและภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

เซียร์ และ ฟรีดแมน (Seare and Freedman, 1967) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร ของบุคคลพบว่ากลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับระดับการศึกษาและระดับชั้นทางสังคมซึ่งสามารถใช้อาชีพเป็นดัชนีวัดแทนได้เป็นกลุ่มตัวแปรที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่ดีที่สุดหรือ อาจกล่าวได้ว่าระดับการศึกษาและอาชีพเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ

โรบินสัน (Robinson, 1977, อ้างถึงใน มยุรี ถนอมสุข, 2554) ได้ทำการศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้รับสารมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อและระดับความรู้ทางด้านข้อมูลข่าวสารของบุคคล โดยกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการใช้สื่อและระดับความรู้ในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่ต่างกันไปด้วย กล่าวคือกลุ่มคนที่มี

ความรู้สูงจะเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ข้อมูลข่าวสารดีและจะเพิ่มพูนความรู้ทางด้านนี้ของตนให้มากขึ้นโดยการใช้สื่อมวลชน

ชอยย็ และ เบคเกอร์ (Choi and Becker, 1987) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อพบว่า การศึกษาหลายชิ้นที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีผลต่อการเลือกใช้สื่อ กล่าวคือ คนที่มีการศึกษาสูงจะอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าคนมีการศึกษาน้อยซึ่งจะเลือกที่จะดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุมากกว่า

แมคคอมบ์ และ มีวลินส์ (McComb and Mullins, อ้างถึงใน ศุภวัธ มีบุญธรรม, 2547) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านการศึกษากับการใช้สื่อมวลชนและการใช้สื่อมวลชนกับความสนใจทางการเมืองพบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้สื่อมวลชนกับการใช้สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมืองแต่การศึกษามีความสัมพันธ์โดยทางอ้อมกับความสนใจทางการเมืองคือผู้มีการศึกษาสูงจะใช้สื่อมวลชนมากขึ้นและจะมีผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความสนใจทางการเมืองด้วย ขณะที่ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างการศึกษากับความสนใจทางการเมืองโดยไม่ผ่านการใช้สื่อมวลชนไม่มี

1.3.4 กระบวนการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล

กิติมา สุรสุนธิ (2557) ได้กล่าวถึง แบบจำลองการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล ดังนี้

(1) **ผู้ส่งสาร (Sender)** หมายถึง บุคคลซึ่งทำหน้าที่ หรือทำการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ต่างๆ โดยการเข้ารหัส (Encoder) ออกไปเป็นสัญญาณ สัญลักษณ์ตลอดจนกริยาท่าทาง เบอร์โลเชื่อว่าการสื่อสารจะสำเร็จได้ผู้ส่งสารจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จและประสิทธิผลของการสื่อสาร ดังนี้

- ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) ได้แก่ ความสามารถ ความชำนาญ ในการเข้ารหัส (Encoder) เช่น ความสามารถ ความชำนาญในด้านการพูด การเขียน การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการสื่อสาร เป็นต้น ผู้วิจัยพิจารณาว่ารัฐบาลในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อใช้ในการเผยแพร่นโยบาย กิจกรรมทางการเมือง และโครงการสำคัญของรัฐผ่านสื่อทั้งภาพและเสียง โดยจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านการพูดและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เป็นต้น

- ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้ในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่ผู้ส่งจะถ่ายทอดหรือส่งไปจะมีผลต่อความเชื่อถือความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารในสายตาของผู้รับสาร (Source Credibility) และนอกจากความรู้ในเรื่องข้อมูลหรือเรื่องของผู้ส่งจะส่งแล้ว รวมถึงความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารที่ทำให้ผู้ส่งสารสามารถสร้างและปรับองค์ประกอบต่างๆ ในกระบวนการสื่อสารให้สมบูรณ์ลดอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางการสื่อสารที่จะเกิดขึ้นให้หมดไปหรือน้อยลงด้วย

- ทักษะคติ (Attitudes) หมายถึง ความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อ บุคคล หรือ เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่จะมีผลต่อพฤติกรรม และการแสดงออกของบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อ 3 สิ่งด้วยกัน คือ

- (1) ทักษะคติที่ดีต่อตนเอง อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถเป็นผู้ส่งสารที่ดีได้
- (2) ทักษะคติที่ดีต่อเนื้อหาข่าวสาร อันจะทำให้เกิดความสนใจติดตามค้นคว้าเรื่องราวที่ผู้ส่งสารส่งไปทำให้มีความรู้ดีในเรื่องนั้น ๆ
- (3) ทักษะคติที่ดีต่อผู้รับสาร เป็นสิ่งสำคัญอีกประการที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้หากผู้ส่งสารมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้รับสารก็จะเกิดความตั้งใจ กระตือรือร้น และมีความพยายามในการรับสาร

- ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture System) ผู้ส่งสารเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในสังคมมีกรอบ กฎระเบียบ ตลอดจนวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และค่านิยม รวมทั้งพฤติกรรมของผู้ส่งสารด้วยสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวหล่อหลอมถึงบุคลิกลักษณะของพฤติกรรมในการแสดงออกต่อบุคคลอื่น

คุณลักษณะทั้ง 4 ประการตามที่ได้กล่าวมานี้เป็นสิ่งสำคัญที่เอื้ออำนวยให้ผู้ส่งสารประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ซึ่งตามหลักการระบอบประชาธิปไตยถือว่าผู้เผยแพร่หรือรัฐ (ผู้ส่งสาร) กับผู้ฟัง หรือประชาชน (ผู้รับสาร) นั้นพึงมีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นกัลยาณมิตร ผู้นำทางสังคมที่ดีมีคุณภาพจะต้องเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ฟังเป็นสำคัญ

(2) สาร (Message) ได้แก่ผลผลิต (Output) ของความรู้สึคนึกคิด และความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกต่างๆหรือเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งต้องการจะสื่อออกไป อาจปรากฏออกมาในรูปของภาษาพูด ภาษาเขียน หรือ กิริยาท่าทาง เบอร์โล ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสารว่า มีอยู่ 5 ส่วน คือ

- รหัสสาร (Message Codes) หมายถึง ส่วนที่เล็กที่สุดของสาร อันได้แก่ สระ พยัญชนะ หรือวรรณยุกต์ต่างๆ ที่นำมาประกอบเป็นคำที่มีความหมาย รวมทั้งการใช้คำศัพท์ หรือภาษากาย ภาษาเสียง ต้องพิจารณาว่าผู้รับสารจะเข้าใจในรหัสสารของรัฐบาลนั้นหรือไม่

- เนื้อหาของสาร (Message Content) หมายถึง สาระที่ผู้ส่งตั้งใจและ ต้องการที่จะสื่อออกไปยังผู้รับสาร ดังเช่น “ปรองดองหน่อย...เหนื่อยแล้ว” เป็นการบอกให้ผู้รับสารทำในสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ให้เร็วขึ้นเพื่อจะได้สำเร็จตามนโยบายรัฐ

- การจัดเรียงลำดับสาร (Message Treatment) หมายถึงการเรียบเรียงเนื้อหาของสารตามรูปแบบ (Styles) ของแต่ละบุคคลมักจะขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ส่งว่าเป็นคนที่มีบุคลิกในการสื่อสารอย่างไร เช่น นายกฯ เป็นคนชอบพูดจากร้าวร้าว หรือเป็นคนสุภาพอ่อนโยน เป็นต้น

- องค์ประกอบย่อยของสาร (Elements) มีลักษณะเป็นคำหนึ่ง ประโยคหนึ่ง ย่อหน้าหนึ่ง เรื่องหนึ่ง เช่น ในการเขียนเรียงความจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อย คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป หรือในการเขียนข่าวก็จะประกอบด้วยประโยคต่างๆ การพาดหัว เนื้อข่าว

- โครงสร้างของสาร (Structure) ในแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของภาษา แตกต่างกันไป เช่น ประโยคในภาษาไทยจะมีโครงสร้างโดยเรียงตั้งแต่ ประธาน กิริยา และกรรม หรือในการเขียนข่าว โครงสร้างของข่าวจะประกอบด้วย พาดหัวใหญ่ พาดหัวรอง เนื้อข่าวและสรุป เป็นต้น

(3) ช่องสาร (Channel) ได้แก่ ช่องทาง หรือตัวกลางที่ใช้ในการส่งหรือถ่ายทอดสาร เบอร์โลเชื่อว่ามนุษย์เราสามารถใช้อวัยวะสัมผัสทั้ง 5 อัน ได้แก่ การมองเห็น (Seeing) การได้ยิน (Hearing) การดมกลิ่น (Smelling) การลิ้มรส (Tasting) และการสัมผัส (Touching) ในการส่งและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่างๆ เบอร์โลได้สรุปถึงช่องทางการสื่อสารไว้ 3 ลักษณะคือ

- ช่องสาร หมายถึง การเข้ารหัสและการถอดรหัส ได้แก่ การพูด ฟัง เขียน อ่าน

- ช่องสาร หมายถึง พาหนะที่ใช้บรรจุข่าวสารนั้น ได้แก่ จอภาพ หน้ากระดาษ หนังสือพิมพ์ เครื่องส่ง เครื่องรับวิทยุกระจายเสียง โทรศัพท์ เป็นต้น

- ช่องสาร หมายถึง พาหนะที่ใช้นำหรือพาหนะที่บรรจุข่าวสารนั้นไป ได้แก่ อากาศ คลื่นแสง คลื่นเสียง กล่าวคือ ถ้าเราจะอ่านหนังสือเราจำเป็นต้องใช้แสงสว่าง หรือผู้ฟังจะได้ยินเสียงก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนไหวหรือการสั่นสะเทือนของอากาศบริเวณรอบๆ นั้น เป็นต้น

(4) ผู้รับสาร (Receiver) ได้แก่ บุคคลที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสาร และในการสื่อสารจะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้รับสารจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญในการถอดรหัส (Decoder) อันได้แก่ความสามารถในการอ่าน การฟัง การตีความ การจับใจความของผู้รับสาร ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามความรู้ประสบการณ์และระดับสติปัญญา เช่น คนที่มีความรู้สูงย่อมจับประเด็นต่างๆ จากสารที่ได้รับง่ายกว่าคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า

- ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ประสบการณ์ของผู้รับสารจากการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่อาจเป็นทั้งความรู้ในเชิงวิชาการหรือความรู้ในด้านอื่นๆ ความรู้ในส่วนของผู้รับสารนั้นจะหมายถึงความรู้ขั้นพื้นฐานในการอ่านออกเขียนได้ของบุคคล

- ทักษะคติ (Attitudes) หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ลึกซึ้งซึ่งเหนียวแน่น และเปลี่ยนแปลงได้ค่อนข้างยากเนื่องจากหากผู้รับสารมีความรู้สึกในทางที่ไม่ดี และมีอคติ (Bias) ในทางลบ กับองค์ประกอบของการสื่อสารแล้วจะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงขาดความสนใจและปฏิเสธการรับข่าวสารต่างๆ จากผู้ส่งสารได้

- ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture System) ผู้รับสารเป็นบุคคลเช่นเดียวกันกับผู้ส่งสาร หากอยู่ในระบบสังคมวัฒนธรรมเดียวกันย่อมมีผลต่อความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ และพฤติกรรม แต่หากอยู่ในระบบสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้มีความชื่นชอบ มีการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารหรือมีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไป เช่น ตอนนี้อยู่มาถึง “ประชาธิปไตย” คนไทยก็จะนึกภาพออก เข้าใจว่า “ประชาธิปไตย” นี้เกิดจากการที่ทหารเข้ามาจัดการดูแลความสงบเรียบร้อย แต่ถ้าพูดให้คนที่ไม่ได้อยู่ในระบบสังคมวัฒนธรรมไทยฟังก็ทำให้เข้าใจได้ยากหรือนึกภาพไม่ออก

ดังนั้น การสื่อสารแต่ละครั้งเพื่อประสพผลสำเร็จผู้ส่งสารต้องคำนึงถึงผู้รับสารเป็น สำคัญเพราะผู้รับสารมีความแตกต่างกันทั้งด้านทักษะการสื่อสาร ความรู้ทักษะคติ ระบบสังคมและวัฒนธรรม ผู้ส่งสารจึงควรศึกษาให้เข้าใจผู้รับสารด้วยเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สะท้อนการสื่อสารตามแบบจำลองของเบอร์โล อันประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสารและผู้รับสาร ซึ่งองค์ประกอบแต่ละตัวมีอิทธิพลทำให้การสื่อสารนั้นประสพผลสำเร็จหรือผลล้มเหลว ดังนั้นเพื่อให้การทำหน้าที่สื่อสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นำไปสู่ความปรองดองในชาติอย่างประสพผลสำเร็จจะต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน ได้แก่

1. ผู้ส่งสาร (Sender) หมายถึง รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นผู้ทำการเข้ารหัสสาร (Encoder) จึงจำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสาร มีความรู้ในเรื่องที่นำเสนอ มีทัศนคติที่ดีและเข้าใจระบบสังคมวัฒนธรรมแบบพุทธศาสนา รวมทั้งต้องเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อผู้รับสารด้วย

2. สาร (Message) หมายถึง นโยบาย กิจกรรมทางการเมือง และโครงการต่างๆ ของรัฐ

3. ช่องสาร (Channel) หมายถึง สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย เพื่อเกิดการรับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทาง การได้ยิน (Hearing) การได้เห็น (seeing) เป็นหลักในการรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ

4. ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง ประชาชนคนไทย หรือบุคคลที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารต้องทำการถอดรหัสสาร (Decoder) ซึ่งการถอดรหัสสารที่ถูกต้องตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารหรือไม่

ดังนั้นผู้ส่งสารจะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจต่อผู้รับสารเพื่อการถอดรหัสเข้าใจตรงกันง่ายขึ้นทำให้ การทำหน้าที่สื่อสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สื่อสารไปยังประชาชนได้อย่างประสบผลสำเร็จ

1.4 การเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์

การเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) คือ เครื่องมือต่างๆที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและ เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ทำให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และ สื่อสารกับบุคคล อื่น ๆ ได้ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อการสื่อสารทาง ธุรกิจ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ โดยที่สื่อ ออนไลน์จะ สามารถใช้ได้กับเครื่องมือหลายประเภท ทั้งคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นช่องทางให้สามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างทันที (Williamson, 2013) ในขณะที่ (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์คือสื่อที่ผู้ส่งสาร แบ่งปันสารซึ่งอยู่ ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับ สารหรือผู้รับสารด้วยกันเองซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ ทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตาแกรม (Instagram) เฟซบุ๊ก (Facebook) และไลน์ (Line) การแบ่งปันสื่อทาง ออนไลน์ (Media Sharing) เนื่องจาก บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านมาสู่ตนทั้งหมด จะเลือกรับรู้เพียง บางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ มักจะถูก คัดเลือกตลอดเวลา และข่าวสารที่น่าสนใจจึงมีประโยชน์เหมาะสมตามความนึกคิดของ ผู้รับสารจะเป็น ข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร

1.5 ข่าวสารทางการเมืองในรัฐบาล

การดำเนินงานของรัฐบาล ความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ ของรัฐบาล ตลอดจนเรื่องความเป็นอยู่ และผลกระทบต่อประชาชน สถานการณ์บ้านเมืองทั้งในและต่างประเทศ อาทิ แนวทางการบริหารงานตามโร้ดแมปที่ครอบคลุมใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการต่างประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผู้วิจัยพิจารณาสาระสำคัญตามคุณลักษณะของข่าวสารจากการดำเนินการของรัฐบาลอันได้แก่ ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ข่าวสารกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลและข่าวสารโครงการที่สำคัญของรัฐบาล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.5.1 ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ทิศทางและการพัฒนาประเทศตามนโยบายรัฐบาล “12นโยบายเร่งด่วนมุ่งบรรเทาปัญหาให้ประชาชน ในคำแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกำหนดนโยบายหลัก 12 ด้านดังนี้ (วารสารสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2562)

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ
3. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
4. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย
6. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
7. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
8. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย
9. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม
10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
11. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และ
12. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

1.5.2 ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

1. กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ปองดองของรัฐบาล
2. กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน“เปิดไฟไลโกง”ทั่วประเทศ
3. กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.
4. กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ
5. กิจกรรม “Workcation Thailand ทำงานเที่ยวได้ รวมใจช่วยชาติ”
6. กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด “รักอย่างไร ไม่ติดโควิด
7. กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

1.5.3 ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการที่สำคัญของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

1. โครงการชิม ช้อปใช้
- 2.โครงการคนละครึ่ง
- 3.โครงการเราเที่ยวด้วยกัน

- 4.โครงการม.33 เรารักกัน
- 5.โครงการเราชนะ
- 6.โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้
- 7.โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสาร (Source Credibility) เป็นการรับรู้ของผู้รับสาร ที่มีต่อตัวแหล่งข่าวสารหรือผู้ถ่ายทอดข่าวสารในแง่ที่ว่าน่าเชื่อถือสารหรือยอมรับได้มากน้อยเพียงใด ความน่าเชื่อถือนี้สามารถประเมินได้จากบุคลิกลักษณะของแหล่งข่าวสารที่รับรู้ โดยผู้รับสาร นั่นคือ ความน่าไว้วางใจ ความเชี่ยวชาญ ความคล่องแคล่วรวดเร็วในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

จากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การรับข่าวสารการเมือง อันได้แก่ นโยบายของรัฐบาล กิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาล และ โครงการที่สำคัญต่างๆ ของรัฐบาลนั้น มีความจำเป็นมากสำหรับนำไปประกอบกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่างๆ นอกจากนี้ระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองน่าจะแตกต่างกันไปตามลักษณะ ภูมิหลังที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจะได้นำประเด็นดังกล่าวมาใช้ประกอบในการศึกษาครั้งนี้ต่อไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

แมคโคลสกี (McClosky, 1968) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปโดยสมัครใจซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงิน และการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะความกระตือรือร้นของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอาจพิจารณาได้จากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ การเขียนและกล่าวสุนทรพจน์ การรณรงค์หาเสียง การแข่งขันเป็นเจ้าหน้าที่พรรคหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ไม่รวมถึงกิจกรรมที่ไม่สมัครใจ เช่น การเสียภาษี การเป็นทหารและหน้าที่ด้านตุลาการ

วีเนอร์ (Weiner, 1971) ได้สรุปนิยามของคำว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 9 ความหมายด้วยกัน คือ

ประการแรก หมายถึง การให้การสนับสนุนและการเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาล เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการใด ๆ

ประการที่สอง หมายถึง ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สาม หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้องการประท้วง การลือขบี่ เป็นต้น

ประการที่สี่ หมายถึง การใช้สิทธิเลือกตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเอง (Representation)

ประการที่ห้า หมายถึง ความรู้สึกแปลกแยกหรือตีตนออกจากระบบการเมืองอันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม พวกเขามีศักยภาพที่จะกลับเข้ามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมหรือยุติธรรมกว่าเก่า

ประการที่หก หมายถึง กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาในทางการเมืองก็ได้ ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องอยู่ในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ประการที่เจ็ด หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองทุกรูปแบบ ทั้งในแบบใช้ความรุนแรงและแบบไม่ใช้ความรุนแรง

ประการที่แปด หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลการดำเนินการของข้าราชการนี้ด้วย

ประการที่เก้า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเมืองระดับชาติ แต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

วีเนอร์ (Weiner, 1971, p. 165) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึง การปฏิบัติการโดยสมัครใจใดๆ (Any Voluntary Actions) ที่ไม่ว่าจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ จะมีการจัดองค์การหรือไม่มี จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่อง และจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

นี และ เวอร์บา (Nie and Verba, 1975, p. 1) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมายของประชาชนซึ่งมีวัตถุประสงค์โดยตรงมากหรือน้อย ในการมีอิทธิพลต่อการเลือกของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือการกระทำที่กำลังดำเนินการอยู่ของเจ้าหน้าที่รัฐบาล โดยเน้นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมของพลเมืองเฉพาะบุคคล รวมทั้งผู้ที่เฉื่อยชาต่อกฎเกณฑ์ต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอาชีพ ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและพวกหัวคะแนน

2. เป็นกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล

3. การมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการกระทำกิจกรรม

มิวบราธและเกวล (Milbrath and Goel, 1977) ให้ความหมายของการเข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองไว้อย่างกว้างๆ และครอบคลุมว่าหมายถึง กิจกรรมทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ต้องการมีอิทธิพลผลักดันหรือยอมรับสนับสนุนต่อรัฐบาล ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการรวมบทบาทในการสร้างอิทธิพล ผลักดันให้เกิดผลทางการเมืองตามต้องการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับอย่างพิธีการด้วย สำหรับผู้ที่ยอมรับรัฐบาลต้องแสดงออกโดยการปรับพฤติกรรมตามคำสั่งหรือข้อเรียกร้องของรัฐบาล แต่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็พยายามสร้างอิทธิพลผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาใหม่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีทั้งเป็นการต่อต้าน เช่น การเดินขบวนประท้วง การจลาจล และมีทั้งที่เป็นการสนับสนุน เช่น การให้ความร่วมมือกับทางการในการเสียดาษี การเกณฑ์ทหาร เป็นต้น

ฮันติงตัน และ โดมิงกิว (Huntington and Dominguez, 1975) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึงกิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยที่การกระทำเป็นไปได้ทั้งถูกต้องตามกฎหมายและไม่ถูกต้องตามกฎหมายใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง และทั้งที่สำเร็จและล้มเหลว ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์หาเสียง หรือการรวมตัวกันเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันต่อรัฐบาล ได้แก่การประท้วง การใช้ความรุนแรงโดยที่เน้นการกระทำของประชาชนเอง (Autonomous Participation) หรือกิจกรรมเกี่ยวกับการปลุกกระดมประชาชน (Mobilization Participation)

ฮันติงตัน และ เนลสัน (Huntington and Nelson, 1976) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าจะต้องเป็นเรื่องของกิจกรรมมิใช่ทัศนคติ และใช้กับบุคคลธรรมดาไมใช่ นักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองเพราะเป็นอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการมีบทบาททางการเมือง การตัดสินใจว่าการกระทำใดๆ เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือเป็นบทบาททางการเมือง อาจถือลักษณะทางการเมืองที่บุคคลนั้นกระทำอยู่ ดังเช่น การเป็นสมาชิกพรรคซึ่งไม่ได้ทำงานด้านการเมืองเป็นหลัก แต่มีหน้าที่เพียงการสอดแนมและหาเสียงให้กับผู้สมัครบ้างเป็นครั้งคราวจึงเรียกได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งและทำกิจกรรมทางการเมืองเป็นไปอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมนั้นจึงถือว่าเป็นเรื่องของบทบาททางการเมือง ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ ดังนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองจึงอาจเป็นได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สันติหรือรุนแรง ถึงแม้ว่าผู้เข้าร่วมจะมีวัตถุประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาลแต่ก็อาจจะไม่มีผลต่อ

การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของรัฐบาลแต่ประการใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมว่ามี ศักยภาพมากน้อยเพียงใด

สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2531) ได้สรุปความหมายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมของ ประชาชนที่มุ่งจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในระดับต่างๆ ซึ่งรูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วม ในทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไปด้วย

สุจิต บุญบงการ (2537) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระชับว่า การมีส่วนร่วม ทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล โดย แยกลักษณะที่น่าสนใจไว้หลายประการ ดังต่อไปนี้คือ

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความหมายในเรื่องกิจกรรม ไม่ใช่ทัศนคติ ไม่ใช่เป็นเรื่อง ของความคิด ความรู้สึก หรือความเชื่อทางการเมือง แต่ยอมรับว่าทัศนคติทางการเมืองมีผลต่อรูปแบบหรือการ แสดงออกของการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ไม่ใช่เป็นกิจกรรม

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองใช้กับบุคคลธรรมดา ส่วนนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง นั้นถือว่าเป็นบทบาททางการเมือง (Political Role)

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของ รัฐบาลหรือผู้นำประเทศ เช่น ถ้านักศึกษาชุมนุมประท้วงในมหาวิทยาลัยเพื่อไล่อธิการบดีจากตำแหน่งจะไม่ใช่ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองจนกว่านักศึกษาจะใช้การประท้วงนี้กดดันรัฐบาล หรือผู้นำทางการเมืองให้

ดังนั้น ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรเป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของ รัฐบาล สนับสนุนเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ปกป้องหรือเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและสถาบันทางการเมืองต่างๆ การ มีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สันติหรือรุนแรงความประสงค์ที่จะผลักดัน รัฐบาลนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งสร้างหรือริเริ่มขึ้นจากตัวผู้มีส่วนร่วมเองแต่อาจจะมาจากผู้ร่วมอื่นรวมทั้งผู้นำ ทางการเมืองด้วย

ประการสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้นำหรือ รัฐบาลแต่อย่างใด แม้ว่าผู้มีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์กดดันรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลมากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก และไม่สามารถ ผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลาและทุกๆ เรื่อง

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ (2546) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการที่จะแสดงออก ซึ่งอำนาจสูงสุดที่ตนมีอยู่ได้ 5 ทาง ดังนี้ คือ

1. การออกเสียงเลือกตั้ง (Election) เป็นการแสดงออกซึ่งอำนาจของประชาชนที่สามารถจะเลือกรัฐบาลคือผู้ที่จะดำเนินงานของรัฐ การเลือกตั้งที่ใช้หลักการเสมอภาคให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งทั่วไปโดยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ ทางทรัพย์สินสมบัติ หรือทางชาติตระกูล โดยเรียกว่า Universal Suffrage จึงจะถือว่าเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ในอดีตนั้นการต่อสู้เพื่อ Universal Suffrage เป็นไปอย่างดุเดือดและเข้มข้นกว่าที่คนจนผู้ไม่มีที่ดินหรือสตรียจะมีสิทธิในการเลือกตั้ง

2. การออกเสียงประชามติ (Referendum) กล่าวคือ อำนาจที่ประชาชนมีอยู่ในการตัดสินใจ ในปัญหาต่างๆ ของรัฐตามเจตจำนงของตน ส่วนใหญ่ในทางปฏิบัติมักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย รัฐธรรมนูญ เช่น การจะยอมรับร่างรัฐธรรมนูญที่ยกร่างขึ้นใหม่ทั้งฉบับ หรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมของรัฐธรรมนูญตอนใดตอนหนึ่งหรือไม่ การลงคะแนนเสียงก็ไม่ซับซ้อนแต่อย่างใด คือเพียงแค่วोटว่า Yes หรือ No เท่านั้นเอง ที่มาของการออกเสียงประชามตินี้มาจากสวิตเซอร์แลนด์ที่เน้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและพบในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย เป็นต้น ให้ประชาชนออกเสียงประชามติรับรองหรือไม่รับรองการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

3. ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย (Initiative) ตามหลักประชาธิปไตยโดยทั่วไปแล้ว ประชาชนมักจะใช้อำนาจอธิปไตยในการร่างกฎหมายผ่านทางฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา แต่ประชาชนก็มีสิทธิที่จะแสดงอำนาจอธิปไตยในการเสนอร่างกฎหมายเองได้ ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2540 ก็ได้รับรองสิทธิและอำนาจนี้อย่างแจ่มชัด ทั้งนี้ ในมาตรา 170 ได้บัญญัติไว้ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายได้แต่เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเท่านั้น (ทั้งนี้ต้องมีร่าง พ.ร.บ. เสนอมาด้วย) เป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองมากยิ่งขึ้นกว่าการเลือกตั้งทั่วไปแต่เดิม

4. ประชาชนสามารถตัดสินใจปัญหาสำคัญเกี่ยวกับนโยบายรัฐ (Plebiscite) ที่มาของ Plebiscite นั้น มีประวัติมาจากสาธารณรัฐโรมัน (ก่อนสมัยที่จะเป็นจักรวรรดิโรมัน) ซึ่งได้มีการแบ่งประชาชนชาวโรมันเป็นสองชั้นคือพวกพาทริเซียน (Patricians) เป็นพวกผู้ดี กับพวกพลเบียน (Plebeians) เป็นพวกไพร่ คล้ายกับการแบ่งชนชั้นของเมืองไทยในสมัยโบราณที่มีสิทธิในสังคมแตกต่างกัน ดังนั้น กรณีการลงคะแนนเสียงที่ให้พวกไพร่ลงคะแนนด้วยจะเป็นเรื่องสำคัญระดับชาติทีเดียวในทางปฏิบัติเมื่อรัฐบาลมีปัญหาระดับนโยบายที่ไม่สามารถตัดสินใจได้เอง เนื่องจากอาจจะเกิดผลกระทบอย่างใหญ่หลวงในสังคม ดังเช่น การที่จะเลิกจำหน่ายสุราหรือการที่จะเปิดให้มีโสเภณีหรือบ่อนการพนัน อย่างเปิดเผยถูกต้องตามกฎหมาย รัฐบาลจำเป็นต้องให้ประชาชนตัดสินใจกันเองโดยตรง ซึ่งการลงคะแนนเสียงก็คือ Yes หรือ No นั่นเอง สำหรับการใช้ศัพท์ระหว่าง Referendum กับ Plebiscite ปัจจุบันมักใช้แทนกันมั่วไปหมดเนื่องจากคนทั่วไปไม่ทราบประวัติความเป็นมาของคำศัพท์ทั้งสองดังกล่าว

5. ประชาชนสามารถจะเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่สำคัญของรัฐบาลได้ (Recall) การแสดงออกซึ่งอำนาจอธิปไตยของประชาชนที่สามารถมีสิทธิออกเสียงถอดถอนเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่างๆ ซึ่งได้มาโดยการเลือกตั้ง (ไม่ใช่การแต่งตั้ง) แต่ทั้งนี้เป็นการย้ำเน้นถึงหลักการว่าเมื่อประชาชนเลือกตั้งเข้ามาได้ ประชาชนก็สามารถที่จะปลดหรือถอดถอนได้เช่นกัน

จากความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักวิชาการแต่ละท่านนั้น โดยสรุปแล้ว ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นคือ การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติก็ตาม ซึ่งการกระทำนั้นอาจผิดกฎหมายหรือถูกต้องตามกฎหมาย อาจใช้ความรุนแรงหรือไม่ใช้ความรุนแรงสำเร็จผลหรือไม่หรือการกระทำโดยความสำนึกหรือถูกชักจูงระดมพลังก็ได้

2.2 สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2531) ได้อธิบายแนวคิดของ Huntington ถึงสาเหตุของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. เกิดจากขบวนการสร้างความเป็นทันสมัย เป็นผลให้สังคมดั้งเดิมแปรเปลี่ยนไป ความเป็นเมือง (Urbanization) ความพัฒนาเป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) ระดับการศึกษาของคนสูงขึ้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้คนเกิดความคาดหวังและความทะเยอทะยานสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Mobilization) ในขณะเดียวกัน ในสังคมที่ระดับของการพัฒนาการเมืองอยู่ในระดับต่ำไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของประชาชนได้ ประชาชนจะเกิดความคับข้องใจและถ้าความคับข้องใจเหล่านี้ไม่สามารถถูกขจัดไปได้แล้ว ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างชนชั้นทางสังคม การพัฒนาการทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมากขึ้น เมื่อโครงสร้างชนชั้นของคนเปลี่ยนไปจะทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองเปลี่ยนไปคือ

- มีความสำนึกในหน้าที่ตัวเองมากขึ้น
- ได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้น
- ตระหนักในผลกระทบที่นโยบายของรัฐพึงมีต่อตนเองมากขึ้น

- มีความสำนึกในฐานะที่เป็นสัตว์การเมือง
- ให้ความสนใจอย่างมากต่อกิจกรรมทางการเมืองจากทัศนคติและพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นผลให้คนไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

3. อิทธิพลของปัญญาชนและการคมนาคมสื่อสารแบบใหม่ในสังคมเกิดใหม่หลายประเทศที่นิสิตปัญญาชนได้เข้ามา มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ดังเช่น เกาหลีใต้ หรือไทยในช่วง 14 ตุลาคม 2516 มีส่วนกระตุ้นให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ในฐานะราษฎร นอกจากนี้ อิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่างๆ ก็จะถูกใช้เป็นสื่อโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองบ้างในสังคมระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง

4. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง ถือเป็นสาเหตุประการสำคัญอันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การขัดแย้งจะมาจากกลุ่มผู้นำเก่าที่มีอำนาจกับกลุ่มผู้นำใหม่ เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชนให้เกลียดชังระบบการเมืองแบบเดิมๆ ซึ่งสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองของตน โดยอ้างว่ายุติธรรมมากกว่าเดิมและท้ายที่สุดแล้วการขัดแย้งนี้มักนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปของการใช้กำลังรุนแรง

5. รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมากขึ้น ซึ่งในสังคมดั้งเดิมถูกครอบงำด้วยความเชื่อ ประเพณี ที่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนชั้นสูงต่ออำนาจ รัฐบาลกลางแผ่ขยายมากขึ้นความเจริญกระจายไปสู่ชนบท สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องอุปโภคบริโภค การศึกษา เข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนในชนบทมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดชาวชนบทก็จะเกิด ความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองและพยายามเรียกร้องหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่พวกเขาต้องการมากยิ่งขึ้น

6. อิทธิพลของการศึกษา ทั้งนี้โดยบุคคลที่มีการศึกษาดีจะยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคล แต่ละบุคคลจะติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง และพยายาม เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

จิโรโชค วีรสัย (2538) ได้ศึกษาถึงสาเหตุการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองของนักศึกษา พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 11 ประการ ได้แก่

1. จำนวนมหาวิทยาลัยมีมากขึ้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเริ่มเข้าสู่สภาพสากลมากขึ้น ซึ่งหมายความว่า มีผู้เข้าเรียนต่อหลังมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวนมากและได้รับอิทธิพลจากสถาบันการศึกษาเหล่านั้นในประเทศไทย นับตั้งแต่มีมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเป็นแห่งแรกที่เชียงใหม่ในปี พ.ศ.2507 ในเวลาต่อมาได้มีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรดม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งการมีมหาวิทยาลัยจำนวนมากทำให้มีจำนวนนิสิตมากขึ้นซึ่งทำให้มีประเด็นปัญหามากขึ้นเป็นธรรมดา อนึ่ง เมื่อนิสิตสามารถรวมตัวกันย่อมเป็นพลังมาก

2. การที่มีมหาวิทยาลัยใหญ่โตมากขึ้นแทนที่จะมีสภาพเป็นเพียงวิทยาลัยชุมชน (Junior หรือ Community Colleges) หรือมหาวิทยาลัยกลางๆ ย่อมทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต หรือผู้บริหารกับอาจารย์และนิสิตเป็นไปในรูปที่เป็นทางการและไม่เป็นกันเองมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์แบบที่ห่างกันย่อมมีผลสะท้อนต่อความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่ความไม่เข้าใจกันย่อมนำไปสู่ประเด็นปัญหาต่างๆ และเป็นสาเหตุประการหนึ่งของการมีปฏิกริยาประท้วงจากนักศึกษา

3. สภาพความเป็นเมืองและที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยมักตั้งในเมืองใหญ่ด้วยเหตุผลหลายประการ ดังเช่น ในการทำให้สะดวกในการหาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและมีบรรยากาศทางปัญญาเมื่อมหาวิทยาลัยรวมกันอยู่ ณ บริเวณใกล้เคียงกันในเมืองใหญ่ ย่อมทำให้นิสิตเกิดความรู้สึกว่ามีพลังที่เป็นนิสิตด้วยกันไม่ใช่น้อยและทำให้กล้าแสดงความคิดเห็นหรือกล้าดำเนินการในเรื่องต่างๆ เมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในเมืองใหญ่ นักศึกษาย่อมประสบด้วยตนเองและรู้สึกกระวนกระวายใจ ปฏิกริยาของนักศึกษาจึงได้แสดงออกมาในรูปของการก่อหวอดเป็นครั้งคราว

4. การพัฒนาทางวิทยาการ โดยมีสังคมเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บรรดาวิทยาการก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่คณาจารย์บางคนอาจล้าหลังปรับตัวไม่ทัน นิสิตหลายคนตระหนักความจริงเรื่องนี้และแสดงบทบาทในการกระตุ้นให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนรวมทั้งหลักสูตรให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการโดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

5. นักศึกษามีสภาพ “อยู่ระหว่าง” หรือ “อยู่ริมขอบ” (Marginal) ได้แก่ การเข้ากับบทบาท หนึ่งไม่ถนัด สถานภาพมีลักษณะที่ไม่แน่ชัด กล่าวคือนักศึกษามีลักษณะที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่นักและก็ไม่ใช่นักเรียน ทำนองว่า “วัยรุ่นรุ่นผู้ใหญ่” หรือเป็น “ผู้ใหญ่วัยรุ่น” ดังนั้น จึงเกิดปัญหาในการวางตัวและมีปัญหาในการแสดงทัศนะเพราะมักแตกต่างจากทัศนะของผู้ที่อยู่ในวัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่อย่างแท้จริง

6. สภาพทางจิตวิทยา นักศึกษามักยึดหลัก “จริยธรรมแห่งจุดหมายปลายทางสุดถู่” (Ethic of Absolute Ends) หมายถึง การมีทัศนคติและค่านิยมในเชิงอุดมคติ ซึ่งเป็นที่มาในการขาดการคำนึงถึงสภาพที่เป็นจริงคือ มองโลกสดใส ขึ้นชมกับอุดมคติ วาทะจงใจหรือคำคมคารมปราศรัยและคำขวัญต่างๆ โดยที่ไม่ค่อยเข้าใจเนื้อแท้และความยุ่งยากในการปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นๆ

7. ได้รับอิทธิพลมาจากคณาจารย์ผู้สอน แบ่งเป็น 3 สาเหตุ

7.1 มีอาจารย์บางประเภทหรือบางคนซึ่งรู้สึกเป็นอริกับนักวิชาการซึ่งเก่งทางหาทุนวิจัย พยายามเบนความสนใจของตนเองไปในการสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจกิจกรรมที่ไม่เป็นวิชาการแท้ๆ แต่เป็นเรื่องของสังคมภายนอก

7.2 อาจารย์บางคนมีแนวคิดไปในเชิงเสรีนิยมมักไม่ขัดขวางการแสดงออกของนักศึกษาตราบเท่าที่เห็นว่าเป็นไปโดยสุจริตและไม่ใช้กำลังรุนแรง

7.3 บรรยากาศทางปัญญา (Intellectual Atmosphere) ของมหาวิทยาลัยย่อมมีอิทธิพลในการดึงดูดให้อาจารย์และนิสิตเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทางการเมือง

8. อิทธิพลของเนื้อหาวิชาการจะพบว่านิสิตในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีแนวโน้มที่จะยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าผู้อยู่ในสาขาภาคปฏิบัติ

9. ภูมิหลังของนิสิตที่มาจากครอบครัวฐานะดีมักเลือกเรียนวิชาทางศิลปศาสตร์หรือทาง สังคมศาสตร์ ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติไปในทางเสรีนิยม ส่วนนิสิตที่มีฐานะไม่ดีมักเลือกเรียนสาขาวิชาที่ประกอบอาชีพได้เลยจึงไม่ค่อยสนใจการเมืองนัก

10. ประวัติและประเพณีของมหาวิทยาลัย หากมหาวิทยาลัยเคยมีประวัติเกี่ยวกับการเมืองมาแล้วในอดีต มักทำให้นิสิตรุ่นใหม่ๆ เจริญรอยตาม เช่น กรณี 14 ตุลาคม 2519 เป็นต้น

11. บุคลิกภาพส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการตื่นตัวเชิงการเมือง

2.3 ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โบรมาจ (Bromage, 1950) ได้จำแนกลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการปกครองไว้ 3 อย่างใหญ่ ๆ คือ

1. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนาของประชาชนต่อวิธีกำหนดนโยบายในการปกครองประเทศ การแสดงเจตจำนงดังกล่าวนี้จะมีความหมายจริงๆ หรือมีผลดีตามระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจของประชาชนอย่างจริงจังและการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดด้วย

2. การบังคับและการชักจูงอย่างไม่เป็นทางการ (Information Method of Pressure and Persuasion) อาทิเช่น การติดตามการปฏิบัติงานของผู้แทนทางสื่อมวลชน และแสดงเจตจำนงในรูปแบบการรวมกลุ่มกันเดินขบวนเพื่อหาทางเปลี่ยนแปลงผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งที่ตนเองไม่พอใจ ดังนั้น ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจึงต้องฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เป็นแรงกดดันอยู่ตลอดเวลาเพื่อผ่อนคลายความรู้สึกของประชาชนให้ใช้วิธีการมีส่วนร่วมอย่างสันติ ซึ่งได้แก่การรวมกลุ่มต่อรองหรือการผลักดันในรูปแบบของพรรค

การเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยถือว่าพรรคการเมืองหรือกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นตัวกลางในการรับฟังและถ่ายทอดความคิดเห็นของประชาชน

3. การดำเนินการอย่างเป็นทางการ (Formal Active) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการใช้สิทธิที่ได้รับตามรัฐธรรมนูญ เช่น การริเริ่มกฎหมาย การแสดงประชามติ และการเพิกถอนให้ออกจากตำแหน่ง (Recall)

ทาวน์สันด์ (Townsend, 1967) กล่าวว่า มีความเชื่อที่เกือบจะเป็นสากลว่า มนุษย์ในสังคมจะเข้าไปมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับระบบการเมือง ซึ่งเขาเห็นว่ามียู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะการเกี่ยวข้องกับแบบสังคมคอมมิวนิสต์ คือ ประชาชนถูกบังคับให้เกี่ยวข้องกับเรื่องลักษณะที่รัฐบาลเห็นว่าจำเป็น
2. ลักษณะแบบตะวันตกในประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนมักจะเกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่เสมอด้วยความสมัครใจ

บาร์เบอร์ (Barber, 1972) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง เช่น บริหารงาน กำหนดนโยบาย และตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง
2. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรี แต่กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาควบคุมติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

ฮันท์ติงตันและเนลสัน (Huntington and Nelson อ้างถึงใน สิทธิพันธ์, 2531) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยได้แบ่งลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 อย่าง คือ

1. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสำนึกของตนเอง (Autonomous Political Participation) หมายถึง ลักษณะที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดๆ ด้วยความพึงพอใจของตนเอง เป็นไปโดยความสมัครใจ และมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างแท้จริง และมีความตั้งใจมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

2. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยถูกชักจูง (Mobilized Political Participation) หมายถึง ลักษณะของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่เป็นไปโดยที่ไม่ได้เกิดจากเจตจำนงของตนเอง แต่เกิดจากผู้อื่นปลุกกระตมให้ประชาชนเข้าร่วมในการกระทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น ใช้อำนาจขู่เชี้ย บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุให้เป็นไปตามที่ผู้ปลุกกระตมต้องการ

2.4 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะแตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่มีการศึกษาไว้ ดังนี้

อัลมอนด์และพาวเวลล์ (Almond and Powell, 1966) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ละเอียดชัดเจน โดยแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. เป็นทางการ (Conventional Forms)
  - 1.1 การออกเสียงเลือกตั้ง/ลงคะแนนเสียง
  - 1.2 การพูดจาเรื่องการเมือง
  - 1.3 กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง
  - 1.4 การจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม
  - 1.5 การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง
2. ไม่เป็นทางการ (Unconventional Forms)
  - 2.1 การยื่นข้อเรียกร้อง
  - 2.2 การเดินขบวน
  - 2.3 การเข้าประจัญหน้ากัน
  - 2.4 การละเมิดกฎระเบียบของสังคม
  - 2.5 การใช้ความรุนแรงทางการเมือง
  - 2.6 สงครามกองโจรและการปฏิวัติ

ในส่วนของการศึกษาในประเด็นรูปแบบของแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดย ทาวน์เซนด์ (Townsend, 1967)

1. เลือกตั้ง (Voting)
2. การออกเสียงประชามติ (Referendum) โดยคนทั้งประเทศ ผลออกมาอย่างไรก็ต้องยึดถือตามนั้น
3. ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ต้องทำโดยทั่วถึงกัน
4. มติมหาชน (Public Opinion)
5. ประชาสังคม (Civil Society) ประเทศไทยยังไม่เคยมีกลไกการมีส่วนร่วมในข้อ 2

การออกเสียงประชามติ และมติมหาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้งเป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคนที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อไปทำหน้าที่คัดเลือกตัวแทนของตนเข้าไปออกกฎหมายและเข้าไปบริหารประเทศ

ดังนั้น ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งได้ดังนี้ (ตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล,2562)

1. สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
2. สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง
3. ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียง
4. ร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัครขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง
5. ร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้งในระดับต่างๆ ดังเช่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกรรมการนับคะแนน กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

กิจกรรมการมีส่วนร่วมก่อนการเลือกตั้ง

1. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่
2. ตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3. ร่วมรณรงค์เลือกตั้ง
4. ฟังการปราศรัยนโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมือง
5. สอดส่องดูแลพฤติกรรมที่มีขอบ
6. ศึกษาประวัติผู้สมัคร
7. ให้การศึกษาแก่ประชาชน
8. การต่อรองนโยบายของพรรคการเมือง

กิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างการเลือกตั้ง

1. สังเกตการณ์การซื้อเสียง
2. ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. ติดตามการนับคะแนน
4. ร่วมเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
5. แจ้งเหตุหากพบเหตุการณ์ผิดปกติ
6. ชักชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
7. ไม่รับเงินซื้อเสียง

8. ตรวจสอบดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา

กิจกรรมการมีส่วนร่วมหลังการเลือกตั้ง

1. ติดตามผลการเลือกตั้ง
2. ติดตามผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. ติดตามการจัดตั้งรัฐบาล
4. ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้แทนที่เราเลือก
5. แสดงพลังกลุ่มกดดันนักการเมือง ถ้าพบว่ามีกรกระทำโดยมิชอบ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาชนไทย

การมีส่วนร่วมในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ การรวมตัวกันของบุคคลเป็นกลุ่มบุคคลหรือองค์กรในสังคมมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเท่านั้น โดยไม่มีเป้าหมายที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศแต่อย่างใด สำหรับเป้าหมายของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันไปบางกลุ่มอาจเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามสิ่งที่กลุ่มตนต้องการ เช่น การเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ราคาพืชผลการเกษตร หรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มของตนหรืออาจเรียกร้องให้รัฐบาลจัดทำนโยบายหรือโครงการที่กลุ่มตนจะได้ประโยชน์ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในรูปแบบของพรรคการเมือง

การรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความเชื่อทางการเมืองคล้ายคลึงกันมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อไปทำหน้าที่ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตาม การเข้ามารวมตัวกันในรูปแบบพรรคการเมืองยังมีเป้าหมายอื่นอีก ดังเช่น การให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน การดูแลและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม การสร้างผู้นำทางการเมือง การควบคุมและติดตามตรวจสอบทางการเมือง ฯลฯ ในส่วนของประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในพรรคการเมืองได้ ดังเช่น การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมของพรรคการเมือง การช่วยรณรงค์หาเสียงในช่วงที่มีการเลือกตั้ง เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งถือเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญของการบริหารประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แต่สิ่งที่ควรตระหนักคือ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมากไม่ได้หมายความว่าถึงความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ หากแต่การใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องมีลักษณะดังนี้

(1) **การใช้สิทธิโดยอิสระ** การใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องเกิดจากความสมัครใจไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

(2) **การเลือกตั้งโดยลับ** การออกเสียงต้องกระทำแต่เพียงลำพังโดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วยหรือสามารถล่วงรู้ได้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครคนใดหรือออกเสียงอย่างไร การออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้

(3) **ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง** บุคคลมีสิทธิออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียงเท่านั้น

(4) **ความเป็นกลาง** บุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวกับในการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(5) **การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการแสดงออก** บุคคลล้วนมีเสรีภาพในการที่จะแสดงความคิดเห็น การเขียน การพูด การโฆษณา การพิมพ์ ซึ่งการแสดงออกเหล่านี้อาจอยู่ในรูปแบบของการวิพากษ์วิจารณ์ตามสื่อต่างๆ รัฐบาลต้องไม่ขัดขวางหรือห้ามปรามการแสดงออกของประชาชน รัฐบาลต้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนลงมือดำเนินการทำกิจการใดที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนและชุมชน รวมทั้งความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนต้องตระหนักว่า ตนเป็นเจ้าของประเทศ และต้องเข้าไปรับผิดชอบในกิจการของบ้านเมืองในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ ต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยและควรส่งเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารบ้านเมือง

แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

1. สนใจ ติดตามข่าวสารด้านการเมือง
2. ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง
3. สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี
4. ต่อต้านนักการเมืองที่ไม่ดี
5. ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี
6. คัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม
7. ศึกษาข้อเท็จจริงให้ถี่ถ้วน
8. เสนอปัญหาให้หน่วยงานแก้ไข
9. ชุมชนคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
10. ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนมิให้ถูกละเมิด

11. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

1. การติดตามข่าวสารบ้านเมือง
2. การใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. ริเริ่มพูดคุยประเด็นการเมือง
4. ชักจูง ธารรงค์ให้ผู้อื่นสนับสนุนบุคคลและพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุน
5. เสนอแนวคิด นโยบายต่อนักการเมืองและผู้นำทางการเมือง
6. บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง
7. ร่วมประชุมธารรงค์ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง
8. เป็นสมาชิกระดับแกนนำพรรคการเมือง
9. ร่วมระดมทุน
10. เสนอตัวเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง
11. ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

บันไดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

- บันไดขั้นที่ 1 สนใจติดตามข่าวสารและกิจกรรมทางการเมือง
- บันไดขั้นที่ 2 เริ่มพูดคุยประเด็นทางการเมือง
- บันไดขั้นที่ 3 ศึกษานโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมือง
- บันไดขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องทางการเมืองและการเลือกตั้งร่วมกับผู้อื่น
- บันไดขั้นที่ 5 เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการเลือกตั้งในชุมชน
- บันไดขั้นที่ 6 จัดกิจกรรมทางการเมืองและการเลือกตั้งในชุมชน
- บันไดขั้นที่ 7 ธารรงค์สนับสนุนบุคคลและพรรคที่ตนนิยม
- บันไดขั้นที่ 8 เป็นอาสาสมัครสอดส่องและช่วยเหลือการเลือกตั้ง
- บันไดขั้นที่ 9 ตัดสินใจเลือกตั้งตัวแทนอย่างรู้เท่าทัน

บันไดขั้นที่ 10 ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐมิวบาร์ท (Milbrath, 1971) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า เป็นกิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะป็นระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติก็ตาม ซึ่งการกระทำนั้นอาจผิดกฎหมายหรือถูกกฎหมาย อาจใช้ความรุนแรงหรือไม่ใช้ความรุนแรง สำเร็จผลหรือไม่

หรือ กระทำโดยความสำนึกหรือถูกชักจูงระดมพลัง ก็ได้ เขาได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 6 รูปแบบ คือ

1. การเลือกตั้ง (Voting) พบว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเป็นรูปแบบในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แยกจากกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง แต่รวมได้กับกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติซึ่งแสดงออกโดยการเคารพธงชาติ การเสียภาษี การเคารพกฎหมาย และสนับสนุนประเทศให้ต่อต้านสงคราม ซึ่งผลจากการวิจัยได้พบอีกว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อระบบมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตนที่มีต่อระบบการเมือง จึงเห็นว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเชื่อได้ยากกว่าทำให้เกิดความแตกต่างที่สำคัญต่อผลผลิตทางการเมือง โดยให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองมีความสำนึกในบรรทัดฐานของสังคมและวิถีการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน นอกจากนี้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็ไม่ต้องการสื่อข่าวสารและแรงจูงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ

2. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Workers) หมายถึง ในการเข้าร่วมพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการเลือกตั้ง ขอบเขตของกิจกรรมได้แก่ การมีบทบาทในการรณรงค์หาเสียง บริจาคเงินช่วยเหลือพรรคหรือผู้สมัคร ชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชื่นชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้งและการร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบดังกล่าวนี้เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ขั้นต้นระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ มีবার์ทพบว่า การมีผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีน้อยมากเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัว ความสนใจที่แท้จริง พวกที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทนี้จัดอยู่ใน “พวกนักสู้” (Gladiators)

3. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activists) ขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ได้แก่ การร่วมกันขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับสังคม การเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์การที่มีบทบาทเกี่ยวกับกิจการสาธารณะอื่นๆ และติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม “ผู้มีบทบาทในชุมชน” มีลักษณะคล้ายกับ “เจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง” ในหลายๆ ด้าน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูงเช่นเดียวกัน จะแตกต่างกันคือ “ผู้มีบทบาทในชุมชน” มีความเกี่ยวข้องกับพรรคและการรณรงค์หาเสียงน้อยกว่าผู้มีบทบาทในพรรคการเมือง

4. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting Officials) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้เป็นเรื่องเฉพาะ เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องภาษีโรงเรือน การทำถนน การตรวจสอบความมั่นคงทาง

สังคม เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้มีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเองเท่านั้น การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบดังกล่าวนี้เกือบจะไม่ใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริง แต่เรียกการมีส่วนร่วมแบบนี้ว่าการมีส่วนร่วมอย่างแคบ (Parochial Participation)

5. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) ขอบเขตของกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้คือ การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดการจลาจลเพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง การประท้วงอย่างแข็งขันและเปิดเผยต่อสาธารณชนถ้ารัฐบาลกระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม การเอาใจใส่กับการชุมนุมประท้วง การเข้าร่วมกับกลุ่มประท้วงรัฐบาล และการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

6. การเป็นผู้สื่อข่าว (Communicators) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะนี้มี ขอบเขตของกิจกรรม คือการเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุนผู้นำเมื่อเขาทำดี การเข้าร่วมอภิปรายการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการและเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ กิจกรรมแต่ละอย่างต้องการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างภายในชุมชน ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของ “ผู้สื่อข่าว” นี้มักเป็นพวกมีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจการเมืองมากด้วย “ผู้สื่อข่าวทางการเมือง” จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่า “เจ้าหน้าที่พรรค” หรือ “ผู้รักชาติ” แต่จะไม่แสดงออกด้วย “กิจกรรมการประท้วง”

ส่วนนักวิชาการอย่าง บูบาร์ (Bubar, 1972) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรงเป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง ดังเช่น บริหารงาน กำหนดนโยบายและการตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง
2. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมเป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งเสรีแต่กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าควบคุมความเคลื่อนไหวของฝ่ายปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

นีและเวอร์บา (Nie and Verba, 1975) ได้จำแนกรูปแบบและกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะกว้างและชัดเจนไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. การลงคะแนนเสียง (Voting) ซึ่งเห็นว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำเพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อคะแนนเสียงของตน แต่คะแนนดังกล่าวนี้คือความเห็นเกี่ยวกับความชื่นชมของพลเมืองที่มีต่อผู้นำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นเพราะเป็นเพียงการ

เปลี่ยนแปลงการลงคะแนนเสียงจากผู้สมัครคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งเท่านั้น มิได้แสดงความชื่นชอบเป็นพิเศษสำหรับขอบเขตของผลผลิตของการเลือกตั้งนั้นกว้างขวางมากและมีอิทธิพลเหนือพลเมืองทั้งหมด เพราะการร่วมชื่นชอบของพลเมืองและแรงกดดันทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล

2. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง (Campaign Activity) ซึ่งพบว่า การที่พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้งได้โดยการกำหนดคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่งไว้ก่อน และมีอิทธิพลต่อผู้นำไว้เช่นเดียวกับกิจกรรมการลงคะแนนเสียง ผลผลิตของการรณรงค์หาเสียงนำไปสู่ความขัดแย้งได้ และกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ยากและต้องการความคิดริเริ่มมากกว่าการลงคะแนนเสียง สำหรับขอบเขตของกิจกรรมรณรงค์หาเสียง ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียง การทำงานอย่างกระตือรือร้นเพื่อพรรคการเมือง ตลอดจนการร่วมประชุมสัมมนาทางการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสโมสรทางการเมือง และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3. การติดต่อในฐานะของพลเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ หมายถึง การติดต่อเผชิญหน้าของบุคคลที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งเป็นการกระทำตามลำพังโดยตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาเป้าหมายและเนื้อหาสาระของการเข้ามีส่วนร่วมเอง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้สามารถคาดหวังในผลประโยชน์ได้มาก เนื่องจากบุคคลสามารถตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะติดต่อโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ภายใต้สภาพแวดล้อมนั้นๆ แต่ในด้านอิทธิพลที่มีต่อรัฐบาลมีเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นการกระทำของคนจำนวนน้อย กิจกรรมดังกล่าวมักไม่มีความขัดแย้งโดยตรงกับกลุ่มบุคคลอื่นๆ และต้องการความคิดริเริ่มค่อนข้างมากสำหรับขอบเขตของกิจกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะ เช่น ปัญหาครอบครัวหรือปัญหาส่วนตัว การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษในเรื่องปัญหาสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรมหรือการบริหารงานของรัฐบาลท้องถิ่น เป็นต้น

4. การร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือองค์การทางสังคม (Cooperative Activity) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การกระทำรวมกันเป็นกลุ่มหรือกลุ่มองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคมเพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เวลาใดก็ได้และจะเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้ นอกจากนี้อาจเป็นการกระทำรวมกันในกิจกรรมภายในองค์การที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อรัฐบาลมากกว่ารูปแบบที่ 3 ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วมและอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ต้องการความคิดริเริ่มเช่นกัน สำหรับขอบเขตของกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ ได้แก่ การทำงาน

ร่วมกับคนอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาท้องถิ่น การตั้งกลุ่มทำงานเพื่อท้องถิ่น และเป็นสมาชิกที่มีบทบาทแก้ปัญหาชุมชน การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมกับคนอื่นๆ การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษร่วมกับคนอื่นๆ การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับสังคมและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ระดับพิเศษเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ฮันติงตันและเนลสัน (Huntington and Nelson, 1976, pp. 12-13) ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมการเลือกตั้ง (Electoral Activity) หมายถึง กิจกรรมออกเสียงเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง

2. การวิ่งเต้น (Lobby) หมายถึง การติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายรัฐโดยใช้ข้อมูลต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

3. กิจกรรมองค์กร (Organization Activity) หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายที่เข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมก็ได้

4. การติดต่อเฉพาะเรื่อง (Contracting) หมายถึง ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของราชการเป็นการส่วนตัว โดยมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตัวเฉพาะครอบครัวหรือหมู่คณะของตน

5. การใช้ความรุนแรง (Violence) หมายถึง ในกิจกรรมที่พยายามสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบทางการเมือง เช่น การก่อรัฐประหาร การลอบสังหารผู้นำทางการเมือง หรืออาจมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง เช่น การปฏิวัติ

สาลีณี หลีหะเจริญกุล (2539) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า ครอบคลุมตั้งแต่ระดับของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองไปจนถึงพฤติกรรมด้านต่างๆ ในกระบวนการทางการเมืองตามความสมัครใจของบุคคล ซึ่งได้แก่

1. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง
2. การเข้าร่วมฟังการอภิปรายทางการเมืองและการหาเสียงของนักการเมือง
3. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
4. การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
5. การช่วยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองหาเสียง
6. การให้การสนับสนุนนักการเมืองหรือพรรคการเมืองในรูปแบบต่างๆ
7. การร่วมรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

8. การร่วมรณรงค์ต่อต้านการซื้อเสียง ฯลฯ

จากความหมายและระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการที่สำคัญ คือ

1. ต้องเป็นการกระทำหรือการปฏิบัติการ (Action)
2. การกระทำนั้นเป็นไปอย่างสมัครใจ (Voluntary)
3. มีการเลือก (Choice) หรือมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

2.2.5 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รัชและอัลทอพฟ์ (Rush and Althoff, 1971) ได้จัดระดับการเข้าร่วมทางการเมืองจากระดับสูงสุดไปสู่ต่ำสุดไว้ ดังนี้

1. การได้เข้าดำรงตำแหน่งในทางการเมืองและการบริหาร
2. การพยายามเสาะหาตำแหน่งในทางการเมืองและการบริหาร
3. การเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นขององค์การทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มผลักดัน

4. การเป็นสมาชิกที่ไม่กระตือรือร้นขององค์การทางการเมือง
5. การเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นขององค์การที่มีลักษณะกึ่งองค์การทางการเมือง (Quasi – Political Organization) เช่น กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในบางประการ

6. การเป็นสมาชิกที่ไม่กระตือรือร้นขององค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง

7. การเข้าร่วมประชุมในที่สาธารณะและการเดินขบวน

8. การแสดงความคิดเห็นและการพูดคุยสนทนากันในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

9. การให้ความสนใจในเรื่องราวทางการเมืองโดยอาศัยสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

การพิจารณาจัดระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นนักวิชาการได้มีการจัดระดับการเข้าร่วมทางการเมืองแบบคร่าวๆ คือระดับสูงไปต่ำ

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2518) ได้กล่าวถึงการจัดระดับของการมีส่วนร่วม โดยได้จัดระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากสูงไปต่ำ ดังนี้คือ

1. เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดี
2. สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง
3. ช่วยในการโฆษณาหาเสียง เช่น แจกใบปลิว

4. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวการเมือง หรือถกเถียงปัญหาทางการเมือง

5. ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

6. ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่รู้ความเป็นไปทางการเมืองเลย

วัฒนา ไหมเมืองศรี (2539) ได้อธิบายการจัดแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจจัดแบ่งระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปมากในอีกลักษณะหนึ่งได้ดังนี้ คือ

1. รับฟังข่าวสารทางการเมือง

2. ออกเสียงลงคะแนน

3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง

4. ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการติดป้ายประกาศสนับสนุน หรือประกาศสนับสนุนให้ผู้อื่นทราบโดยทั่วไป

6. ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง

7. สนับสนุนด้วยการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง

9. ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง

10. เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ

11. เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค

12. ช่วยหาเงินให้พรรค

13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง

14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับเลือกตั้ง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งระดับที่ประชาชนจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ดังนี้

1. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

2. การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักรัฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยอันเป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการพยายามหาสาเหตุว่าเหตุใดสังคมหนึ่งจึงมีการขยายตัวของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก ในขณะที่ในอีกสังคมหนึ่งนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยหรือแทบจะไม่มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเลย สาเหตุที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีดังนี้

มิวบราท์ (Milbrath, 1977) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลโดยแบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่

2.6.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Stimuli)

หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสภาพการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับขอบเขตปทัสถานและทางเลือกต่างๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองบุคคลแต่ละคน แม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะเขาจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

2.6.2 ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors)

ประกอบด้วย 5 ประการด้วยกัน คือ พันธุกรรม แรงขับ ความต้องการทางจิตใจ ความต้องการทางร่างกาย และความเชื่อต่างๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคนปัจจัยส่วนบุคคลจึงถือเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันออกไป

ด้านเพศ

แคมป์เบลล์และมิลเลอร์ (Campbell and Miller, 1954) พบว่า สาเหตุสำคัญในความแตกต่างทางเพศเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันไปด้วย โดยเพศชายจะมีความรู้สึกเชิงปฏิพัทธ์ทางการเมืองมากกว่าเพศหญิงอันมีผลทำให้เพศชายเกิดความรู้สึกว่าตนมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการเมืองได้มากกว่าเพศหญิง

มิวบราท์และโกเอล (Milbrath and Goel, 1977) พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง และยังได้พบอีกว่าในหมู่คนที่มีฐานะต่ำ (Lower Status) อัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันมาก คือ ผู้ชายมีแนวโน้มจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิง แต่ในกลุ่มคนที่มีฐานะสูง (Upper Status) ในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีน้อย อย่างไรก็ตาม อัตราความแตกต่างในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและเพศหญิงจะลดลงก็ต่อเมื่อมีการ

เปลี่ยนแปลงให้เป็นทันสมัยมากขึ้น ผู้หญิงมีความรู้มากขึ้น มีรายได้มากขึ้นจากการออกไปทำงานนอกบ้านและมีการขยายตัวของการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิทธิสตรี

ด้านอายุ

แลน (Lane, 1959) พบว่า ผู้ที่มีอายุในระดับวัยรุ่นจะเริ่มเรียนรู้ทางการเมืองและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบโอนอ่อนตามแบบกันและผู้ที่มิอายุในวัยกลางคนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงเนื่องจากมีความพร้อมในสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมขึ้น ส่วนผู้ที่มีอายุสูงมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยลงและแยกตัวออกจากสังคม

มิวบาร์ทและโกเอว (Milbrath and Goel, 1977) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลมีมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในบุคคลที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลจะลดลงเรื่อยๆ จนเกือบอายุ 60 ปี และยิ่งพบอีกว่ามีปัจจัยแทรกซ้อนอยู่ 3 ประการ ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชน การมีเวลาสำหรับการเมือง การมีสุขภาพดี โดยอธิบายได้ว่า การเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชนนั้นเป็นการพัฒนาที่ละเล็กทีละน้อยจากการมีคู่อรอง การมีความรับผิดชอบในการทำงานและความต้องการมีครอบครัวซึ่งพัฒนาการดังกล่าวมีผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เริ่มขึ้นและเพิ่มขึ้นทีละเล็กทีละน้อยตาม การเพิ่มของอายุโดยระดับอายุสูงสุดอยู่ระหว่าง 35-40 ปี อย่างไรก็ตาม สำหรับคนหนุ่มสาวที่ยังโสดนั้นมักปลีกตัวออกจากการทำงานเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชนของตน และเฉื่อยชาต่อโอกาสในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนอกระบบ ดังเช่น การประท้วง การเดินขบวน และก่อการจลาจล เนื่องจากคนหนุ่มคนสาวมักจะมีเวลามากและเป็นพวกที่รู้สึกปฏิเสธบรรทัดฐานของชุมชนทำให้ต้องการปฏิรูประบบเพื่อให้พวกตนมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมมากขึ้น ส่วนพวก คนแก่และพวกทุพพลภาพก็มักจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองลดน้อยลง

ด้านการศึกษา

อัลมอนด์และเวอร์บา (Almond and Verba, 1965) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง โดยเปรียบเทียบทั้งหมด 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี และเม็กซิโก พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ

มิวบาร์ทและโกเอว (Milbrath and Goel, 1977) พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้นและการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลมากที่สุดเนื่องจากระดับการศึกษาของบุคคลมีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติอื่นๆ ของบุคคลด้วย ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ และปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมี

รายได้สูง มีอาชีพที่มีสถานะสูง ได้รับข่าวสารทางการเมืองมากกว่า และรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าด้วย

ด้านรายได้

มิวบาร์ทและโกเอว (Milbrath and Goel, 1977) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับระดับรายได้ของบุคคลว่า ยิ่งมีรายได้สูงขึ้นเพียงใด บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยทั่วไปผู้ที่มีรายได้สูงมักเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงและประกอบอาชีพที่ทำได้ตอบแทนได้มากจึงมีส่วนทำให้บุคคลดังกล่าวสามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้น

ด้านการสังกัดกลุ่ม

มิวบาร์ท และ โกเอว Milbrath and Goel (1977) บุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มมีแนวโน้มที่จะมีความสนใจทางการเมืองติดตามข่าวสารทางการเมืองและไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าองค์ประกอบพื้นฐานของบุคคลโดยทั่วไปมักถูกกล่าวถึงภูมิหลังของบุคคลนั้นๆ ดังเช่น เพศ อายุ สีผิว ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และที่อยู่อาศัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำสิ่งที่เป็นภูมิหลังของนิสิต ได้แก่ เพศ การสังกัดกลุ่ม/คณะ ภูมิลำเนา เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ ดังจะแสดงผลต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)

การสื่อสารทางการเมืองถือเป็นศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณซึ่งเน้นในเรื่องวาทวิทยา (Rhetoric) การเมืองและจริยธรรมเป็นรูปแบบการนำการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) มาผสมผสานกับเนื้อหาทางการเมืองและการสื่อสารเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางการเมือง โดยรูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองเป็นแนวทางการศึกษาที่ตระหนักถึงการสื่อสารในฐานะเครื่องมือของการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเมือง โดยอาศัยการสื่อสารสร้างแนวทางการยอมรับขึ้นในกลุ่ม ประชาชนผู้รับสาร ซึ่งในการดำเนินการทางการเมืองการปกครองของทุกสังคมที่มีการเลือกตั้งจะมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสื่อสารทางการเมืองไม่ลักษณะใดก็ลักษณะหนึ่งอันน่าจะเป็นผลของการสื่อสารที่ทำให้เกิดการทำหน้าที่ของระบบการเมือง

2.3.1 ความหมายของการสื่อสารทางการเมือง

ไมเคิล รัช และฟิลลิป อัลทอพอฟ์ (Rush and Althoff, 1971) ให้ความหมายว่า การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการเมืองจากส่วนหนึ่งของระบบการเมืองไปยังอีกส่วนหนึ่งของระบบการเมือง และเป็นการถ่ายทอดระหว่างระบบสังคมกับระบบการเมือง

โพลล์ (Pool, 1973) นักวิชาการด้านการสื่อสารชาวอเมริกันได้อธิบายความหมายของคำว่า การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ทั้งในความหมายเชิง กว้างและเชิงแคบ ในความหมายเชิง กว้างการสื่อสารทางการเมืองหมายถึงกิจกรรมการสื่อสารที่มนุษย์กระทำขึ้นหรือเกิดขึ้นนอกร้านเรือนของตนเอง การยื่นข้อเรียกร้องระหว่างประเทศหรือการกล่าวคำปราศรัยของนักการเมืองย่อมหมายถึงการสื่อสารทางการเมือง ส่วนในความหมายเชิงแคบ โพลล์ กล่าวว่าการสื่อสารทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมใดๆ ของสถาบันเฉพาะซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการกระจายข้อมูลข่าวสาร ความคิดและทัศนคติอันเกี่ยวกับเรื่องการเมือง การปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วการศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการเมือง มักจะมองการสื่อสารทางการเมือง โดยนัยแห่งความหมายแคบนี้ เช่น การศึกษาเรื่องการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งอาจเน้นในเรื่องการใช้ โทรทัศน์ โปสเตอร์และการกล่าวคำปราศรัยของพรรคและนักการเมือง เป็นต้น

ชัฟฟี (Shafiee, 1975) กล่าวถึง การสื่อสารทางการเมืองว่ามีลักษณะ เป็นระบบของการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองไปยังสมาชิกของเมือง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นแบบแผนหรือกระบวนการแพร่ข่าวสารทางการเมืองระหว่างสมาชิกกับหน่วยต่างๆ ในระบบการเมืองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การสื่อสารทางการเมืองมีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล โดยเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้และ ขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการในการนำเอาข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปสู่รัฐบาลที่จะทำการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาล สอดคล้องและสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

อาร์กรี และคณะ (Agree et al., 1976) มองการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ว่าเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทรรศนะและความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ทางการเมืองระหว่างบุคคล การสื่อสารทางการเมืองนับเป็น กระบวนการพิเศษที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองและทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมการเมืองและการสื่อสารทางการเมืองยังเป็นกิจกรรมที่แพร่หลายทั่วไปตามความหมายของ อัลมอนด์ และ โคลแมน (Almond & Coleman, 1960) ระบุว่า การสื่อสารทางการเมืองคือ กิจกรรมที่เผยแพร่ทั่วไปอันเป็นการทำหน้าที่ทั้งหลายดำเนินอยู่ในระบบการเมือง กระบวนการ และสังคมประกิต การสร้างโครงข่ายผลประโยชน์ การ

ประสานผลประโยชน์ การสร้างกฎ การประยุกต์ใช้กฎและการปรับเปลี่ยนกฎล้วนดำเนินไปโดยอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือ

ผู้วิจัยอธิบายได้ว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการถ่ายทอดและการแพร่ของข่าวสาร อันเกี่ยวกับการเมืองระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน หรือระหว่างนักการเมืองกับสถาบันทางการเมืองที่ครอบคลุมการสื่อสารในทุกกิจกรรมของมนุษย์ทางสังคมและการเมือง รวมทั้งเป็นการจัดระเบียบทางสังคม ทั้งนี้เพื่อให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมการเมือง อาทิ การเข้าร่วมทางการเมือง การเลือกสรรทางการเมือง

แมคแนร์ (McNair, 1999) ได้อธิบายว่า การสื่อสารทางการเมืองมีคุณลักษณะ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. การสื่อสารทุกรูปแบบที่ดำเนินการโดยนักการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง
2. โดยมีวัตถุประสงค์ที่เจาะจง
3. การสื่อสารที่สื่อมวลชนและผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งส่งถึงนักการเมือง
4. กิจกรรมการสื่อสารที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับการเมืองเช่น การถ่ายทอดรายการการอภิปราย

ของรัฐสภา การรายงานข่าว

และได้อธิบายว่าการสื่อสารทางการเมืองประกอบไปด้วย 3 ส่วน ประกอบด้วย

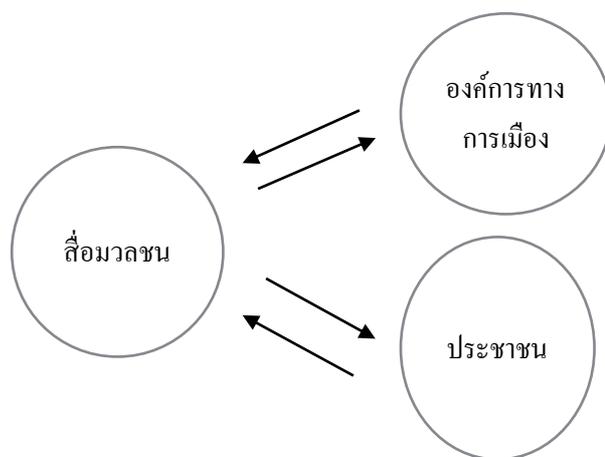
1. องค์กรทางการเมือง (Political Organization) หมายรวมถึง พรรคการเมือง องค์กรสาธารณะ กลุ่มผลประโยชน์ หรือกลุ่มกดดัน กลุ่มก่อการร้าย และรัฐบาล พรรคการเมืองสร้างขึ้นจากปัจเจกบุคคลที่มีความคิดอุดมการณ์ตรงกันมารวมตัวกันทำให้เกิดวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีภารกิจในการจะสื่อสารให้กับผู้รับสารได้เข้าใจวัตถุประสงค์และให้การยอมรับโดยองค์ทางการเมืองของตนให้เป็นที่เข้าใจและแพร่หลายไปสู่ผู้รับสาร และให้พรรคมั่นใจว่าได้รับการตอบรับสูงและได้รับการปฏิเสธน้อยที่สุด

2. สื่อ (Media) ทำหน้าที่สื่อสารทางการเมืองส่งไปยังทั้งองค์กรทางการเมืองและประชาชนในรูปแบบ รายงาน บทบรรณาธิการ บทวิเคราะห์

3. ประชาชน (Citizens) หรือผู้รับสาร (Audience) เป็นเป้าหมายสูงสุดของพรรคการเมืองจะส่งสารและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้รับสารหรือประชาชนสามารถสะท้อนความรู้สึกนึกคิดผ่านทางจดหมาย หรือทางการสำรวจความคิดเห็น

2.3.2 องค์ประกอบการสื่อสารทางการเมือง

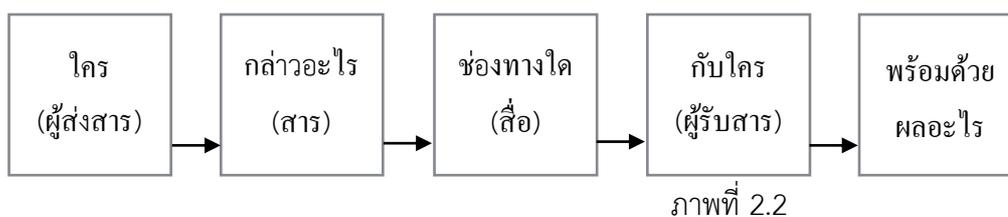
โดยแมคแนร์ McNair ได้ทำการเสนอแบบจำลองการสื่อสารทางการเมือง ไว้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสารทางการเมือง. จาก An Introduction to Political Communication (2nd ed.), by B. McNair, 1999, New York: Routledge.

ด้วยเหตุนี้การสื่อสารกับการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กัน เพราะการสื่อสารนั้นเป็นพื้นฐานของศาสตร์สาขาต่างๆ ส่วนการเมืองเป็นเรื่องของการพูดหรือการเกิดปฏิภิกิริยาสัมพันธ์ของมนุษย์ (เสถียร เขยประทับ, 2540) การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือช่วยสร้างประสบการณ์รับรู้และการสื่อความหมายด้านการเมืองให้แก่ประชาชน ดังเช่น ขบวนการปฏิวัติ การแถลงนโยบายรัฐบาล หรือการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา หรือการใช้กลยุทธ์ทางการเมืองระหว่างบุคคลของนักการเมืองเพื่อชักจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้ตน ดังนั้นเมื่อนำกระบวนการสื่อสารมาอธิบายทางการเมือง จึงเป็นการอธิบายถึงการกระทำหน้าที่ทางการเมืองโดยองค์ประกอบการสื่อสารทางการเมืองประกอบด้วยแหล่งสาร หรือผู้ส่งสารทางการเมือง หรือองค์การทางการเมือง เช่น รัฐบาล นักการเมือง พรรคการเมือง รัฐสภา ข้าราชการการเมือง อาทินโยบายหรือผลงานของนักการเมือง ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ดังเช่น สื่อมวลชน การสื่อสารระหว่างบุคคลและผู้รับสารทาง

การเมืองคือประชาชน แม้ว่าแหล่งสารทางการเมืองจะมีหลายประเภทแต่กระบวนการสื่อสารทางการเมืองก็เป็นการเชื่อมสาระทางการเมืองจากแหล่งสารส่งไปถึงผู้รับสารทางการเมืองคือประชาชนเพื่อหวังคะแนนนิยมจากประชาชนในฐานะผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองจะเป็นการสะท้อน ความพร้อมของผู้ส่งสารทางการเมืองที่จะทำการติดต่อสื่อสารไปยังผู้รับสารทางการเมืองเพื่อให้เกิดการยอมรับ โดยการยอมรับเป็นการรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารการมีทัศนคติที่ดีต่อข้อมูลข่าวสารนั้น และในที่สุดอาจส่งผลถึงการมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามเจตนาารมณ์ของผู้ส่งสารทางการเมือง (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2544) สอดคล้องกับ อัลมอนด์ และเพาเวลล์ (Almond & Powell, 1966) กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารทางการเมืองมีผลต่อระบบการเมือง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ตามการเมืองแบบเชิงโครงสร้างหน้าที่ (Structural-Functional) ว่าเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการเมืองในกระบวนการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าไปสู่ปัจจัยนำออก ทั้งนี้โดยเป็นโครงสร้างสำคัญที่รองรับการทำหน้าที่ดังกล่าว ได้แก่ สื่อมวลชนซึ่งจะมีบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารภายในระบบการเมืองจากโครงสร้างหนึ่งไปสู่อีกโครงสร้างหนึ่งหรือระบบการเมืองกับสภาพแวดล้อม การสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างส่วนต่างๆภายในระบบ เนื่องจากมีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนกับรัฐบาลหรือเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ ขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการเชื่อมโยงนำข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปสู่รัฐบาลเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายและข้อตกลงใจสนองตอบต่อ ประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารและการเมืองสามารถพิจารณาจากกระบวนการสื่อสารตามแบบจำลองการสื่อสารของ ฮาโรลด์ ดี

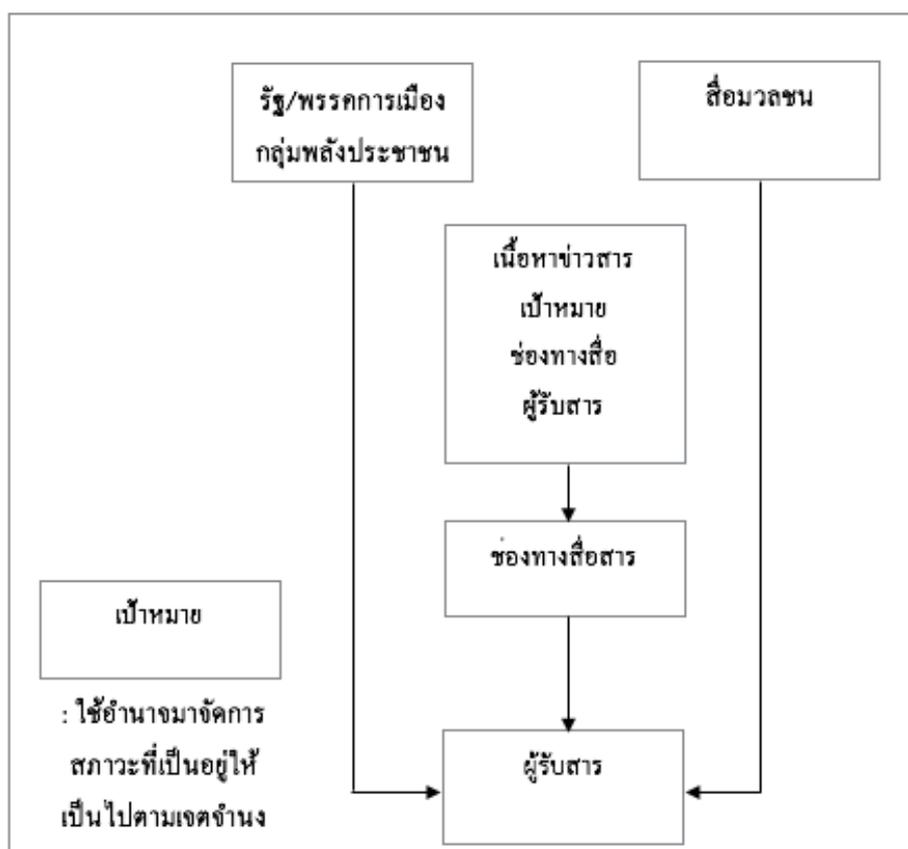

แบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์ พร้อมด้วยส่วนประกอบของการสื่อสารที่สอดคล้อง

ใคร	คือ	ผู้ที่กำหนดและควบคุมเนื้อหาสาร
กล่าวอะไร	คือ	เนื้อหาสารที่ถูกสื่อสารออกไป
ช่องทางใด	คือ	ตัวกลางของสื่อที่เนื้อหาข่าวสารจะถูกส่งผ่านไปยังผู้รับสาร
ถึงใคร	คือ	ผู้รับสาร
เกิดผลอะไร	คือ	สิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการสื่อสาร

2.3.3 กระบวนการสื่อสารทางการเมือง

จากแบบจำลองการสื่อสารและองค์ประกอบการสื่อสารสามารถนำมาศึกษาเรื่องการเมืองทางการเมืองที่ประกอบไปด้วยแหล่งสารหรือผู้ส่งสารที่สร้างสารแล้วส่งออกไปเพื่อการสื่อความหมายผ่านช่องทางการสื่อสารหรือตัวสื่อที่นำสารไปยังผู้รับสารเพื่อวิเคราะห์ทิศทางผู้รับสารที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองซึ่งประกอบข้างต้นมาอธิบายถึงการสื่อสารทางการเมืองได้สอดคล้องกับกระบวนการสื่อสารทางการเมืองตามทัศนะของเกียรวีทซ์และบลูเมอร์ (Gurevitch & Blumler, 1977 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2542) ตามภาพที่ 2.3 ดังนี้

ภาพประกอบที่ 3.3 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารทางการเมือง

1. ผู้ส่งสาร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ แหล่งข่าว โดยมากแหล่งข่าวในทางการเมืองจะหมายถึง พรรคการเมือง รัฐบาล ข้าราชการ กลุ่มผลประโยชน์ รวมทั้งกลุ่มผลักดันต่างๆ และอีกกลุ่มหนึ่งคือ สื่อมวลชน ซึ่งในบางสถานการณ์อาจเป็นเพียงช่องทางนำเสนอข่าวสารหรือข้อมูลที่แหล่งสารส่งออกมาให้เผยแพร่ หรืออาจแสดงบทบาทเป็นผู้ส่งสารเองในรูปของบรรณาธิการบทวิเคราะห์ข่าวต่างๆ

2. เนื้อหาของข่าวสาร ซึ่งเป็นเนื้อหาทางการเมือง รวมทั้งการมีความหมายพิเศษถึงเรื่องราวที่อยู่ใน ปริณทลของสาธารณะ (Public Affairs) เช่น การเลือกตั้ง การแก้ไขกฎหมาย ซึ่งบุคคลตามเนื้อหาสารจึงเป็น

บุคคลสาธารณะ (Public Figure) ไปโดยปริยาย และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (Public Interest)

3. ช่องทางสำหรับการได้มาซึ่งข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งมีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (แหล่งข่าวคือผู้ควบคุมสาร) ช่องทางที่ไม่เป็นทางการ (สื่อมวลชนเข้ามาคุมช่องทางสื่อสารได้มากขึ้น)

4. เป้าหมายในการสื่อสาร เมื่อการเมืองเป็นเรื่องของการใช้อำนาจเข้ามาจัดการกับสถานะที่เป็นอยู่ให้ เป็นไปตามเจตจำนงของผู้ทำการ ดังนั้นการสื่อสารทางการเมืองย่อมเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้อำนาจเช่นกัน ลักษณะการสื่อสารทางการเมืองจึงต้องเป็นรูปแบบหนึ่งในการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ (Persuasive Communication)

5. ภาพลักษณ์การสื่อสารทางการเมืองในสายตาของบุคคลทั่วไป การสื่อสารทางการเมืองมักมี ลักษณะเป็น “การสื่อสารแบบครอบงำ” (Manipulative Purpose) จึงก่อให้เกิดภาพด้านลบมากกว่าเป็น การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจด้วยภาพลักษณ์ด้านลบนี้เองประชาชนจึงเกิดปฏิกิริยาตอบการสื่อสารทางการเมือง 2 แบบคือ “กลัวหรือหลีกเลี่ยงและเบื่อ” ต่อการสื่อสาร ซึ่งปฏิกิริยาตอบโต้ทั้ง 2 แบบนั้นได้ส่งผลเสียต่อ ระบบประชาธิปไตยที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมืองปัจจุบันจะพบว่าประชาชนมิได้เป็นเพียงผู้รับสารจากแหล่งข่าว (รัฐ- สื่อมวลชน) แต่เพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่ประชาชนได้มีการสื่อสารจากล่างขึ้นด้านบนภายในกรอบของสังคม เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างเสรีมากขึ้นซึ่งปฏิกิริยาการสื่อสารของประชาชนอาจ แสดงออกที่มีความรุนแรงมากขึ้นตามช่องทางสื่อสารที่เปิดโอกาสให้เช่นการโทรศัพท์แสดงความคิดเห็นใน รายการคุยข่าวการส่งจดหมายหรือการส่งต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Forward Mail) แสดงความคิดเห็น ทางการเมืองหรืออาจเป็นการเดินประท้วงรวมตัวเพื่อกดดันรัฐบาล ฯลฯ

หน้าที่ของการสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารเป็นศาสตร์ที่นำมาใช้ทางการเมืองเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล โดยมีสารสนเทศ (Information) เป็นแหล่งพลังงานขับเคลื่อนระบบ ซึ่งสารสนเทศช่วยแจกแจงถึง ความสัมพันธ์และการบ่งบอกถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่ช่วยให้วิเคราะห์และสามารถ คาดการณ์ปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ ทั้งนี้การเข้าใจการสื่อสารทางการเมืองต้องเข้าใจในหลักการที่จำเป็น ของทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง 2 ประการ คือ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2542)

1. โครงสร้างการปฏิบัติหน้าที่ (Operational Structure) สารสนเทศจะเป็นพลังงานเพื่อทำหน้าที่ ภายใต้อโครงสร้างทางการเมืองและเป็นเครื่องมือให้ระบบตัดสินใจฉับเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ทางการเมืองการ แสดงออกทางการเมือง

2. การเน้นกระบวนการและการไหลเวียนของสารสนเทศซึ่งมีความหลากหลาย (Various Flow and Processes) หากโครงสร้างทางการเมืองมีความแข็งแกร่งก็จะเอื้อต่อแบบแผนการไหลเวียนของข่าวสาร ก่อให้เกิดอำนาจการไหลเวียนของข่าวสารทางการเมืองรวมทั้งช่วยลดช่องว่างทางการสื่อสารลดช่องว่างของอำนาจ

เสรี วงษ์มณฑา (2541) ได้ทำการรวบรวมหน้าที่ของการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง ดังนี้

1. สร้างทัศนคติทางการเมืองการพูดคุย การเผยแพร่ การประชุม การอบรม การแจกใบปลิว การติดป้ายประกาศ การแจกแผ่นพับ ข่าวและบทความทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สามารถที่จะช่วยสร้างสำนักทางการเมือง ค่านิยมทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองให้แก่ประชาชนได้ ชาวคราวเกี่ยวกับนักการเมืองจะสร้างความรู้สึกให้แก่ประชาชนว่าศรัทธาแก่นักการเมืองเพียงใด และจะทำให้เขารู้สึกต่อไปว่าเขาควรจะไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากน้อยเพียงใด

2. สร้างความสนใจในการเมืองอดีตที่ผ่านมาคนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเรื่องการเมืองน้อย เนื่องจากไม่ค่อยได้รับรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่เคยพบปะหรือใกล้ชิดกับนักการเมืองหรือผู้บริหาร ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่ทุกคนสามารถพบเห็นหรือหาอ่านข่าวสารการเมืองของรัฐบาลหรือนักการเมืองผ่าน สื่อมวลชนที่หลากหลายและเข้าถึงข่าวสารได้ง่ายขึ้น คนในยุคนี้จึงสนใจข่าวสารการเมืองเพิ่มขึ้น

3. สร้างความรู้และความเข้าใจทางการเมืองซึ่งการเผยแพร่ประชาธิปไตยโดยสื่อบุคคล หรือโดยสื่อมวลชนก็ช่วยทำให้ประชาชนเข้าใจดีขึ้นว่าประชาธิปไตยคืออะไร ตลอดจนการสร้างความรู้เกี่ยวกับการออกกฎหมาย การออกพระราชบัญญัติต่างๆ ตามกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อเป็นแนวทาง การปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองที่ดี

4. สร้างบทบาททางการเมือง ความสนใจที่ก่อให้เกิดความรู้และทัศนคตินั้นได้นำไปสู่การกำหนดบทบาททางการเมือง ประชาชนในปัจจุบันได้ถึงบทบาท สิทธิหน้าที่ของตนในฐานะประชาชนได้ดียิ่งขึ้น การได้รับข่าวสารทำให้เรารู้บทบาททางการเมืองและช่วยให้สามารถแสดงบทบาททางการเมืองเพื่อสื่อสารส่งไปยังผู้บริหารประเทศ

ตั้งข้อสังเกตได้ว่า จากกระบวนการสื่อสารการเมืองดังกล่าวได้สะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นพฤติกรรม การสื่อสารของรัฐบาลไทยที่พยายามใช้สื่อในการสร้างทัศนคติ ค่านิยม ให้กับกลุ่มประชาชนเป้าหมาย ดังตัวอย่างเช่น การให้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ บทเพลง “คืนความสุข” ล้วนแล้วเป็นการสื่อสารเชิงสุนทรีย์เพื่อมุ่งสร้างความรู้สึกละและทัศนคติเชิงบวกให้ประชาชน กระตุ้นให้ประชาชนเกิดความนิยมและเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของรัฐบาล การสร้างความ

สนใจส่วนนี้ยังเป็นวิกฤตที่ประเทศไทยภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เนื่องจากการสื่อสารภายใต้ความขัดแย้งที่แหลมคม ขณะเดียวกันการปิดหูปิดตาจากประชาชนที่เห็นต่างยังคงเป็นพลังเงียบรอวันปะทุ ทำให้การสื่อสารผ่านสื่อของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้าถึงประชาชนได้ไม่่ง่ายนัก เนื่องจากประชาชนจำนวนหนึ่งอาจหลีกเลี่ยงโดยการไม่เสฟสื่อจากรัฐบาลนั่นเอง ขณะเดียวกันการสร้างความรู้ความเข้าใจโดยสื่อมวลชนโดยการเผยแพร่ประชาธิปไตยก็มีอุปสรรคเนื่องจากการบริหารงานของรัฐบาลมีลักษณะการครอบงำสื่อหรือการเข้าไปแทรกแซงสื่อมวลชน ดังที่องค์กรสื่อกว่า 30 องค์กร ออกมาต่อต้านกฎหมายปฏิรูปสื่อของรัฐบาล ขณะเดียวกันการสร้างบทบาททางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้ส่งสารมายังประชาชน แต่ประชาชนจำนวนหนึ่งนั้นไม่ตอบสนองไปในทิศทางเดียวกันซึ่งมีทั้งปฏิกิริยาตอบกลับเป็นไปในทางบวกและลบยังคงเป็นปัญหาของรัฐบาลและประเทศไทยในปัจจุบัน

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นเครื่องมือกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเมืองทั้งระบบรัฐหรือผู้นำเพื่อช่วยสร้างการยอมรับขึ้นใน กลุ่มประชาชน รวมทั้งใช้การสื่อสารเสริมสร้างระบบสังคมการเมือง (Socio-Political-System) ให้มีความมั่นคงโดยการป้อนข่าวสารความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจโครงสร้างและบทบาททางการเมืองของรัฐบาลรวมถึงบทบาทของประชาชนเอง ขณะเดียวกันรัฐก็เก็บข้อมูลจากสื่อมวลชนและประชาชนเพื่อนำมาพัฒนากลไกของรัฐและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาประเทศร่วมกัน ในการศึกษาครั้งนี้ การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดข่าวสารหรือการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับการเมืองโดยตรงอันมีการตอบสนองกับผู้รับสาร

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อออนไลน์

2.4.1 ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์

ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์ จุสปาโล (2556) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง สังคมหรือการรวมกันของกลุ่มคนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งบนอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า ชุมชนออนไลน์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทำให้ผู้คนสามารถทำความรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งช่องทางเครือข่ายที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร มีด้วยกันหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟสบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) และ ทวิตเตอร์(Twitter) เป็นต้น

ชุลีกร เกษทอง (2553) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) คือ สังคมหนึ่งในโลกอินเทอร์เน็ตที่ผู้เล่นสามารถแสดงความคิดเห็นทำความรู้จักและแบ่งปันสิ่งที่น่าสนใจ โดยอาศัยรูปแบบการบริการที่เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการสร้างเครือข่ายสังคมสำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ต สามารถที่จะเขียนอธิบาย

กิจกรรมที่น่าสนใจ รวมทั้งข้อมูล บทความ รูปภาพ และแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือ ความสนใจร่วมกันที่ผู้ใช้สามารถช่วยกันสร้างเนื้อหาขึ้นได้ตามความ สนใจของแต่ละบุคคล

ฐิติภา สัมพันธ์พร (2556) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นสื่อ ที่มาจาก เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีอยู่ และเป็นสื่อที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วธุรกิจต่างๆ จึงนำสื่อ สังคมออนไลน์มาใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร เช่น ข้อมูลของสินค้าหรือบริการ กิจกรรมส่งเสริมการตลาดไป ยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เป็นต้น โดยทางผู้บริโภคสามารถโต้ตอบแสดง ความคิดเห็นกลับมาถึงธุรกิจที่ใช้สื่อ สังคมออนไลน์นั้นๆ ได้อย่างรวดเร็ว

พิศมัย หาญมงคลพิพัฒน์ (2556) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็น รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ต เขียนอธิบายความสนใจ และ กิจกรรมที่ได้ทำและเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ในบริการเครือข่ายสังคม มักจะประกอบไป ด้วยการส่งข้อความ อีเมลวีดีโอ เพลง อัปโหลดรูป บล็อก เป็นต้น

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) จึงเป็นสื่อที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอยู่ในรูปแบบ ต่างๆ ที่ผู้ ส่งสารสามารถแบ่งปันสารไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและ ผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยตนเอง (ภิเชก ชัยนิรันดร์, 2553) สามารถแบ่ง ออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม เป็นการสนทนากันจนเกิดสภาพ (Talk of the Town) เมื่อมีเรื่องที่น่าสนใจถูกหยิบมาเป็นประเด็นจนสามารถเผยแพร่ข่าวสารออกไปได้ง่าย ซึ่งอยู่ในรูปแบบ ของเนื้อหา รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอ

2. เป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงจากสื่อเดิมที่แพร่กระจายแบบทางเดียว (One to Many) มีรูปแบบการ สนทนาที่สามารถมีผู้อื่นเข้าร่วมได้หลายๆ คน การสนทนาที่เกิดขึ้นจึงเป็นการรวมกลุ่มพูดคุยในเรื่องที่สนใจ ร่วมกัน โดยที่ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการสนทนา แม้กระทั่งตัวผู้สร้างเนื้อหาเอง เนื่องจากผู้ที่ได้รับ สารมีสิทธิ์เข้าร่วมในรูปแบบของการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือการเข้าไปแก้ไขเนื้อหานั้นๆ

3. เป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้คนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้สร้างเนื้อหา เมื่อใครผลิตเนื้อหาได้ ตรงใจคนหมู่มาก ก็จะเป็นผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ซึ่งสามารถโน้มน้าวให้ผู้ติดตามตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการได้โดยง่าย

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นสื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสาร ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่างๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่าย ออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยตนเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคม ออนไลน์ออกเป็นประเภทต่างๆ สามารถแบ่งออกได้ 4 ประเภทดังนี้

1. บล็อก (Blog) การจัดระบบเนื้อหาในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเขียนบทความที่เรียกว่า โพสต์ (Post) แล้วทำการเผยแพร่เป็นการเรียงของเนื้อหา โดยจะเรียงจากเนื้อหาที่ใหม่สุดก่อนลดหลั่นลงมา

ตามลำดับเวลา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถด้านต่างๆ สามารถ เผยแพร่ความรู้ด้วยการเขียนอย่างเสรี ซึ่งจุดเด่นของบล็อก คือ การสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเอง ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อกผ่านการแสดงความ คิดเห็น (Comment)

2. ทวิตเตอร์ (Twitter) รูปแบบหนึ่งของบล็อกที่จำกัดตัวอักษรของการโพสต์แต่ละ ครั้งไว้ที่ 140 ตัวอักษร โดยต้องการให้ผู้ใช้งานเขียนเรื่องราว (Tweet) ว่ากำลังทำอะไรอยู่ในขณะนี้ ทวิตเตอร์ (Twitter) จึง ถูกนำมาใช้ในทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการบอกต่อสร้างแบรนด์ หรือเป็นเครื่องมือบริหารความสัมพันธ์ ลูกค้า (Customer Relationship Management: CRM) และยังใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้อีกด้วย

3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสาร กับเพื่อนทั้งที่ รู้จักมาก่อน หรือรู้จักภายหลังทางออนไลน์ซึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่งมีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนประกอบหลักที่มีเหมือนกัน คือ โปรไฟล์(Profiles) เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี การเชื่อมต่อ (Connecting) เพื่อสร้างเพื่อนกับคนที่รู้จัก และไม่รู้จักรทางออนไลน์ และการส่งข้อความ (Messaging) อาจเป็นข้อความส่วนตัว หรือข้อความสาธารณะ โดยมีเฟสบุ๊ก (Facebook) เป็นเว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

4. การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) หมายถึง เว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ สามารถนำ รูปภาพหรือวิดีโอ มาแบ่งปันให้เพื่อนหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะชน โดยสามารถถ่ายทอด ความคิดเป็นรูปแบบ วิดีโอหรือรูปภาพขึ้นเผยแพร่ เช่น YouTube Multiply และ Slideshare เป็นต้น ข้อมูลหรือวิดีโอใดเป็นที่ ชื่นชอบจะทำให้เกิดการบอกต่ออย่างแพร่หลาย อาจกล่าวได้ว่า สื่อสังคมออนไลน์หมายถึง ช่องทางๆ หนึ่งที่ ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสาร สามารถป้อนข้อมูลข่าวสาร หรือสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลทำ กิจกรรมต่างๆ และแบ่งปันประสบการณ์ได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงกันใน ระบบ อินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันในสังคม

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์ต่อการเมือง

ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมมาสู่รูปแบบประชาธิปไตย โดยเป็นไปในลักษณะของการสื่อสารทางการเมืองที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง พรรคชน และความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ในทางการเมืองระหว่างบุคคล อันก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง และสามารถทำให้ประชาชนดำรงอยู่ในสังคมการเมืองนั้นได้ (พฤษวิธาน ชุมพล, 2540: 181) ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของการถ่ายทอดข่าวสาร หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองระหว่างรัฐบาล ประชาชน รวมถึงกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยใช้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองเป็น

เครื่องมือที่สำคัญ โดยเฉพาะการส่งผ่านข้อเรียกร้อง และความคิดเห็นต่างๆ ที่มีต่อรัฐบาล นโยบาย หรือ ผลงานของรัฐบาล ผ่านช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง ผู้แทน ของประชาชน รวมถึงสื่อมวลชนไปสู่รัฐบาล และในขณะเดียวกันรัฐบาลมีโอกาสนำเสนอ นโยบาย หรือ ข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนโดยผ่านช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลายลักษณะการสื่อสารดังกล่าวเป็น รูปแบบ “การสื่อสารแบบสองทาง” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2554: 26)

ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าแม้ประชาธิปไตยในช่วงหลังสงครามเย็นจะถดถอยลงไปบ้าง แต่การเติบโต ของสื่อสังคมออนไลน์แสดงให้เห็นแล้วว่า การติดต่อสื่อสารของผู้คนมากขึ้น นำไปสู่การถกเถียง อภิปราย ประเด็นทางการเมืองและสาธารณะ ตลอดจนการปลุกกระดมประชาชนให้เกิดการปฏิวัติ เปลี่ยนแปลงและล้ม ล้างระบบการเมืองที่ไม่ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังจาก ประชาชนมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่ง สอดรับกับการพัฒนาทางการเมืองสู่การปกครองด้วยระบอบ ประชาธิปไตยที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังกรณีคลื่น การปฏิวัติประชาธิปไตยในอาหรับ (Arab Spring) ที่ได้แผ่ขยายไปทั่วดินแดนแอฟริกาเหนือและอีกหลายๆ ประเทศในเวลาต่อมา นักวิชาการของไทยอย่างสุจิต บุญบงการ แสดงความเห็นสนับสนุนว่าวิกฤติการณ์ใน ประเทศ ไทยมีลักษณะบางด้านคล้ายคลึงกับการปฏิวัติประชาธิปไตยในอาหรับ เช่น การใช้สื่อสังคม ออนไลน์ อย่างเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์เป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหว โดยมีประเด็นความ ยุติธรรมและความไม่เท่าเทียม กันในสังคมเป็นแรงกดดันเหมือนกับในโลกอาหรับและอีกหลาย ประเทศที่อยู่ในกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (ไค มอนต์, 2554)

กล่าวได้ว่าสังคมโลกได้ก้าวเข้าสู่สังคมโลกาภิวัตน์ อันเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมต่อกันอย่างไร้ พรมแดน หรือเป็นสังคมในลักษณะของการพึ่งพา “เทคโนโลยีดิจิทัล” ที่ถือ ได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในยุค นี้โดยเฉพาะการนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้เป็นตัวกลาง หรือเครื่องมือในการเชื่อมต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน ส่งผลให้ เกิดความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการ ติดต่อสื่อสารมากขึ้นรูปแบบดังกล่าวจึงมีลักษณะที่เรียกว่า “สื่อ ใหม่” หรือ “New Media” ที่ผู้ใช้สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดเห็น หรือจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ได้อย่างอิสระ นับเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจมากขึ้นในเวทีทางการเมือง และที่ สำคัญการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นไม่จำเป็นต้องแสดงตัวตน ประชาชนจำนวนมากจึงมักใช้ ช่องทางการสื่อสารเหล่านี้ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นหรือ ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นกระแส หลัก หรือจะเป็นข้อมูลพื้ นอกกระแส หรือทวนกระแสก็ได้เช่นเดียวกัน กระบวนการสื่อสารดังกล่าวส่งผลให้ เกิดพื้นที่สาธารณะ อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามครรลองของสังคม ประชาธิปไตย (บุญญวันต์ จิตประคอง, 2556: 80-81)

ด้วยเหตุนี้กระบวนการสื่อสารกับการเมือง ยังคงเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐบาลกับประชาชน ทั้งโดยผ่านแนวทางการชวนเชื่อ หรือทางของมหาชน เพื่อธำรงรักษาระบบการเมืองการ ปกครอง การสื่อสารกับการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถือเป็นเหมือนเป็นกลไกสำคัญ และเป็นตัวเชื่อมโยง องค์ประกอบต่างๆ ในสังคมเข้าด้วยกัน

ทั้งนี้ ปุณณวัฒน์ จิตประคอง (2556) ได้กล่าวในทำนองสนับสนุนว่า บทบาทของสื่อ ออนไลน์ได้มีส่วน สำคัญต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่อพิจารณาถึงสื่อออนไลน์ประเภท “สื่อทางเลือก” ซึ่งเป็นสื่อคู่ตรงข้ามที่สวนกระแส และต่อต้าน กับสื่อกระแสหลัก เป็นสื่อแนวระนาบที่มีอิสระ สร้างสรรค์ และเป็นสื่อที่เติมเต็มในส่วนที่สื่อ กระแสหลักขาดมักเป็นคำที่ถูกกำหนดให้ใช้เรียกครอบคลุมไป ตั้งแต่สื่อสิ่งพิมพ์ นับตั้งแต่ นิตยสารพวกอิปปินีตยสารเฉพาะด้านเรื่อยมาจนกระทั่งถึงหนังสือพิมพ์ที่น่าเสนอ มุมมองใน การวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ในแง่มุมที่แตกต่าง หรือแม้แต่หนังสือพิมพ์สำหรับชุมชน หรือท้องถิ่น (อนันตนา นานา, 2547: 14) สื่อทางเลือกในที่นี้ถือเป็นสื่อที่มีรูปแบบเป็นการสื่อสารสองทางที่มุ่งสื่อสารเพื่อ สร้างความเข้าใจ มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน มุ่งหาความหมายร่วมกัน และมุ่งส่งเสริมให้เกิด การมีส่วนร่วม อันมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ กระบวนการสร้างให้เกิดความเสมอภาค และความเท่าเทียมกัน ซึ่ง ในที่นี้ผู้ผลิตสื่อหรือผู้รับสื่อก็ สามารถที่จะแลกเปลี่ยนสถานะหรือบทบาทระหว่างกันได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้าง เสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาประชาสังคม โดยประชาสังคมเป็นตัวกลางในการมุ่งผลักดันหรือให้ความสำคัญ กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็กลุ่มไหน หลากหลายหรือแตกต่างให้กลายมาเป็นตัวหลัก ในการสื่อสาร หรือเป็น ฝ่าย Active เป็นผู้กระทำการ (อนันตนา นานา, 2547: 14-15) เพราะอย่างที่เราเข้าใจกันโดยทั่วไปแล้วว่า แต่เดิมนั้น กระบวนการสื่อสารระหว่างกันล้วนมีที่มาจากสื่อกระแส หลัก นั้นหมายความว่า ผู้ใดสามารถที่จะยึดกุม ระบบการสื่อสารของสังคมเอาไว้ได้ ผู้นั้นย่อมยึดกุมแนวความคิด ความรู้สึกและการกระทำของประชาชน เอาไว้ได้เช่นกัน

ด้วยเหตุนี้กลุ่มคนที่ไม่มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ หรือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความ แตกต่างจาก กลุ่มกระแสหลักไม่ว่าจะด้วยเงื่อนไขใดๆ ก็ตาม อาทิ เพศ หรือความแตกต่างทาง ชาติพันธุ์ ย่อมถูกกันออกไป จากการใช้เครื่องมือ หรือเนื้อที่ในบริบทการสื่อสารของสังคม เห็น ได้ชัดเจนจากการที่สังคมได้จำกัดพื้นที่ปิด กัน ครอบงำผูกขาดการสื่อสาร โดยที่กลุ่มคนที่มีอำนาจ และทุนมากสามารถที่จะกระทำการใดๆ ก็ได้ตาม ความต้องการ โดยปราศจากการณ์ ดังกล่าวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในสังคมที่ยึดมั่นในระบบคุณค่าทางสังคมที่เป็นประชาธิปไตย ค่อนข้างสูง การจะเป็นสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงได้นั้น “สิทธิ และเสรีภาพ” เป็นเรื่อง สำคัญ ที่ควรตระหนัก เพราะเมื่อไรก็ตาม สังคมเกิดภาวะชะงักงัน ประชาธิปไตยไร้เสถียรภาพอัน ก่อให้เกิด ความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียม ที่แห่งนั้นมักเกิดปรากฏการณ์การลุกขึ้นสู้ หรือ ต่อต้านต่างๆ นานาด้วย

รูปแบบหลากหลายชนิด ลักษณะดังกล่าวเป็นการยืนยันให้เห็นว่า สังคมกำลังถูกระบบคุณค่าอื่นๆ เข้ามาแทนที่ “ประชาธิปไตย” ฉะนั้น ในระบบการสื่อสารก็ เช่นเดียวกัน เมื่อใดก็ตามที่สื่อถูกควบคุม หรือครอบงำโดยอำนาจรัฐ และทุนมากเกินไปจนจำกัด ย่อมนำมาซึ่งการเกิดปรากฏการณ์การคัดค้าน หรือต่อต้านจากประชาชน ดังนั้นจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคำจำกัดความของสื่อทางเลือกมักจะถูกเปรียบเทียบในลักษณะคู่ตรงข้ามกับสื่อกระแสหลัก และเป็นการแสดงให้เห็นว่าการสร้างการสื่อสารทางเลือกนั้น มีลักษณะที่ พิจารณาได้หลายประการ ได้แก่ การมีเป้าหมาย หรือแรงจูงใจที่ไม่ใช่เพื่อการค้า แต่เป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรม และการศึกษา แหล่งเงินทุน โดยส่วนมาก นั้นสื่อทางเลือกมักไม่ได้รับเงินสนับสนุนจาก ภาครัฐและเอกชน หน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือ แม้แต่ค่าโฆษณาจากบริษัทหลักในการบริหารจะมีลักษณะแตกต่างจากการบริหารจัดการองค์กร โดยทั่วไป วิธีการทำงานในองค์กรก็มีความแตกต่างกัน สื่อทางเลือกมักวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อกระแสหลักที่มีความเป็นวิชาชีพ โดยมักจะทำให้เครือข่ายกลุ่มบุคคลที่สนใจ อาสาสมัครเป็นพนักงาน กลุ่มคนระดับล่างโดยทั่วไปจึงเป็นเจ้าของสื่อดังกล่าว มุ่งนำเสนอให้ ผู้รับสารได้เห็นถึงเนื้อหาสาระที่มีความแตกต่างกันจากเนื้อหาที่พบได้ทั่วไปในสื่อกระแสหลัก (บุญญวัฒน์ จิตประคอง, 2556: 85-86)

ดังนั้น จึงสามารถอธิบายได้ว่า “สื่อทางเลือก” หรือ “สื่อออนไลน์” เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ ของการสื่อสาร และสื่อสารมวลชนที่เกิดจากการเปลี่ยนแนวความคิดจากการสื่อสารทางเดียว จากบนลงล่าง มาสู่เรื่องการสื่อสารในแนวราบ และสื่อสารแบบมีส่วนร่วม การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้าถึงสื่อได้โดยตรง และกว้างขวางขึ้น โดยปราศจากการควบคุม หรือแทรกแซงจาก อำนาจทั้งปวง แต่มีจุดมุ่งหมายในการเสริมพลังของภาคประชาชนซึ่งเป็นการเผชิญหน้าโดยตรง ในการลดทอนพลังกับโครงสร้างการครอบงำทางการสื่อสาร เป็นการเลือกหัวข้อที่แตกต่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง บอกเล่าความกลัว หรือความฝันในสำนวน วัฒนธรรมของชุมชน (สุภิญญา กลางณรงค์, 2543: 16) รวมทั้งการมองประชาชนด้วยมุมมอง ที่แตกต่างไปจากเดิม แทนที่จะมองว่าเป็นผู้รับที่นิ่งเฉย ก็เปลี่ยนมามองจากอีกมุมว่า ผู้รับสารคือ พลเมือง ซึ่งมีสิทธิและอำนาจในการสื่อสาร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กัน มุ่งสร้างความเข้าใจหรือ ค้นหาความหมายร่วมกัน และมุ่งส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม เพื่อให้กระบวนการสื่อสาร แสดงออกถึงความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ผู้รับสาร และผู้ส่งสารได้สลับบทบาทกัน อันเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาสังคมทำให้ประชาชนกลายมาเป็นตัวหลักในการสื่อสารและเป็นฝ่ายยกระดับอำนาจเป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพ ในระบอบคุณค่าที่เป็นประชาธิปไตยจริงๆ ซึ่งเท่าที่ผ่านมา “สื่อทางเลือก” มักถูกนิยามในชั่วตรงข้าม กับสื่อกระแสหลัก อันเป็นเพราะสื่อกระแสหลักไม่ได้เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการแสดงความคิดเห็น หรือเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้แสดงทรรศนะความคิดที่แตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์สังคม หรือแสดงทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย สื่อทางเลือก

จึงเป็นสื่อที่ดำเนินไปในทิศทางที่ตรงข้ามกับสื่อกระแสหลัก แต่ในขณะเดียวกันค่านิยมเช่นนี้ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ เห็นว่า ยังมีจุดอ่อนที่ไม่เป็นอิสระในตัวเอง สื่อทางเลือกจึงไม่สามารถมีค่านิยมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของตนได้ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2554: 7)

ในแง่แล้วแนวโน้มของการนำเสนอของสื่อสารมวลชนผ่านสื่อออนไลน์จะปรากฏใน ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการอภิปราย ระดมความคิดเห็น แสดงออกทางการเมืองของ ประชาชนต่อระบบการเมือง สถาบันการเมือง ตัวแสดงทางการเมือง กลไกการทำงานของรับ ภายใต้ระบบการเมืองจะถูกตรวจสอบและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ซึ่งยังอาจนำไปสู่การแสดงออกที่มีช่วงจำกัดเพียงแค่นี้สื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียว

2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

2.6.1 ความหมายของการรับรู้

ความหมายของการรับรู้ สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2550) เป็นการที่บุคคลรู้สึกในสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว โดยความรู้สึกนั้นได้ส่งข้อมูลดิบ (Raw data) ผ่านสัมผัสทั้ง 5 จากนั้นจะทำการตีความหมาย ในข้อมูลดิบเหล่านั้น แล้วจึงเกิดการรับรู้หรือจิตภาพ (Perception)

2.6.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ของมนุษย์

เดิมศักดิ์ คทวณิช (2546) ได้นิยามความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการ ในการแปลความหมายที่เกิดขึ้น ภายหลังกายรับสัมผัสจากสิ่งเร้า ซึ่งการรับรู้เป็นพื้นฐานของการ เรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล และในการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับการรับรู้สภาพแวดล้อมและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพแวดล้อมนั้น

กระบวนการรับรู้ของบุคคล เริ่มจากอวัยวะรับรู้ ได้แก่ ตา หู ปาก จมูก และ ผิวหนัง รับสัมผัสจากสิ่งเร้า และส่งต่อมายังสมองเพื่อแปลความหมาย จากนั้น จะตอบสนองสิ่งเร้าทั้ง ในด้านพฤติกรรม และความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า กระบวนการรับรู้แสดงดังภาพที่ 2.4

ภาพประกอบที่ 2.4 ภาพแสดงกระบวนการสัมผัสและการรับรู้

ภาพที่ 2.4 แสดงให้เห็นถึง กระบวนการรับรู้เริ่มต้น เมื่ออวัยวะรับรู้ได้รับสัมผัสจากการ กระตุ้นของ สิ่งเร้าก็จะทำหน้าที่ส่งสื่อสัมผัสไปยังสมองส่วนกลางทำการแปลการรับรู้ลักษณะของสิ่งเร้า และตอบสนอง พฤติกรรมตามทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้านั้น

การรับรู้ของบุคคลเกิดจากการเห็นถึงร้อยละ 75 รองลงมาคือ การได้ยินร้อยละ 13 การ สัมผัสร้อยละ 6 การรับกลิ่นร้อยละ 3 และการรับรสร้อยละ 3 (Gestalt, 1992) จากสัดส่วนการรับรู้ของบุคคลจะเห็นได้ว่าการรับรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการมองเห็น

2.6.3 ความสำคัญของการรับรู้

พชันี เซยจรรยา และคณะ (2541) กล่าวว่า เนื่องจากคนเรามีการรับรู้ต่างกัน ความล้มเหลวของการ สื่อสารจึงอาจเกิดขึ้นได้ถ้าเราไม่ยอมรับความแตกต่างในเรื่องการรับรู้ของแต่ละบุคคล การรับรู้เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมการสื่อสารทัศนคติและความคาดหวังของผู้สื่อสารกระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้ เป็นกระบวนการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตาม ความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจและ มักจะเกิดตามประสบการณ์ และการสังสมทางสังคม

อีกทั้ง แคลปเปอร์ (Klapper ,1960 อ้างถึงใน Melkote&Steeves, 2001) อธิบายว่าผู้คนทั่วไปมีการ เลือกที่จะเปิดรับ (Expose) ข่าวสารต่างๆ และมีแนวโน้มที่จะเปิดรับข่าวสารใดๆ ที่สอดคล้องกับความเชื่อ (Beliefs) ความคิด (Ideas) และค่านิยม (Values) ที่ตนมีอยู่เดิม

เหตุผลที่สำคัญที่สุดเหตุผลหนึ่ง ทำไมคนเรามีการรับรู้เป็นกระบวนการที่เรียนรู้ได้ตั้งแต่เด็ก เมื่อเกิด มาจะสามารถรับรู้ความรู้สึกต่างๆ และตอบสนองต่อความรู้สึกเหล่านั้นได้ แต่เด็กมักจะเริ่มเรียนรู้ว่าความรู้สึก ต่างๆ หมายถึงอะไรจากการสัมผัสโดยตรงว่าเป็นความเจ็บปวดหรือความสบาย หรือตอบสนองต่อความ ต้องการหรือไม่ ครั้งแรกก่อนที่จะรู้ว่า “ความร้อน” คืออะไร เราไม่รู้ว่าความร้อนเผาเราได้หรือทำให้เรา เจ็บปวดได้ แต่เมื่อเราถูกไฟเข้าครั้งหนึ่งเราจะรู้สึกทันที แต่ครั้งต่อๆ ไปที่เราเริ่มรู้สึกว่าจะอะไรร้อนไม่ว่าจะเป็น

ศักดิ์ คทวณิช, 2546) คือ ปัจจัยการรับรู้ที่มาจากตัวบุคคล และปัจจัยที่มาจาก คุณลักษณะของสิ่งเร้า โดยองค์ประกอบในแต่ละปัจจัยมีรายละเอียด ดังนี้คือ

ปัจจัยการรับรู้ที่มาจากตัวบุคคล ประกอบด้วย

1. ความสมบูรณ์ของอวัยวะรับรู้ (Sensory Organ) หากบุคคลมีความผิดปกติของ อวัยวะรับรู้ก็ส่งผลให้การรับรู้ในแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน

2. ประสบการณ์เดิม (Previous Experience) บุคคลจะอาศัยประสบการณ์เดิมช่วยใน การรับรู้และการแปลความหมายของสิ่งเร้า และนอกจากนี้ประสบการณ์เดิมยังมีผลต่อทัศนคติที่ บุคคลมีต่อสิ่งเร้านั้น เช่น การที่บุคคลพบเห็นเครื่องหมายรับประกันความปลอดภัยด้านอาหารและยา บนตัวสินค้า สามารถรับรู้ได้ทันทีว่าสัญลักษณ์นี้ สื่อให้รับรู้ถึงการรับประกันความปลอดภัยในตัวสินค้า นั้น

3. ความต้องการที่จะรับรู้ (Need) บุคคลเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งที่ตนต้องการ

4. ความใส่ใจ (Attention) และการเลือก (Selection) ที่จะรับรู้ในกรณีที่บุคคลอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่มีสิ่งเร้าจำนวนมาก มีทั้งสิ่งเร้าที่มาจากภาพ เสียง และกลิ่น บุคคลก็จะเลือกรับรู้ เฉพาะสิ่งเร้าที่ตนสนใจ

5. สภาวะทางอารมณ์ (Emotion) การที่บุคคลอยู่ในสภาวะเครียด หงุดหงิด หรือกังวล จะส่งผลให้การรับรู้ของบุคคลนั้นน้อยลง

6. ความคาดหวัง (Expectancy) บุคคลมีความคาดหวังต่อสิ่งที่ตนจะรับรู้ในเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในกายภาคหน้า

7. สติปัญญา (Intelligence) บุคคลที่มีสติปัญญาดี จะส่งผลให้การรับรู้ในสิ่งเร้านั้น ได้ อย่างลึกซึ้ง

8. การให้คุณค่า (Value) ต่อสิ่งที่รับรู้ บุคคลมีการให้คุณค่าต่อสิ่งเร้า เช่น บุคคลให้ คุณค่ากับทองคำ ก็จะสนใจเรื่องราวที่เกี่ยวกับทองคำมากเป็นพิเศษ

9. การถูกชักจูง (Persuasion) ให้รับรู้ อิทธิพลทางด้านสังคมจะชักจูงให้บุคคลเกิด ความสนใจที่จะรับรู้ในสิ่งเร้า จากปัจจัยที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยในตัวบุคคลทั้ง ในด้าน ร่างกาย และจิตใจ ล้วนมีผลต่อการรับรู้ การตอบสนองพฤติกรรมและทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า

ต่อมาคือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของสิ่งเร้า ได้แก่

1. ขนาดของสิ่งเร้า (Size) เป็นสิ่งที่สามารถดึงความสนใจให้บุคคลสามารถรับรู้ บุคคล จะรับรู้สิ่งเร้าที่มีขนาดใหญ่ได้ดีกว่า สิ่งเร้าที่มีขนาดเล็ก ซึ่งหลักการนี้ ได้นำไปใช้ในการออกแบบป้าย โฆษณาที่มีขนาดใหญ่ตามท้องถนน รวมถึงการพาดหัวข่าวโดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อให้เกิด ความสนใจในหัวข้อข่าวนั้น

2. ความเข้มของสิ่งเร้า (Intensity) บุคคลจะรับรู้สิ่งเร้าที่มีความเข้มมากได้ดีกว่าสิ่งเร้า ที่มีความเข้มน้อย ความเข้มของสิ่งเร้า ได้แก่ ความเข้มของสีของวัตถุ ความเข้มของเสียง ซึ่งในการ ออกแบบการแสดง

ข้อความบนเว็บไซต์ กรณีการ สวรรค์โพธิ์พันธ์ (2550) แนะนำให้ใช้ตัวอักษรหนา กับข้อความที่ต้องการดึงความสนใจของผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์

3. การเปลี่ยนแปลง สิ่งเร้าที่มีรูปแบบใหม่จะทำให้บุคคลเกิดความสนใจมากกว่าสิ่งเร้า ที่มีรูปแบบเดิมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังจะเห็นได้จากการออกแบบสื่อโฆษณาที่มีรูปแบบแปลกใหม่ มา นานาเสนอตลอดเวลา เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม

4. การเคลื่อนไหว (Movement) การเคลื่อนไหวของสิ่งเร้าจะทำให้บุคคลเกิดความ สนใจที่จะรับรู้ในสิ่งเร้านั้นมากขึ้น เช่น การแสดงภาพเคลื่อนไหว (Animation) บนเว็บไซต์หรือการ ออกแบบป้ายโฆษณาที่มีผลกระทบ

5. การกระทำซ้ำ (Repetition) บุคคลจะรับรู้สิ่งเร้าได้เร็วขึ้น ถ้าสิ่งเร้านั้น มีการเกิดขึ้น บ่อยครั้ง ก็จะทำให้บุคคลรับรู้สิ่งเร้านั้น ได้ดีกว่า เช่น สื่อโฆษณาทางวิทยุ ที่มีการเปิดบ่อย หรือ ความถี่ในการบีบแตรรถยนต์ที่สามารถกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสนใจและรับรู้ในเสียงแตรนั้น

6. สี คือสิ่งเร้าที่มีสีอันโดดเด่นสามารถดึงความสนใจของบุคคล นอกจากนี้ยังมีผลต่อ อารมณ์และความรู้สึกของบุคคล โดยบุคคลจะรับรู้สีโดดเด่นได้ดีกว่าสีอ่อนแต่บุคคลจะให้ความรู้สึก เชื่อมั่น และไว้วางใจในสีอ่อนมากกว่าสีโดดเด่น (Wongrawee, 2005)

7. ความแตกต่าง สิ่งเร้าที่มีลักษณะแตกต่างไปจากสิ่งเร้าที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกันจะทำให้บุคคลรับรู้สิ่งเร้านั้นได้ จากผลการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของสิ่งเร้ามีผลต่อ การรับรู้ของบุคคล

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (อ้างอิงใน คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชาปรัชญา นิเทศศาสตร์และ ทฤษฎีการสื่อสาร, 2557) ความหมายของการรับรู้เป็นกระบวนการเลือกรวบรวม และแปลผลหรือการตีความ สารสนเทศ ซึ่งจัดเป็นสิ่งเร้าชนิดหนึ่งผ่านการสัมผัสของประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันได้แก่ การเห็น การได้กลิ่น การ ได้รับรส การรับสัมผัสทางกายและการได้ยิน Perception is the process by which we become aware of object and events in the External World through our various senses: sign, smell, taste, touch, and hearing. (DeVito 1978) การรับรู้ เป็นส่วนกำหนดกรอบแนวคิดของมนุษย์ ในการประเมินบุคคลและสิ่ง ต่างๆ ที่ อยู่รอบตัว และเป็นตัวกำหนดท่าทีและพฤติกรรมแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ของมนุษย์อาจกล่าวได้ว่าการรับรู้เป็นความหมายต่อสิ่งต่างๆ ในปัจจุบันและอนาคตความ สนใจ ในการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาด้านการสื่อสาร กระบวนการรับรู้ (The perception process) เป็นกระบวนการสื่อสารภายในตัวเอง ที่ซับซ้อนและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ใน 3 ขั้นตอนสำคัญคือขั้นเกิดการกระตุ้นที่ประสาทสัมผัส (sensory stimulation occurs) ขั้นประสาทสัมผัสรวบรวม เรียบเรียง จัดการประมวลสิ่งเร้าที่เข้าสู่ การรับรู้ (sensory stimulation is organized) และขั้นการแปลผล

การประเมินหรือการให้ ความหมายกับสิ่งเร้านั้นๆ (sensory stimulation is interpreted-evaluated) นอกจากนั้น กระบวนการรับรู้ทั้ง 3 ขั้นตอนเกิดขึ้นฉับไวจนเสมือนหนึ่งว่าไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนทีละขั้นตาม เวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลังได้ชัดเจน

ขั้นเกิดการกระตุ้นที่ประสาทสัมผัส ในขั้นตอนนี้ประสาทสัมผัส ทั้ง 5 ของมนุษย์จะ รับสิ่งเร้าที่ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รับรสชาติหรือได้รับสัมผัสทางผิวหนัง ซึ่งแตกต่างกัน ไปตาม ชีตจำกัดและความสามารถของประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของแต่ละคน นอกจากนั้น การรับสัมผัส สิ่งเร้าที่เข้ามากระทบประสาทสัมผัสนี้ มนุษย์ยังมีกลไก การรับรู้ (selective perception) ที่ทำให้แต่ละบุคคลมีกระบวนการกลั่นกรองเลือกรับบางสิ่งและไม่รับในสิ่งที่ตนไม่ต้องการได้อีกด้วยสารสนเทศหรือสิ่งที่ผ่านเข้าไปในกระบวนการรับรู้ของมนุษย์จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลหรือสารสนเทศที่เป็นอยู่ทั้งหมดเท่านั้นที่จริงแล้ว ตัวอย่างของการเลือกรับรู้และเลือกสนใจในสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นเกือบ ตลอดเวลาในการรับสารของผู้รับสารการเลือกรับรู้นี้เองที่ทำให้งานโฆษณาสินค้าที่นำเสนอทาง โทรทัศน์บางสปอตอาจเป็นสิ่งที่สนใจและจดจำของคนบางคนและบางคนอาจบอกว่าไม่เคยเห็นมา ก่อนเลยหรือไม่สามารถจดจำงานโฆษณาชิ้นนั้นได้เลยก็เป็นไปได้ เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเลือก เปิดรับการเลือกรับรู้การเลือกจดจำและเลือกตีความตามความต้องการส่วนบุคคลที่มีต่อสินค้าประเภทนั้นนั้นเป็นต้น

ขั้นการรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลสิ่งเร้าที่ผ่านกระบวนการเลือกรับรู้จะผ่าน เข้าสู่ขั้นตอนการประเมินผลการจัดกลุ่มตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่แต่ละคนใช้ในการรับรู้กลุ่ม นักจิตวิทยา เกสตัลท์ (Gestalt psychologists) ได้แก่ แมกซ์ เวอร์ทไฮม์เมอร์ (Max Wertheimer) เคอร์ท ดอฟก้า (Kurt Koffka) และวูฟแกงค์โคเลอร์ (Wofgang Kohler) ได้เสนอหลักเกณฑ์สำคัญๆ ที่มนุษย์ใช้ในการประมวลผลการจัดกลุ่มสิ่งเร้ามาอธิบายพฤติกรรมและการสื่อสารของบุคคล

ขั้นการแปลผลการประเมินหรือการให้ ความหมายกับสิ่งเร้านั้น ๆ หลังจากข้อมูล สารสนเทศผ่านการเรียบเรียงประมวลผลหลักเกณฑ์ต่างๆ ในขั้นที่ 2 แล้วขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นของการ ประเมินและให้ความหมายกับสิ่งที่เข้ามาในกระบวนการรับรู้ ทั้งนี้การประเมิน และให้ความหมาย ขึ้นอยู่กับปัจจัย ภายในตนเอง เช่น ประสบการณ์ ในอดีตในเรื่องนั้นๆความต้องการส่วนบุคคล ระบบการให้คุณค่าสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ความเชื่อ อารมณ์และความรู้สึกที่ แตกต่างกันไปตามภาวะส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกอันได้แก่สถานการณ์แวดล้อมขณะนั้นๆอีกด้วย

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชแรมม์ (Schramm, 1969) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจข่าวสารทางการเมืองมาก กล่าวคือคนที่มีการศึกษาสูงไม่ว่าจะมีอาชีพหรือฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไรจะมีความสนใจในข่าวสารทางการเมืองในระดับที่ไม่แตกต่างกันสำหรับบุคคลที่มีการศึกษาต่างกัน การมีอาชีพที่ได้รับการยกย่องหรือมีเกียรติหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะทำให้บุคคลนั้นเพิ่มความสนใจในการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

บีเกอร์และ เพรสตัน (Beeker & Preston, 1969, pp. 197-209, อ้างถึงใน นิลุบล ใจอ่อนน้อม, 2543) ได้พบว่า การใช้สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองคือ ผู้ที่สนใจกิจกรรมทางการเมืองหรือเคยร่วมในกิจกรรมทางการเมืองจะสนใจข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยร่วมและพบว่าผู้ที่ที่มีความศรัทธาในระบบการเมืองว่าจะมีส่วนช่วยสังคมได้จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจดีและเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ

นิลุบล ใจอ่อนน้อม (2543) ในการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลในระดับปานกลางโดยระดับการเปิดรับแตกต่างกันตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับต่ำนอกจากนี้ยังพบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความเข้าใจวิธีการเลือกตั้งแบบใหม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (เอกภพ ลิ้มปิวิบูล, 2548) เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ซึ่งศึกษาพบว่านิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ ชั้นปีการศึกษา ภาควิชา และการกล่อมเกลາทางการเมืองของนิสิตที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน สำหรับอายุ รายได้ของครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ส่วน ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ.2543” พบว่ามีความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองดังที่เคยมีผู้ศึกษาไว้อย่างมากมายในนานาประเทศ และการศึกษาี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมที่ผู้ชายมักมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิงและผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ การมีส่วนร่วมยังมีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้พบความแตกต่างของชาวกรุงเทพฯ ทั้งที่อยู่ในเมืองและชนเมืองที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่าผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดอื่น

อนุสรณ์ ศิริชาติ (2558) ศึกษาการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและทัศนคติของผู้บริโภคกับ ความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 51.80 และมีอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 29.50 โดยมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 31.25 อีกทั้งส่วนใหญ่เป็น พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 28.50 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.52 เลือกอ่านข่าวการเมือง จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยรัฐ รองลงมา คือ ข่าวสด ร้อยละ 24.55 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเลือก อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ผ่านสมาร์ตโฟน ร้อยละ 39.00 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะอ่านเป็นระยะเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 30.25 โดยในหนึ่งสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทุกวัน ร้อยละ 32.00 รองลงมา จะอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เพียง 1-2 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 30.00 และกลุ่มตัวอย่างมี วันที่อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทุกวัน ร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่แน่นอน ร้อยละ 39.50 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในแต่ละครั้งใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง ร้อย ละ 46.00 รองลงมาคือ ประมาณ 1 ชั่วโมง ร้อยละ 39.75 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกอ่านข่าว การเมืองจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์เฉพาะข่าวที่สนใจ ร้อยละ 63.00 จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ แนวคิดทัศนคติ และแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขณะจักรยามาศ ปลอดแก้ว (2561) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของ ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ลักษณะการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ผลจากการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เช่น โทรศัพท์มือถือ วิทยุ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเลือกจดจำรองลงมา คือ ด้านการเลือกรับรู้และการตีความหมาย ด้านการเลือกเปิดรับข่าวสาร และด้านการเลือกให้ความสนใจ เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่ต่างกัน ในด้าน เพศ อาชีพ และประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ และทฤษฎีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ชิตชนก เชื้อแก้ว (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง รับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วผ่านทางสื่อต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจาก 14 ช่องทางสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือกลุ่มที่รับรู้ข่าวสารน้อย โดยผ่านทางนักการเมืองข้อความ SMS ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ตัวแทนกลุ่มพลังมวลชน ข้าราชการ พนักงานหน่วยงานของ รัฐ หอกระจายข่าว รถประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และกลุ่มที่รับรู้ข่าวสารปานกลาง โดยผ่านทางสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อนบ้าน และเพื่อนสนิท เป็นต้น

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้ว ได้แก่ สังคมประกิตทางการเมืองและการบ่มเพาะทาง การเมืองจากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ แนวคิด การ สื่อสารทางการเมือง และแนวคิดการรับรู้ข่าวสาร

ชลธิชา มีแสง (2544) ได้ศึกษาในเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์” โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาโทภาคพิเศษ จำนวน 313 คน พบว่า 1) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำโดยติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งมีความรู้สึกรับรู้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองอยู่ในระดับสูง 2) นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางและมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและด้านการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคือ เพศ อายุ สาขาวิชาที่จบ อาชีพ และความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคือ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา ความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และความรู้สึกมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง

จุฑามาศ ประยูรทอง (2547) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (_ABAC_)” พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง และพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมีความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความรู้สึกรับรู้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ นอกจากนี้ความรู้สึกมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยยังมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ความรู้สึกมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และความเข้าใจในหลักการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

วรารุช ผลเจริญ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น” พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดและให้ความเชื่อถือสื่อโทรทัศน์เนื่องจากมีการนำเสนอข่าวสารรวดเร็ว ด้านความสนใจทางการเมืองนักศึกษามีความสนใจต่างกันและมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการข้อมูลข่าวสารทางการเมืองนักศึกษามีความต้องการต่างกันและมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

อัมฤตา สารธิวงศ์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่หลังการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ.2551” พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางซึ่งไม่ได้ส่งผลต่อการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาเหตุที่นักศึกษามีความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ทางการเมืองในระดับปานกลางเนื่องจากนักศึกษาขาดความเข้าใจในบทบาทของตนเองต่อการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดจิตสำนึกในประโยชน์ส่วนรวม เป็อหน่วยการเมือง ขาดการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา และครอบครัวขาดโอกาสในการแสดงออก ขาดการยอมรับจากสังคมในลักษณะถูกมองว่าเป็น “นักศึกษา”

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล (2555: 61-62) ได้ศึกษาการเมืองบนเฟซบุ๊ก: วัฒนธรรม-การเมือง บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ไทย พ.ศ. 2553-2555 พบว่า การเคลื่อนไหวออนไลน์ในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยทุนเช่นเดียวกับการเคลื่อนไหวออฟไลน์ แต่เครือข่ายสังคมออนไลน์ อนุญาตให้คนทั่วไปสะสมและแปลงทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมได้สะดวกขึ้น แม้สิ่งที่ เกิดขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์จะไม่หายไปเสียทั้งหมด แต่ก็เกิดการขยายวงของการสื่อสาร อำนาจในการควบคุมพื้นที่เคลื่อนไหวไปอยู่ในมือคน ธรรมดามากขึ้น ความคิดสร้างสรรค์และทุน ทางวัฒนธรรมก็ช่วยในการแสดงออกเรื่องที่โดยทั่วไปทำได้ยากในสังคม ซึ่งท้ายที่สุดแล้วทำให้มีเสรีภาพมากขึ้นในการแสดงออกและรวมตัว

ธวัลกร บุญศรี (2557: 61-63) ศึกษาสื่อที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง: กรณีศึกษา การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเวทีราชดำเนินในปี 2556 พบว่าลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน แต่ปัจจัยด้านระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่ต่างกัน ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน ยกเว้นด้านระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ด้านอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่สื่อบุคคลค่อนข้างมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เลอภ โสรรัตน์ และคณะ (2554: 71-73) ได้ศึกษาบทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองไทย พบว่า บทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน ได้แสดงความชัดเจนใน 3 บทบาทคือ 1) บทบาทการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสาร ทางการเมือง 2) บทบาทการเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง และ 3) บทบาทการเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมือง เพียงแต่ว่า ความสมบูรณ์ของแต่ละบทบาทนั้น จะขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัยของการเมือง ซึ่งมีที่มาของอำนาจทางการเมืองแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการมาจากการปฏิวัติรัฐประหารมาจากการมีฐานอำนาจทางการเมืองทหารหนุนหลัง ที่มีความผันผวนมากใน อดีตหรือแม้แต่ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่อำนาจบริหารจะมาจากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แต่สื่อก็ยังประสบปัญหาการแสดงบทบาท เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆ เข้าไปกระทบจนทำให้แต่ละบทบาทแสดงได้ไม่สมบูรณ์อย่างเช่นแนวทางขององค์กร สื่อสารมวลชนมุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือการเกิดสื่อใหม่ที่หลากหลาย จากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ด้วยกลไกที่มี

นลินี ทองประเสริฐ (2555) ศึกษาเรื่องบทบาทของสังคมออนไลน์ต่อสำนักทางการเมือง ของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ความถี่ ในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ในด้านพฤติกรรมหลังรับข้อมูลข่าวสารแล้ว สัดส่วนของกลุ่มที่ไม่แสดงความ คิดเห็นและไม่ส่งต่อกับกลุ่มที่เข้าไปมีส่วนร่วมโดยแสดงความคิดเห็นผ่านเฟซบุ๊ก หรือสื่ออื่นๆ มีสัดส่วนพอๆ กันสำหรับเหตุผลของการไม่เข้าร่วมกลุ่มการเมืองกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า สนใจแค่อยากติดตามข่าวสารเท่านั้น สำหรับด้านปฏิกริยาหลังจากได้รับ/แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ และแยกแยะข้อเท็จจริงของสื่อที่ได้รับได้ และความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับได้ของกลุ่มตัวอย่างมี ความสัมพันธ์กับสำนักทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในขณะที่ความไม่สามารถวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับสำนักทางการเมืองแบบอำนาจนิยม การทดสอบสมมติฐาน พบว่าสำนักทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองผ่านสังคมออนไลน์ และ สำนักทางการเมืองแบบอำนาจนิยมมีแนวโน้มในเชิงตรงกันข้าม

เมธิยา ญาณจินดา (2558) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์กับทัศนคติและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพต่างกัน มี พฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับการเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านสื่อสังคม ออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีพฤติกรรมการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างกัน มีการรับรู้

ข่าวสารเกี่ยวกับการ เลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งและ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทัศนคติของ ประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงหยิบยกงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นเพื่อศึกษาประกอบการวิเคราะห์งานวิจัย ทั้งนี้เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นมาใช้เป็นฐานคิดในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม อันจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ต่อไป

2.8 สรุป

จากแนวคิดและทฤษฎี รวมไปถึงจนถึงเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าปัจจัยในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากสื่อออนไลน์มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์ผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับสื่อ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้และเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเนื้อหาสาระจากสื่อเพื่อสนองความต้องการในการรับรู้ข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ สำหรับในการใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและรับฟังการแถลงนโยบายของรัฐบาล การช่วยรณรงค์ให้เกิดความปรองดองสมานฉันท์ตามนโยบายของรัฐบาล สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ร่วมประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้อื่นไปใช้สิทธิทางการเมืองไปร่วมลงประชามติเพื่อแสดงการสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆตามโครงการของรัฐบาล ทั้งนี้จากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ในครั้งนี้ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดต่างๆในการวิจัย ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือ โดยทำการเก็บข้อมูลแบบครั้งเดียว (Cross Sectional Study) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ถูกสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-Ended Questionnaire) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

3.1 กลุ่มประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ทั้งสิ้น จำนวน 49,474 คน (ข้อมูลจาก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น, 2563)

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงระดับปริญญาตรีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากนักศึกษาเป็นกลุ่มมวลชนที่พลังสร้างสรรค์และไวต่อการรับข่าวสารทางการเมืองและยังมีการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณในการตอบสนองต่อข่าวสารต่างๆ ซึ่งถือได้ว่ากลุ่มนักศึกษาเป็นกำลังสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนารูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในอนาคตโดยผู้วิจัยได้พิจารณาสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบมีชั้นเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น400คน (Taro Yamane,1987)

3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จากจำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ 0.5 จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 จากสูตร

$$n = N / 1 + N (e)^2$$

$$n = \frac{N}{1 + N (e)^2}$$

แทนค่า $n = \frac{49,474}{1 + 49,474 (0.05)^2}$

$$= \frac{49,474}{124}$$

$$= 399.99$$

จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของนักศึกษาโดยอาศัยการสุ่มแบบโควตา (Quota) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย	จำนวน/คน
1.ม.ศรีปทุม (ขอนแก่น)	57
2.ม.ขอนแก่น	57
3.ม.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	57
4.วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย	57
5.ม.ราชชมงคลอีสาน(ขอนแก่น)	57
6.มรภ.เลย(ขอนแก่น)	57
7.ม.รามคำแหง (ขอนแก่น)	57
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	400

3.3 เครื่องมือวิจัย

3.3.1 แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ ได้กำหนดการเปิดรับสื่อไว้ 5 ระดับ โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนที่สอดคล้องกับแนวทาง Likert Scale ดังนี้

ระดับมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
ระดับมาก	หมายถึง	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
ระดับน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีดังนี้

จากนั้นมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย โดยใช้หลักสูตรในการคำนวณเพื่อกำหนดช่วงคะแนนในแต่ละช่วง ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง เปิดรับข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง เปิดรับข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ มาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง เปิดรับข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง เปิดรับข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ น้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง เปิดรับข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามการรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านเนื้อหาข่าวสาร ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล กิจกรรมของรัฐบาล โครงการของรัฐบาล กำหนดการรัฐไว้ 5 ระดับ โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของ Likert Scale ดังนี้

ระดับมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
ระดับมาก	หมายถึง	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน

ระดับน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

จากนั้นมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย โดยใช้หลักสูตรในการคำนวณเพื่อกำหนดช่วงคะแนนในแต่ละช่วง ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{5 - 1}{4} = 1.25$$

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง การรับรู้ข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ มากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง การรับรู้ข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ มาก
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง การรับรู้ข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ ปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง การรับรู้ข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ น้อย
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง การรับรู้ข่าวสารการเมืองของรัฐบาลฯ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ กระบวนการที่ประชาชนได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางการเมืองด้วยความสมัครใจตามนโยบายรัฐบาล ได้แก่

- 1.การติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง
- 2.การพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- 3.รณรงค์ชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล
- 4.การเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของรัฐบาล
- 5.ตรวจสอบการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล
- 6.การร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- 7.การอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะ
- 8.พฤติกรรมกรมีส่วนร่วมอื่นๆ ทางการเมือง

ระดับมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
ระดับมาก	หมายถึง	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
ระดับน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีดังนี้
 จากนั้นมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย โดยใช้หลักสูตรในการคำนวณเพื่อ
 กำหนดช่วงคะแนนในแต่ละช่วง ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึงมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความเที่ยง

โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับ
 วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย (Index of Objective Congruence : IOC) (Rovinelli &
 Hambleton, 1977 อ้างใน ปุญญณณ เทพประสิทธิ์, 2558, หน้า 78) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญ
 จำนวน 6 ท่านดังนี้

1.ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ

อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยเกียวโตซังเกียว ประเทศญี่ปุ่น

2.รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

3.รองศาสตราจารย์ ปัทมา สุวรรณภักดี

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

4.อาจารย์ ดร.เกษญา ผาทอง

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

5.อาจารย์ ดร.วรางคณา นียมฤทธิ์

อาจารย์พิเศษวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6.อาจารย์ ดร.อริสรา วิภาตะวัต

อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการสื่อสาร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/พิธีกรสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสามารถใช้วัดได้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสามารถใช้วัดได้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สามารถใช้วัดได้

บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ นำไปหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยแปลความหมายค่าดัชนี ได้ว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าข้อความสามารถใช้งานได้ หากไม่ถึง 0.5 ต้องนำมาแก้ไขหรือตัดทิ้ง

และเมื่อได้ทำการค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตรเรียบร้อยแล้ว จะนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานความเที่ยงตรง โดยการประเมินผลดัชนี IOC ของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จจุดประสงค์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.49 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ค่าเฉลี่ย 0.50-0.69 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ยอม

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.79 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี

ค่าเฉลี่ย 0.00-1.00 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

เมื่อได้ผลเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแบบวัด (Index of Congruence หรือ IOC) อยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาค่าดัชนี IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.5 ตามเกณฑ์ของ Lawshe 1975

2) การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลวิจัยที่ได้มาทดสอบสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค โดยมีรายละเอียดค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS ในการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient of Alpha) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, น. 116) โดยหากได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ โดยจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามชุดนี้ได้ ค่าสัมประสิทธิ์ (Alpha Correlation) เท่ากับ 0.981 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความน่าเชื่อถือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามผ่านอีเมลไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบและส่งกลับและทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกด้วยตนเองซึ่งจะมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนออกไปเก็บข้อมูลจริงโดยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างให้สละเวลาตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการศึกษารายงานวิจัย บทความทางวิชาการทั้งในประเทศและนานาชาติ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) เป็นสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลของแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามในส่วนที่ 2 คือ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลของแบบสอบถามในส่วนที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อค้นหาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3.7 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self-Administration)) ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้ดังนี้

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากร

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	187	46.8
หญิง	213	53.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	97	24.3
ชั้นปีที่ 2	101	25.3
ชั้นปีที่ 3	113	28.2
ชั้นปีที่ 4	89	22.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 97 คิดเป็นร้อยละ 24.3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคเหนือ	47	11.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	58.0
ภาคกลาง	60	15.0
ภาคใต้	61	15.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา คือ ภาคใต้ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ภาคกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และภาคเหนือ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

4.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	3.53	0.981	มาก
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร	3.32	0.997	ปานกลาง
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	3.57	0.806	มาก
รวม	3.48	0.928	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.48$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.928) ซึ่งเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเวลาเปิดรับข้อมูลข่าวสารมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.57$) รองลงมาคือ ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.53$) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.32$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์	3.41	1.105	มาก
2.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี	3.50	1.056	มาก
3.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	3.66	1.050	มาก
4.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	3.54	1.153	มาก
5.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์	3.54	1.147	มาก
รวม	3.53	0.981	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D.=0.981)ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.66$) รองลงมาคือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ และท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.54$) ต่อมาคือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี ($\bar{x}=3.50$) และท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{x}=3.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook)	3.59	1.112	มาก
2.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram)	3.45	1.395	มาก
3.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter)	4.04	1.272	มาก
4.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูบ (Youtube)	3.51	1.322	มาก
5.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse)	2.74	1.343	ปานกลาง
6.ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line)	2.61	1.186	ปานกลาง
รวม	3.32	0.997	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.32$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.997) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากทวิตเตอร์ (Twitter) มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) รองลงมา คือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเฟซบุ๊ก (Facebook) ($\bar{x} = 3.59$) ต่อมาคือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก ยูทูบ (Youtube) ($\bar{x} = 3.51$) ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก อินสตาแกรม (Instagram) ($\bar{x} = 3.45$) ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ($\bar{x} = 2.74$) และท่านมีการรับเปิดข่าวสารทางการเมืองจากไลน์ (Line) ($\bar{x} = 2.61$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง	3.95	0.868	มาก
2. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง	3.64	1.304	มาก
3. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง	4.28	1.157	มากที่สุด
4. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง	3.89	1.145	มาก
5. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง	2.88	1.160	ปานกลาง
6. ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง	2.73	1.257	ปานกลาง
รวม	3.57	0.806	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้าน ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.57$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.806) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อหนึ่งครั้งมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมา คือ ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก เฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อหนึ่งครั้ง ($\bar{x} = 3.95$) ต่อมาคือ ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก ยูทูบ (Youtube) ต่อหนึ่งครั้ง ($\bar{x} = 3.89$) ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก อินสตาแกรม (Instagram) ต่อหนึ่งครั้ง ($\bar{x} = 3.64$) ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจากคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อหนึ่งครั้ง ($\bar{x} = 2.88$) และท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก ไลน์ (Line) ต่อหนึ่งครั้ง ($\bar{x} = 2.73$) ตามลำดับ

4.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลการรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบาย

ประเด็นการรับรู้	ระดับการรับรู้					รวม	ค่าเฉลี่ย (ระดับ การรับรู้)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.ปกป้องเขตชุมชนสถาบัน พระมหากษัตริย์	165 (41.2)	176 (44.0)	48 (12.0)	8 (2.0)	3 (0.8)	400 (100.0)	4.23 (มากที่สุด)	0.793
2.การสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยของ ประเทศ และความสงบ สุขของประเทศ	145 (36.2)	172 (43.0)	74 (18.5)	7 (1.8)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.13 (มาก)	0.805
3.การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	115 (28.8)	182 (45.5)	91 (22.7)	10 (2.5)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.00 (มาก)	0.813
4.การสร้างบทบาทของ ไทยในเวทีโลก	138 (34.4)	175 (43.8)	75 (18.8)	10 (2.5)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.09 (มาก)	0.819
5. การพัฒนาเศรษฐกิจ และความสามารถในการ แข่งขันของไทย	100 (25.0)	210 (52.4)	80 (20.0)	9 (2.3)	1 (0.3)	400 (100.0)	4.00 (มาก)	0.751
6.การพัฒนาพื้นที่ เศรษฐกิจและการ กระจายความเจริญสู่ ภูมิภาค	117 (28.2)	184 (45.7)	88 (23.3)	10 (2.5)	2 (0.3)	400 (100.0)	3.99 (มาก)	0.799
7.การพัฒนาสร้างความ เข้มแข็งจากฐานราก	114 (28.5)	168 (42.0)	96 (24.0)	18 (4.5)	4 (1.0)	400	3.93 (มาก)	0.890

8.การปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้และ การพัฒนาศักยภาพของ คนไทยทุกช่วงวัย	127 (31.6)	171 (42.8)	87 (21.8)	14 (3.5)	1 (0.3)	400 (100.0)	4.02 (มาก)	0.836
9 การพัฒนาระบบ สาธารณสุข และ หลักประกันทางสังคม	125 (31.2)	158 (39.5)	93 (23.3)	20 (5.0)	4 (1.0)	400 (100.0)	3.95 (มาก)	0.914
10 การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืน	84 (21.0)	208 (52.0)	68 (17.0)	22 (5.5)	18 (4.5)	400 (100.0)	3.80 (มาก)	0.983
11.การปฏิรูปการ บริหารจัดการภาครัฐ	105 (26.2)	172 (43.0)	89 (22.3)	26 (6.5)	8 (2.0)	400 (100.0)	3.85 (มาก)	0.951
12.การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และกระบวนการ ยุติธรรม	110 (27.3)	157 (39.3)	107 (26.8)	21 (5.3)	5 (1.3)	400 (100.0)	3.87 (มาก)	0.921
รวม							4.00 (มาก)	0.474

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ย 4.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบายในประเด็นปกป้องเขตอุทยานพระมหากษัตริย์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.13 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.80 ถือว่ามีการรับรู้มาก

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านกิจกรรม

ประเด็นการรับรู้	ระดับการรับรู้					รวม	ค่าเฉลี่ย (ระดับ การ รับรู้)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.กิจกรรมสร้างความ สมานฉันท์ ประองตองของ รัฐบาล	131 (32.8)	178 (44.4)	75 (18.8)	14 (3.5)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.06 (มาก)	0.836
2.กิจกรรมวันต่อต้านคอร์ รัปชัน “เปิดไฟโลโก้” ทั่ว ประเทศ	114 (28.5)	174 (43.5)	100 (25.0)	10 (2.5)	2 (0.5)	400 (100.0)	3.97 (มาก)	0.825
3.กิจกรรมน้อมรำลึกวัน คล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่ 9	174 (43.4)	157 (39.3)	58 (14.5)	10 (2.5)	1 (0.8)	400 (100.0)	4.23 (มาก ที่สุด)	0.793
4.กิจกรรมเสริมศักยภาพ และขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	84 (21.0)	208 (52.0)	68 (17.0)	22 (5.5)	18 (4.5)	400 (100.0)	3.80 (มาก)	0.983
5.กิจกรรม “Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ รวมใจช่วยชาติ”	117 (29.3)	161 (40.2)	80 (20.0)	32 (8.0)	10 (2.5)	400 (100.0)	3.86 (มาก)	1.010
6.กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้ มีความเสี่ยงน้อยที่สุด “รัก อย่างไร ไม่ติดโควิด”	126 (31.5)	167 (41.7)	80 (20.0)	18 (4.5)	9 (2.3)	400 (100.0)	3.96 (มาก)	0.948
7.กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระ บรมราชชนนีพันปีหลวง	164 (41.0)	148 (37.0)	81 (20.2)	3 (0.8)	4 (1.0)	400 (100.0)	4.16 (มาก)	0.841
รวม							4.00 (มาก)	0.528

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านกิจกรรมในประเด็น กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่9 มีค่าเฉลี่ย 4.24 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็น กิจกรรมส่งเสริมข้าราชการไทยออกกำลังกายทุกวันพุธมีค่าเฉลี่ย 4.16 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นกิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.80 ถือว่ามีการรับรู้มาก

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านโครงการ

ประเด็นการรับรู้	ระดับการรับรู้					รวม	ค่าเฉลี่ย (ระดับ การ รับรู้)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.โครงการชิม ช้อป ใช้	77 (19.3)	147 (36.6)	90 (22.5)	69 (17.3)	17 (4.3)	400 (100.0)	3.50 (มาก)	1.113
2.โครงการคนละครึ่ง	183 (45.7)	144 (36.0)	56 (14.0)	13 (3.3)	4 (1.0)	400 (100.0)	4.22 (มากที่สุด)	0.877
3.โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	58 (14.4)	164 (41.0)	107 (26.8)	48 (12.0)	23 (5.8)	400 (100.0)	3.47 (มาก)	1.061
4.โครงการม.33 เรารักกัน	67 (16.8)	146 (36.4)	118 (29.5)	44 (11.0)	25 (6.3)	400 (100.0)	3.47 (มาก)	1.087
5.โครงการเราชนะ	117 (29.1)	159 (39.8)	95 (23.8)	21 (5.3)	8 (2.0)	400 (100.0)	3.89 (มาก)	0.954
6.โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	129 (32.2)	176 (44.0)	78 (19.5)	15 (3.8)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.04 (มาก)	0.844
7.โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	71 (17.8)	134 (33.3)	127 (31.8)	51 (12.8)	17 (4.3)	400 (100.0)	3.48 (มาก)	1.057

รวม	3.72	0.998
-----	------	-------

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านโครงการ มีค่าเฉลี่ย 3.72 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านโครงการ ในประเด็น โครงการคนละครึ่งมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็น โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ มีค่าเฉลี่ย 4.04 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นโครงการเราเที่ยวด้วยกันและโครงการม.33 เรารักกัน น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.47 ถือว่ามีการรับรู้มาก

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ประเด็นการรับรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการรับรู้
ด้านนโยบาย	4.00	0.474	มาก
ด้านกิจกรรม	4.00	0.528	มาก
ด้านโครงการ	3.72	0.998	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.667	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีค่าเฉลี่ย 3.90 ถือว่ามีการรับรู้มาก รายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบาย และด้านกิจกรรมมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.00 เท่ากัน ถือว่ามีการรับรู้มากรองลงมาคือ ด้านโครงการ มีค่าเฉลี่ย 3.72 ถือว่ามีการรับรู้มาก

4.4 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	ค่าเฉลี่ย (ระดับ การมี ส่วน ร่วม)	ค่า เบี่ยงเบน มาตร ฐาน
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบาย การดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาล	81 (20.3)	179 (44.6)	103 (25.8)	30 (7.5)	7 (1.8)	400 (100.0)	3.74 (มาก)	0.924
2. การพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์ และครอบครัว	26 (6.4)	152 (38.0)	127 (31.8)	76 (19.0)	19 (4.8)	400 (100.0)	3.23 (ปานกลาง)	0.986
3. รณรงค์ ชักชวน เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล	37 (9.0)	107 (26.4)	131 (32.8)	71 (17.8)	56 (14.0)	400 (100.0)	3.00 (ปานกลาง)	1.170
4. เข้าร่วมโครงการต่างๆ ของรัฐบาล	37 (9.2)	142 (35.5)	108 (27.0)	69 (17.3)	44 (11.0)	400 (100.0)	3.15 (ปานกลาง)	1.148
5. ตรวจสอบการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล	51 (12.8)	119 (29.6)	91 (22.8)	71 (17.8)	68 (17.0)	400 (100.0)	3.04 (ปานกลาง)	1.291
6. ร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	85 (21.3)	110 (27.3)	89 (22.3)	71 (17.8)	45 (11.3)	400 (100.0)	3.30 (ปานกลาง)	1.292

ตารางที่ 4.12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อ)

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	ค่าเฉลี่ย (ระดับการมีส่วนร่วม)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7. อภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะ	49 (12.2)	104 (26.0)	84 (21.0)	71 (17.8)	92 (23.0)	400 (100.0)	2.87 (ปานกลาง)	1.354
รวม							3.20 (ปานกลาง)	0.852

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ย 3.20 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ในประเด็นการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบาย การดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.74 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก รองลงมา คือ ประเด็น ร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.30 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง และประเด็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.87 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

4.5 ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกันจะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	4.70	0.603	1.489	0.137
หญิง	213	4.60	0.663		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่า t เท่ากับ 1.489 และค่า P-value 0.137 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเปิดรับข้อมูล
ข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	3.32	1.403	-0.028	0.978
หญิง	213	3.32	1.289		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่า t เท่ากับ -0.028 และค่า P-value 0.978 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	3.34	1.315	-2.552	0.011*
หญิง	213	3.64	1.048		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed) *P-value<0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่า t เท่ากับ -2.552 และค่า P-value 0.011 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	4.02	0.498	0.761	0.447
หญิง	213	3.99	0.452		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ค่า t เท่ากับ 0.761 และค่า P-value 0.447 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรม ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรม ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรม ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	4.03	0.552	1.037	0.300
หญิง	213	3.98	0.505		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ค่า t เท่ากับ 1.037 และค่า P-value 0.300 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 สรุปว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.6 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	3.72	0.510	0.287	0.774
หญิง	213	3.71	0.565		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ค่า t เท่ากับ 0.287 และค่า P-value 0.774 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.6 สรุปว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.7 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	4.53	0.647	3.025	0.030*
ชั้นปีที่ 2	101	4.57	0.766		
ชั้นปีที่ 3	113	4.73	0.567		
ชั้นปีที่ 4	89	4.74	0.512		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value <0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ค่า F เท่ากับ 3.025 และค่า P-value เท่ากับ 0.030 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.7 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1
		4.74	4.73	4.57	4.53
ชั้นปีที่ 4	4.74	-	0.01	0.17	0.21 (0.020)*

ชั้นปีที่ 3	4.73	-	-	0.16	0.20 (0.017)*
ชั้นปีที่ 2	4.57	-	-	-	0.04
ชั้นปีที่ 1	4.53	-	-	-	-

*P-value <0.05 **P-value<0.01

จากตารางที่ 4.20 พบว่าการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.8 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	3.46	1.385	3.045	0.029*
ชั้นปีที่ 2	101	3.41	1.290		

ชั้นปีที่ 3	113	3.40	1.443		
ชั้นปีที่ 4	89	2.94	1.161		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value <0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ค่า F เท่ากับ 3.045 และค่า P-value เท่ากับ 0.029 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.8 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร กับระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.46	3.41	3.40	2.94
ชั้นปีที่ 1	3.46	-	0.05	0.05	0.52 (0.008)**
ชั้นปีที่ 2	3.41	-	-	0.01	0.47 (0.017)*
ชั้นปีที่ 3	3.40	-	-	-	0.46 (0.015)*
ชั้นปีที่ 4	2.94	-	-	-	-

*P-value <0.05 **P-value<0.01

จากตารางที่ 4.22 พบว่าการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.9 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H₀: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H₁: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	3.72	1.152	7.833	0.000**
ชั้นปีที่ 2	101	3.74	0.986		
ชั้นปีที่ 3	113	3.07	1.437		
ชั้นปีที่ 4	89	3.53	0.930		
รวม	400				

P-value คือ Sig. **P-value <0.01

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ค่า F เท่ากับ 7.833 และค่า P-value เท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.9 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร กับระดับการศึกษาผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3
		3.74	3.72	3.53	3.07
ชั้นปีที่ 2	3.74	-	0.02	0.21	0.67 (0.000)**
ชั้นปีที่ 1	3.72	-	-	0.19	0.65 (0.000)**
ชั้นปีที่ 4	3.53	-	-	-	0.46 (0.006)**
ชั้นปีที่ 3	3.07	-	-	-	-

*P-value <0.05 **P-value<0.01

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อวิทยุ จำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่

4 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 3 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	4.01	0.475	1.429	0.234
ชั้นปีที่ 2	101	4.08	0.439		
ชั้นปีที่ 3	113	3.99	0.550		
ชั้นปีที่ 4	89	3.94	0.397		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.429 และค่า P-value เท่ากับ 0.234 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.11 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	3.99	0.503	0.479	0.697
ชั้นปีที่ 2	101	4.01	0.558		
ชั้นปีที่ 3	113	4.04	0.501		
ชั้นปีที่ 4	89	3.95	0.556		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.479 และค่า P-value เท่ากับ 0.697 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.11 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.12 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	3.73	0.519	0.611	0.608
ชั้นปีที่ 2	101	3.73	0.573		
ชั้นปีที่ 3	113	3.66	0.572		
ชั้นปีที่ 4	89	3.76	0.479		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.611 และค่า P-value เท่ากับ 0.608 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.12 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	4.70	0.657	0.591	0.621
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	4.61	0.628		
ภาคกลาง	60	4.72	0.524		
ภาคใต้	61	4.66	0.750		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.591 และค่า P-value เท่ากับ 0.621 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.14 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	3.64	1.293	1.044	0.373
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	3.27	1.450		
ภาคกลาง	60	3.32	1.097		
ภาคใต้	61	3.25	1.150		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.044 และค่า P-value เท่ากับ 0.373 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.14 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับสื่อข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.15 ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	3.94	1.092	4.612	0.003**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	3.33	1.281		
ภาคกลาง	60	3.68	0.854		
ภาคใต้	61	3.64	1.065		
รวม	400				

P-value คือ Sig. **P-value <0.01

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ค่า F เท่ากับ 4.6112 และค่า P-value เท่ากับ 0.003 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.15 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อวิทยุแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับภูมิภาค ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์
ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ค่าเฉลี่ย	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	ภาคกลาง
		3.94	3.68	3.64	3.33
ภาคเหนือ	3.94	-	0.26	0.30	0.61 (0.001)**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.68	-	-	0.04	0.35 (0.037)*
ภาคใต้	3.64	-	-	-	0.31
ภาคกลาง	3.33	-	-	-	-

*P-value <0.05 **P-value<0.01

จากตารางที่ 4.31 พบว่าการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค สรุปได้ว่า ผู้ที่มีภูมิภาคภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีภูมิภาคภาคกลาง สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.16 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามภูมิสำเนา

ภูมิสำเนา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	3.97	0.410	0.278	0.841
ภาคกลาง	232	4.01	0.511		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	60	3.97	0.408		
ภาคใต้	61	4.03	0.443		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.278 และค่า P-value เท่ากับ 0.841 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.16 สรุปได้ว่า ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.17 ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	4.09	0.535	1.053	0.369
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	3.96	0.530		
ภาคกลาง	60	4.04	0.524		
ภาคใต้	61	4.04	0.513		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.053 และค่า P-value เท่ากับ 0.369 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	3.85	0.426	1.971	0.118
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	3.68	0.586		
ภาคกลาง	60	3.68	0.521		
ภาคใต้	61	3.80	0.419		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.971 และค่า P-value เท่ากับ 0.118 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ลักษณะทางประชากรที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 เพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	187	3.16	0.849	-0.632	0.528
หญิง	213	3.21	0.854		
รวม	400				

P-value คือ Sig.(2-tailed)

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ค่า t เท่ากับ -0.632 และค่า P-value 0.528 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ชั้นปีที่ 1	97	3.13	0.855	0.823	0.482
ชั้นปีที่ 2	101	3.28	0.853		
ชั้นปีที่ 3	113	3.21	0.803		
ชั้นปีที่ 4	89	3.11	0.904		
รวม	400				

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.823 และค่า P-value เท่ากับ 0.482 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	P-value
ภาคเหนือ	47	3.31	0.850	4.435	0.004**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232	3.28	0.824		
ภาคกลาง	60	2.91	0.898		
ภาคใต้	61	3.01	0.836		
รวม	400				

P-value คือ Sig. **P-value <0.01

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ค่า F เท่ากับ 4.435 และค่า P-value เท่ากับ 0.004 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับภูมิภาค ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ค่าเฉลี่ย	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
		3.31	3.28	3.01	3.91
ภาคเหนือ	3.31	-	0.03	0.30	0.40 (0.015)*
ภาคกลาง	3.28	-	-	0.27 (0.024)*	0.37 (0.002)**
ภาคใต้	3.01	-	-	-	0.10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.91	-	-	-	-

*P-value <0.05 **P-value<0.01

จากตารางที่ 4.38 พบว่าการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามภูมิภาค สรุปได้ว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคกลางมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์และการรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร และด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารในด้านนโยบาย ด้านกิจกรรม และด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มาทำการวิเคราะห์และสร้างสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

ตารางที่ 4.39 แสดงตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลำดับที่	ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ²	F	P-value
1	การรับรู้เนื้อหาด้านโครงการ	.402	.161	.159	76.559	0.000**
2	การเปิดรับสื่อด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร	.430	.185	.181	44.989	0.000**
3	การเปิดรับสื่อด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	.442	.195	.189	32.018	0.000**

**P-value<.01

จากตารางที่ 4.39 โดยพบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 3 ตัวแปร คือ การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการสามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 15.9 เมื่อใช้ทำนายร่วมกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารสามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.1 และเมื่อเพิ่มพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารสามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 4.40 แสดงรูปแบบสมการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปร	B	SE B	Beta	t	P-value
--------	---	------	------	---	---------

ค่าคงที่	.537	.277		1.940	.053*
การรับรู้เนื้อหาด้านโครงการ (1)	.570	.073	.361	7.804	.000**
การเปิดรับสื่อด้านการค้นหาข้อมูล ข่าวสาร(2)	.081	.030	.127	2.706	.007**
การเปิดรับสื่อด้านเวลาการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสาร (3)	.074	.033	.108	2.267	.024*

**P-value<.05 ***P-value<.01

*P-value < .10

จากตารางที่ 4.40 สามารถสร้างสมการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570 (\text{การรับรู้ด้านโครงการ}) + \\ &.081 (\text{การเปิดรับสื่อการค้นหาข้อมูลข่าวสาร} + \\ &.074 (\text{การเปิดรับสื่อด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร}) \end{aligned}$$

สรุปได้ว่า การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารมาก และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมาก

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(4) + .081(4) + .074(4) \\ &= .537 + 2.280 + .324 + .296 \\ &= 3.44 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการมาก มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารมาก และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมาก จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

ตัวอย่างที่ 2 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการปานกลาง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารปานกลาง และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารปานกลาง

$$\begin{aligned}
 \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(3) + .081(4) + .074(3) \\
 &= .537 + 1.710 + .243 + .222 \\
 &= 2.71
 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการปานกลาง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารปานกลาง และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารปานกลาง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ตัวอย่างที่ 3 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการน้อย มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารน้อย และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารน้อย

$$\begin{aligned}
 \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(2) + .081(2) + .074(2) \\
 &= .537 + 1.140 + 0.162 + .148 \\
 &= 1.99
 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการน้อยมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารน้อย และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารน้อย จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว (Cross Selectional Study) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ.2565

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลของแบบสอบถาม โดยทั้งนี้ ในส่วนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์ และค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลของแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อค้นหาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่มีตัวแปรอิสระ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปตามลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 พบว่า มีนักศึกษาทั้งที่ให้ความสำคัญกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ในระดับการศึกษาชั้นปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 113 คน คิด

เป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 97 คิดเป็นร้อยละ 24.3 และน้อยที่สุด ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมีภูมิลำเนาภาคกลางมากที่สุด จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา คือ ภาคใต้ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ภาคอีสาน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และภาคเหนือ จำนวน 47 คน ร้อยละ 11.7

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.53 ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.66 รองลงมา คือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ และท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.54 ต่อมาคือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีนี มีค่าเฉลี่ย 3.50 และท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติต่างๆ และรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 3.41 ตามลำดับ

2.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก ทวิตเตอร์ (Twitter) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.04 รองลงมา คือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก เฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ย 3.59 ต่อมาคือ ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก ยูทูบ (Youtube) มีค่าเฉลี่ย 3.51 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก อินสตาแกรม (Instagram) มีค่าเฉลี่ย 3.45 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากคลับเฮาส์ (Clubhouse) มีค่าเฉลี่ย 2.74 และท่านมีการรับเปิดข่าวสารทางการเมืองจากไลน์ (Line) มีค่าเฉลี่ย 2.61 ตามลำดับ

2.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้าน ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้าน ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.57 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อหนึ่งครั้งมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.28 รองลงมา คือ ท่านใช้ระยะเวลา ในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก เฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อหนึ่งครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.95 ต่อมาคือ ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองจาก ยูทูบ (Youtube) ต่อหนึ่งครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.89

ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางเมืองจาก อินสตาแกรม (Instagram) ต่อหนึ่งครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.64 ท่าน ใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางเมืองจากคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อหนึ่งครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.88 และท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางเมืองจากไลน์ (Line) ต่อหนึ่งครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.73 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3.1 ประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ย 4.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านนโยบายในประเด็นปกป้องเขตอุทยานพระมหากษัตริย์ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.13 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.80 ถือว่ามีการรับรู้มาก

3.2 การรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลด้านกิจกรรมของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านกิจกรรมในประเด็น กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่9 มีค่าเฉลี่ย 4.24 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็น กิจกรรมส่งเสริมข้าราชการไทยออกกำลังกายทุกวันพุธมีค่าเฉลี่ย 4.16 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นกิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.80 ถือว่ามีการรับรู้มาก

3.3 การรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลด้านโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านโครงการ มีค่าเฉลี่ย 3.72 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มากเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านโครงการ ในประเด็น โครงการคนละครึ่งมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 ถือว่ามีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็น โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ มีค่าเฉลี่ย 4.04 ถือว่ามีการรับรู้มาก และประเด็นโครงการเราเที่ยวด้วยกันและโครงการม.33 เรารักกัน น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.47 ถือว่ามีการรับรู้มาก

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีค่าเฉลี่ย 3.19 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ในประเด็นการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบาย การ

ดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 3.74 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก รองลงมา คือ ประเด็นร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.30 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลางและประเด็นอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.87 ถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกันจะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ 1.489 และค่า P -value 0.137 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 เพศที่แตกต่างกันจะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ -0.028 และค่า P -value 0.978 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 เพศที่แตกต่างกันจะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ -2.552 และค่า P -value 0.011 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันโดยเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ 0.761 และค่า P -value 0.447 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบาย ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรม ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ 1.037 และค่า P -value 0.300 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 สรุปว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.6 เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ 0.287 และค่า P -value 0.774 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.6 สรุปว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.7 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง จากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 3.025 และค่า P -value เท่ากับ 0.030 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.7 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)

ผลการทดสอบ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง จากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา

ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.8 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 3.045 และค่า P-value เท่ากับ 0.029 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.8 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร กับระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)

ผลการทดสอบ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.9 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเมืองแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 7.833 และค่า P-value เท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.9 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร กับระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)

ผลการทดสอบ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อวิทยุ จำแนกตามระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.429 และค่า P-value เท่ากับ 0.234 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.11 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.479 และค่า P-value เท่ากับ 0.697 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.11 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.12 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.611 และค่า P-value เท่ากับ 0.608 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.12 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 ภูมิลาเนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.591 และค่า P-value เท่ากับ 0.621 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 สรุปได้ว่า ภูมิลาเนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.14 ภูมิลาเนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.044 และค่า P-value เท่ากับ 0.373 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่

1.14 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับสื่อข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.15 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 4.6112 และค่า P-value เท่ากับ 0.003 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่

1.15 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อวิทยุแตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับภูมิภาค ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)

ผลทดสอบ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค สรุปได้ว่า ผู้ที่มีภูมิภาคภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีภูมิภาคกลาง

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.16 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.278 และค่า P-value เท่ากับ 0.841 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่

1.16 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.17 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.053 และค่า P-value เท่ากับ 0.369 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่

1.17 สรุปได้ว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.971 และค่า P-value เท่ากับ 0.118 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า t เท่ากับ -0.632 และค่า P-value 0.528 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 0.823 และค่า P-value เท่ากับ 0.482 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่า F เท่ากับ 4.435 และค่า P-value เท่ากับ 0.004 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

การทดสอบเพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับภูมิลำเนา ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)

ผลทดสอบ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามภูมิลำเนา สรุปได้ว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคกลางมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์และการรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 3 ตัวแปร คือ การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการสามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 15.9 เมื่อใช้ทำนายร่วมกับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์

สามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.1 และเมื่อเพิ่มความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมือง

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570 (\text{การรับรู้ด้านโครงการ}) + \\ &.081 (\text{การเปิดรับสื่อการค้นหาข้อมูลข่าวสาร} + \\ &.074 (\text{การเปิดรับสื่อด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร}) \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 1 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารมาก และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมาก

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(4) + .081(4) + .074(4) \\ &= .537 + 2.280 + .324 + .296 \\ &= 3.44 \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 2 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการปานกลาง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารปานกลาง และมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารปานกลาง

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(3) + .081(4) + .074(3) \\ &= .537 + 1.710 + .243 + .222 \\ &= 2.71 \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 3 นักศึกษาที่มีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการน้อย มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารน้อย และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารน้อย

$$\begin{aligned} \text{การมีส่วนร่วมทางการเมือง} &= .537 + .570(2) + .081(2) + .074(2) \\ &= .537 + 1.140 + 0.162 + .148 \\ &= 1.99 \end{aligned}$$

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 อภิปรายผลข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัยในด้านลักษณะประชากรในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรีให้ความสำคัญกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมากกว่าชาย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบัน นักศึกษาหญิงได้ให้ความสำคัญในเรื่องการเมืองมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้ อาจเพราะไม่ต้องการเห็นความขัดแย้งที่รุนแรง และเป็นช่วงเวลาที่ยช่วยในการไตร่ตรองหาทางออกที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย สอดคล้องกับปิยะรัตน์ ช่วยเรื่อง และ แอนนา จุมพลเสถียร (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ได้อธิบายไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมีเหตุผลในการเปิดรับเพื่อติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองมากที่สุด ขัดแย้งกับ มิวบราห์ และ เกลว (Milbrath and Goel, 1977, pp. 135-136) ที่พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิงและยังได้พบอีกว่าในหมู่คนที่มิฐานะต่ำ (Lower Status) อัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันมาก คือผู้ชายมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิง อย่างไรก็ตาม อัตราความแตกต่างในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของเพศชายและเพศหญิงจะลดลงก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นทันสมัยมากขึ้นด้วย เพราะผู้หญิงมีความรู้มากขึ้นมีรายได้มากขึ้นจากการออกไปทำงานนอกบ้านและมีการขยายตัวของเทคโนโลยีเกี่ยวกับบทบาทสตรีมาเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย ยังพบว่า นักศึกษาระดับการศึกษาชั้นปีที่ 3 มากที่สุด ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 น้อยที่สุดตามลำดับ โดยยังพบว่า นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด และภาคใต้ ส่วนภาคกลางและภาคเหนืออื่น ๆ ให้น้ำหนักในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเพราะนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ที่เป็นเยาวชนหญิงปัจจุบันเริ่มหันมาให้ความสนใจกับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพื่อที่จะส่งเสริมและมีส่วนเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศชาติ มากกว่าที่จะคอยเป็นเพียงแรงสนับสนุนเช่นในอดีตที่ผ่านมาเกี่ยวกับการมีพื้นที่และโอกาสในการแสดงออกทางการเมืองทั้งในทางตรงและในเชิงสัญลักษณ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ได้รับการบ่มเพาะ (Cultivation) ทั้งในด้านของความรู้ที่ได้รับสั่งสมมารวมถึงความพร้อมทางวิวุฒิที่เริ่มพัฒนาสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุและผลไปสู่อุดมการณ์ความเชื่อและการปฏิบัติตนอย่างหนึ่งอย่างใดต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง สอดคล้องกับ มิวบราห์ และ โกอเว (Milbrath and Goel, 1977, pp. 122-124) พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้นและการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลมากที่สุด เนื่องจากระดับการศึกษาของบุคคลมี

ความสัมพันธ์กับคุณสมบัติอื่นๆของบุคคลด้วยทั้งในด้านที่เกี่ยวกับทัศนคติความเชื่อและปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีรายได้สูงมีอาชีพที่มีสถานะสูงได้รับข่าวสารทางการเมืองมากกว่าและรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าด้วย

นักศึกษาที่จะคิดสื่อแสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ต่อภาพสะท้อนของผู้นำทางการเมืองสู่พื้นที่ร่วมตามระบอบประชาธิปไตยเฉกเช่นที่ผ่านมา สอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2531, น. 163-166) ที่อธิบายการเมืองผ่านแนวคิด Huntington ในความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมืองก็ถือเป็นสาเหตุประการสำคัญอันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาการขัดแย้งจะมาจากกลุ่มผู้นำเก่าที่มีอำนาจกับกลุ่มผู้นำใหม่เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชนให้เกิดยึดซึ่งระบบการเมืองแบบเดิมๆ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองของตนโดยอ้างว่ายุติธรรมมากกว่าเดิมและท้ายที่สุดแล้วการขัดแย้งนี้มักนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปของการใช้กำลังรุนแรง

ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ พบว่า ภาพรวมนักศึกษาที่มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมากจากสื่อสังคมออนไลน์ ได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากสื่อดังกล่าวมีคุณลักษณะที่สามารถเข้าถึงคนจำนวนมาก อีกทั้งนักศึกษารุ่นใหม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรี ด้วยความคุ้นชินที่กระตุ้นให้เข้าไปสื่อแสดงตัวตนในแต่ละวัน จึงทำให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้อย่างสะดวกรวดเร็วและยังสามารถเสนอความคิดเห็นได้ด้วยการโพสต์หรือการกดไลก์ หรือกดแชร์และสะท้อนความเป็นตัวตนในฐานะผู้มีอำนาจในสังคม

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร นักศึกษามุ่งทิศทางไปที่ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกความคิดเห็นในทางการเมือง โดยเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงพลวัตทางการเมืองในแง่ของการเปิดพื้นที่ร่วมในการถกเถียงพูดคุยถึงสาระเนื้อหาของแนวทางเชิงการเมืองที่น่าสนใจ หรือแม้แต่ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษาก็พบว่าแนวโน้มในการใช้ช่องทางทางสังคมออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟสบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (Youtube) เป็นต้น ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งนำไปสู่การพิจารณาข่าวสารต่างๆของนักศึกษา และเราจะพบได้ว่ากระแสความตื่นตัวในการค้นหาข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางออนไลน์มีพัฒนาการในแง่ของช่องทางมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ซึ่งถือเป็นช่องทางสื่อสารแนวใหม่ที่สามารถให้ผู้ใช้งานเป็นผู้ร่วมรับฟังและนำเสนอผ่านการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้าง ทั้งนี้ก็สอดคล้องกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน หรือแม้กระทั่งการใช้ช่องทางส่งต่อข้อมูลข่าวสารผ่านไลน์ (Line) ก็เป็นที่นิยม

อย่างแพร่หลาย ทั้งในระดับองค์กรไปจนถึงระดับบุคคล ในแง่แล้ว แมคคอมบ์ส และ เบคเกอร์ (McCombs and Becker, 1979. p. 51) ได้อธิบายไว้ว่า บุคคลจะเปิดรับข่าวสารนั้นก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเองเพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหว และสังเกตเหตุการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชนเพื่อให้ตนรู้เท่าทันเหตุการณ์และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะได้รับรู้และเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และเพื่อต้องการข้อมูลในการพูดคุยสนทนา (Discussions) ทำให้บุคคลมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังเพื่อมีส่วนร่วม (Participating) ในการรับรู้เหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว ทั้งยังช่วยเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) ให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว

ขณะที่ ยูพา สุภากุล (2534, น. 124-125) ได้อธิบายเกณฑ์ในการเลือกเปิดรับสื่อไว้ว่าบุคคลจะทำการเลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomed) โดยผู้รับสารบางคนไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการเปิดรับสื่อที่ตนเองเคยรับและเลือกสื่อที่สอดคล้องกับตน (Consistency) ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตนเองที่ตนเองสะดวกและนิยม (Convenience Preferences) ในทางสื่อสังคมออนไลน์ จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่สื่อแสดงตัวตนที่ผู้ใช้จะต้องเข้ามาทำการเช็คอิน (check-in) ในแต่ละวันทำให้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางนี้จากโพสต์และแชร์ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้เกิดการติดตาม (Follow Up) เนื้อหาข่าวสารทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผลการวิจัย ด้านการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่าภาพรวมของนักศึกษาปริญญาตรีมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารเชิงนโยบายมากที่สุดในประเด็นปกป้องเขตอุทยานพระมหาราชวัตรีย์ อาจด้วยเพราะมีการผลิตซ้ำภาพแทน (Representation) ความจงรักภักดีต่อสถาบันภายใต้จิตสำนึก (Sub-Consciousness) ความเป็นทหารที่คุ้นชินกับการอบรมบ่มเพาะ (Cultivation) จึงถ่ายโอนอุดมการณ์เช่นว่านั้นไปยังเยาวชนและประชาชนคนไทยให้รับรู้ จดจำ ถึงนโยบายในแบบฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะรัฐบาลทหารมีชุดความรู้ ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์แบบภาพเหมารวม (Stereotype) ที่สามารถทำให้คนไทยรับรู้ได้ง่ายโดยเร็วอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว รองลงมา คือ ประเด็นการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ ซึ่งถือเป็นเรื่องในการรับรู้ของคนไทยส่วนใหญ่ถึงการมุ่งเน้นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันประเทศ และการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยมีหน่วยงานทางการทหารและตำรวจ ตลอดจนฝ่ายปกครองเป็นกลไกสำคัญ ในขณะที่ประเด็นการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน มีการรับรู้ที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่นทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ได้พบว่ายังอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้

เนื่องจากนักศึกษามองว่า อาจเป็นเรื่องที่ยังไม่มีความสำคัญและมีประเด็นการพัฒนาด้านอื่นที่ควรจัดการมากกว่า

ทั้งนี้ในด้านนโยบายประเด็นการปกป้องเขตชุมชนพระมหากษัตริย์เป็นเรื่องที่อยู่ในใจคนส่วนใหญ่เป็นทุนเดิมทำให้การสื่อสารของรัฐบาลสามารถสร้างการรับรู้จดจำตีความต่อนักศึกษาในฐานะผู้รับสารได้ไม่ยาก ตามด้วยประเด็นการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ ซึ่งนักศึกษาได้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงของภาครัฐ ขณะที่ประเด็นการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนให้น้ำหนักน้อยที่สุด แต่ก็ไม่ได้สะท้อนว่านักศึกษาจะไม่เห็นความสำคัญ ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่าประเด็นนี้มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารมาก ดังที่ ดนุพล อุ๋นจินตามณี (2545, น. 25-26) อธิบายว่า บุคคลจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่หลายๆ แหล่งด้วยการแสวงหาตามความคิดเห็นหรือความสนใจที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิมของตนเองที่มีอยู่ก่อนโดยจะเลือกรับรู้และตีความตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาพอารมณ์ในขณะนั้น บางครั้งอาจบิดเบือนข่าวสารให้ไปในทิศทางที่ตนเองต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับความคิดของตนเอง สอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ พุทธหุณ (2531, น. 163-166) รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมากขึ้น ซึ่งในสังคมดั้งเดิมถูกครอบงำด้วยความเชื่อหรือประเพณีที่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนชั้นสูงต่อมาอำนาจรัฐบาลกลางแผ่ขยายมากขึ้นความเจริญกระจายไปสู่ชนบท การศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนในชนบทมากยิ่งขึ้นจนในที่สุดชาวชนบทก็จะเกิดความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองและพยายามเรียกร้อง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่พวกเขาต้องการมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาพบว่า ภาพรวมของนักศึกษาปริญญาตรีมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารมากที่สุดในประเด็นกิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่9 เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและความสำคัญของการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งแนวทางในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ตลอดจนการตรอกย้ำจากการสืบสาน ต่อยอดของรัฐบาลที่ได้รับพระบรมราโชบายจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ซึ่งผ่านสื่อทั้งกระแสหลักและสื่อออนไลน์อยู่เสมอจึงส่งผลให้กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่9 เข้าไปอยู่ในการรับรู้ของคนไทยจำนวนมาก ตามด้วยประเด็นกิจกรรมส่งเสริมข้าราชการไทยออกกำลังกายทุกวันพุธ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่โดยเป็นแนวทางของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้ทั้งภาคส่วนราชการนำร่องการดูแลสุขภาพ เพื่อให้เกิดความนิยมต่อไปจากทั้งภาคเอกชนและประชาชนในวงกว้าง ขณะที่ประเด็นประเด็นกิจกรรมเสริมศักยภาพและ

ขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำมีการรับรู้ที่น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับประเด็นอื่นๆ ก็เนื่องจากนักศึกษา ยังขาดความเข้าใจในเรื่องความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมด้านคาร์บอน อีกทั้งอาจยังมองว่าเป็นเรื่องห่างไกลจากตนเอง

ผลการวิจัยการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ภาพรวมนักศึกษาปริญญาตรีมีการรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการมากที่สุดในประเด็นโครงการคนละครึ่ง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีการเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก และโครงการคนละครึ่งมีผลต่อการแบ่งเบาภาระทางการเงินอย่างมาก ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอย่างแพร่หลายในสื่อสังคมออนไลน์ ตามด้วยประเด็นโครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ ก็เป็นอีกโครงการที่มีการนำเสนอข้อมูลอย่างแพร่หลายและมีประโยชน์ โดยตรงต่อตัวนักศึกษาในฐานะผู้รับบริการจากโครงการ ขณะที่ประเด็นโครงการเราเที่ยวด้วยกันและโครงการ ม.33 เรารักกันมีการรับรู้ที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น ซึ่งเฉลี่ยก็มีการรับรู้ไม่มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีทิศทางที่สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากบุคคลที่มีรายได้และมีภาระงานทำแล้วมากกว่า นักศึกษาที่ยังมีพลังทางทุนทรัพย์น้อยกว่า ตลอดจนยังอยู่ในสถานะของการเป็นนักศึกษา ยังไม่ได้ประกอบอาชีพใดเป็นหลักแหล่ง

5.2.2 อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การเมืองจากสื่อออนไลน์แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นักศึกษาหญิงชายต่างก็สามารถเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สามารถกำหนดเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองเพื่อกระตุ้นการรับรู้การจดจำเยาวชนหญิงชายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ทั้งสอดคล้องกับ ปิยะรัตน์ ช่วยเรือง และ แอนนา จุมพลเสถียร (2557) ที่ระบุว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน และการสังเกตการณ์ด้านการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ในปัจจุบันเป็นการต่อสู้กันด้วยข้อมูลข่าวสาร (War of Information) เป็นจำนวนมากอีกทั้งเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นช่องทางที่ใครก็มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายรวดเร็วและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเพศชายหรือเพศหญิงต่างก็มีทัศนคติต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับเดียวกันสอดคล้องกับ นิศากร ไพบูลย์สิน (2555) การรับข่าวสาร ประชาชนมีการรับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 ผลการวิจัยพบว่าเพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน ตั้งข้อสังเกตได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นนักศึกษาหญิงหรือชายสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ได้เท่ากัน ซึ่งให้เห็นว่าหากรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางแผนการสื่อสารโดยอาศัยสื่อออนไลน์ในการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองไปยังกับกลุ่มนักศึกษาผู้รับสารเป้าหมายทั้งหญิงและชายได้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ ธวัชกร บุญศรี (2557) พบว่า ลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการรับข่าวสารทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน แต่มีเฉพาะปัจจัยด้านระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะรับข่าวสารทางการเมืองต่างกัน ขณะที่ชลธิชา มีแสง (2544) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาโทภาคพิเศษ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำโดยติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์มากที่สุดเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งมีความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองอยู่ในระดับสูง

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์มากกว่าเพศชาย อธิบายได้ว่า ในการสื่อสารข่าวสารทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านทางสื่อออนไลน์โดยอาศัยระยะเวลาในการเปิดรับนั้นจะสามารถสร้างการรับรู้และการจดจำให้กับนักศึกษาหญิงได้ดี ดังนั้นรัฐบาลสามารถใช้สื่อออนไลน์ในการสร้างศรัทธาในมน้าวใจให้เกิดการนำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติตามผ่านช่องทางการสื่อสารดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับอนงค์นาฏ รัศมีเวียงชัย และ กิติมา สุรสนธิ (2556) ได้การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับการเปิดรับสื่อต่างๆที่พบว่าโดยส่วนใหญ่เพศหญิงจะมีการเปิดรับสื่อวิทยุมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายสามารถเข้าถึงนักศึกษาหญิงชายได้เช่นเดียวกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาลสามารถเข้าถึงในแง่ของการรับรู้ต่อกลุ่มนักศึกษาหญิงชายได้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.6 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาลสามารถเข้าถึงในแง่ของการรับรู้ต่อกลุ่มนักศึกษาหญิงชายได้

สรุปในภาพรวม การรับรู้ข่าวสาร ด้านนโยบาย ด้านกิจกรรม และ ด้านโครงการ ได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารของรัฐบาลฯเกี่ยวกับข่าวสารด้านนโยบายที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับการตื่นรู้ให้กับนักศึกษาได้ ตั้งข้อสังเกตได้ว่า นักศึกษาทั้งหญิงชายอาจรับรู้ในเชิงนามธรรมได้เพียงเท่านั้น

จากสมมติฐานที่ 1.4 1.5 และ 1.6 สอดคล้องกับ ชัฟฟีฟี (Shaffee, 1975, p.96) กล่าวถึงการสื่อสารทางการเมืองว่ามีลักษณะเป็นระบบของการแพร่ข่าวสารทางการเมืองไปยังสมาชิกของการเมือง กล่าวได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองเป็นแบบแผนหรือกระบวนการแพร่ข่าวสารทางการเมืองระหว่างสมาชิกกับหน่วยต่างๆ ในระบบการเมืองโดยเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ วอร์เรน เค จี และคณะ (Agree et al., 1976, p. 4) มองการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) เป็น กระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงที่นับเป็นกระบวนการพิเศษที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง และทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมการเมือง และการสื่อสารทางการเมืองยังเป็นกิจกรรมที่แพร่หลายทั่วไป

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.7 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกับระดับการศึกษาโดยผู้วิจัยใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อโซเชียลมีเดียมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.8 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกับระดับการศึกษาโดยผู้วิจัยใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.9 ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการแตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบ

ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกับระดับการศึกษาโดยผู้วิจัยใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 3 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากสมมติฐานที่ 1.7 1.8 และ 1.9 สอดคล้องกับคณพล อุ่นจินตามณี (2545, pp. 25-26) อธิบายว่า กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ซึ่งคือกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารของมนุษย์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การเลือกเปิดรับหรือการเลือกใช้ (Selective Exposure or Selective Attention) บุคคลจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่หลายๆ แหล่งด้วยการแสวงหาตามความคิดเห็นหรือความสนใจที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิมของตนเองที่มีอยู่ก่อน ในขณะที่เดียวกันก็จะพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและความคิดเดิมของตนเอง ซึ่งยังมีลักษณะทางประชากรสถานภาพทางสังคม การศึกษา อาชีพ ความเชื่อ อุดมการณ์และประสบการณ์เป็นตัวกำหนดการเลือกเปิดรับข่าวสารด้วย ขั้นตอนที่ 2 การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) บุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารชนิดเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนได้ไม่เหมือนกัน โดยจะเลือกรับรู้และตีความตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น บางครั้งอาจบิดเบือนข่าวสารให้ไปในทิศทางที่ตนเองต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับความคิดของตนเอง สรุปแล้วบุคคลที่รับข่าวสารเดียวกันจะรับรู้ได้ต่างกันและตีความข่าวสารนั้นแตกต่างกันไป ขั้นตอนที่ 3 การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการทัศนคติของตนเองโดยความพร้อมในการจดจำสารมักเกิดขึ้นเมื่อบุคคลให้ความสนใจและพร้อมที่จะเข้าใจ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็จะลืมข่าวสารในส่วนที่ไม่สนใจที่จะรับรู้หรือไม่เห็นด้วยกับข่าวสารนั้น ทั้งนี้ โรบินสัน (Robinson, 1977, p. 77) ได้ทำการศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้รับสารมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อและระดับความรู้ทางด้านข้อมูลข่าวสารของบุคคล โดยกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการใช้สื่อและระดับความรู้ในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่ต่างกันไปด้วย กล่าวคือกลุ่มคนที่มีความรู้สูงจะเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ข้อมูลข่าวสารดีและจะเพิ่มพูนความรู้ทางด้านนี้ของตนให้มากขึ้นโดยการใช้สื่อออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา อย่างไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า ข่าวสารทางการเมืองในด้านโครงการดังกล่าวสามารถสร้างการรับรู้จดจำต่อกลุ่มนักศึกษาได้ในทุกระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.11 ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า นักศึกษาในทุกระดับการศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหาข่าวสารดังกล่าวของรัฐบาลได้จากการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.12 ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า นักศึกษามีความใส่ใจต่อเนื้อหาข่าวสารในด้านดังกล่าวและสังเกตเห็นประโยชน์ส่วนบุคคลและในส่วนร่วมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ทั้งนี้ จากสมมติฐานการวิจัยที่ 1.10 1.11 และ 1.12 ใน 3 ประเด็นข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นว่าข่าวสารทางการเมืองทั้งในด้านนโยบาย ด้านกิจกรรม และด้านโครงการ โดยข่าวสารในแต่ละด้านดังนี้เป็นเรื่องสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในทุกระดับการศึกษาใส่ใจและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ต่อคนในสังคม ซึ่งให้เห็นว่ารัฐบาลมีการวางแผนและกำหนดแนวทางการบริหารงานมาถูกทางแล้วในข้างต้น ขณะเดียวกันตั้งข้อสังเกตได้ว่าเยาวชนตลอดจนประชาชนชาวไทยทุกระดับศึกษากำลังเฝ้าติดตามการบริหารงานของรัฐบาลแต่ละด้านในทุกมิติ ดังสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533. น. 113-117) อธิบายว่า ในการเปิดรับสื่อหนึ่งๆเพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างสรรค์ความพอใจให้กับตนเองโดยอาศัยสื่อซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิหลังด้านตัวแปรทางประชากร จิตวิทยา และประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้รับสาร สอดคล้องกับ ซีอาร์ และ ฟรีดแมน (Seare and Freedman, 1967, pp. 174-213) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร ของบุคคลพบว่ากลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับระดับการศึกษาและระดับชั้นทางสังคมซึ่งสามารถใช้อาชีพเป็นดัชนีวัดแทนได้เป็นกลุ่มตัวแปรที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่ดีที่สุดหรืออาจกล่าวได้ว่าระดับการศึกษาและอาชีพเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ ซึ่งแมคคอมบ์ และ มิวลินส์ (Mccomb and Mullins อ้างถึงใน ศุภวัธ มีบุญธรรม, 2547, น. 87) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรทางด้านการศึกษากับการใช้สื่อมวลชน และการใช้สื่อมวลชนกับความสนใจทางการเมือง พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้สื่อมวลชนและการใช้สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมืองแต่การศึกษามีความสัมพันธ์โดยทางอ้อมกับความสนใจทางการเมืองคือผู้มีการศึกษาสูงจะใช้สื่อมวลชนมากขึ้นและจะมีผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความสนใจทางการเมืองด้วยขณะที่ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างการศึกษากับความสนใจทางการเมืองโดยไม่ผ่านการใช้สื่อมวลชนไม่มี

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 ผลการวิจัยพบว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกันอธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคใดก็ตาม นักศึกษาหญิงชายนั้นมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์ได้เหมือนกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.14 ผลการวิจัยพบว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า เนื่องจากปัจจุบัน

เป็นยุคที่มีการขยายตัวทางเทคโนโลยีและการแสวงหาซึ่งเครื่องมือทางการติดต่อสื่อสารเป็นไปได้อย่างสะดวก ทำให้เห็นว่าการเข้าถึงซึ่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์มีแนวโน้มเป็นไปได้โดยง่ายมากขึ้น ดังนั้นการค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่ว่าอยู่ภาคใดสามารถเข้าถึงได้เช่นเดียวกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.15 ผลการวิจัยพบว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อวิทยุกับภูมิภาค โดยผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ (LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจำแนกตามภูมิภาค สรุปได้ว่า ผู้ที่มีภูมิภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีภูมิภาคกลาง สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากสมมติฐานการวิจัยที่ 1.13 1.14 และ 1.15 สอดคล้องกับญาดาวดี ไผศิริพันธ์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง:ศึกษากลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีวิทยาเขตกรุงเทพฯ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะเดียวกัน ประเสริฐ พิศวรงค์เทวัญ (2550) พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองด้านความคิดเห็นและสนใจทางการเมืองเกี่ยวกับความสนใจเรื่องการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด อาจเนื่องมาจากว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 87 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช, 2550) เพราะฉะนั้น รัฐบาลจึงตระหนักและระดมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในสื่อทุกด้านโดยเฉพาะสื่อออนไลน์ จึงทำให้นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น จึงทำให้ซึมซับและให้ความสนใจเรื่องการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้นตามไปด้วย ขณะทำงานของรัฐ กัญญา และ ธรรมนิษฐ์ วราภรณ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่างข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อกระจายข่าวและเสียงตามสายของหมู่บ้าน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.16 ผลการวิจัยพบว่าภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยอยู่ในแต่ละภูมิภาคสามารถรับรู้ข่าวสารด้านนโยบายของรัฐบาลได้พร้อมๆ เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลยังคงสามารถชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในนโยบายที่วางไว้และยังอธิบายถึงแนวทางการดำเนินนโยบายตลอดจนนำเสนอความก้าวหน้าในการบริหารประเทศตามนโยบายดังกล่าวต่อกลุ่มเยาวชนที่อาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.17 ผลการวิจัยพบว่าภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยอยู่ในแต่ละภูมิภาคสามารถรับรู้ข่าวสารด้านกิจกรรมของรัฐบาลได้พร้อมๆ เช่นเดียวกัน ซึ่งชี้ให้เห็นได้ว่า รัฐบาลสามารถชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมต่างของรัฐบาลที่วางไว้และกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ตามที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นในแต่ละวาระโอกาสโดยการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะสามารถสร้างการรับรู้ที่ขยายผลไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มเยาวชนที่อาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.18 ผลการวิจัยพบว่าภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารด้านโครงการของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยอยู่ในแต่ละภูมิภาคสามารถรับรู้ข่าวสารด้านโครงการต่างๆ ของรัฐบาลได้ในคราวเดียวกันนั้น โดยรัฐบาลสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการตลอดจนประโยชน์ที่เยาวชนคนไทยจะได้รับจากการ เข้าร่วมโครงการโดยชี้ให้เห็นการดำเนินโครงการดังกล่าวจะสามารถสร้างการรับรู้ที่ขยายผลไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มเยาวชนที่อาศัยอยู่ในแต่ละภูมิภาค

จาก**สมมติฐานการวิจัยที่ 1.16 1.17 และ 1.18** สอดคล้องกับ กิติมา สุรสุนิ (2544, น. 69-73) ได้กล่าวถึงแบบจำลองการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล ในด้านระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture System) ผู้ส่งสารเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในสังคมมีกรอบ กฎระเบียบตลอดจนวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และค่านิยมรวมทั้งพฤติกรรมของผู้ส่งสารด้วยสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวหล่อหลอมถึงบุคลิกลักษณะของพฤติกรรมในการแสดงออกต่อบุคคลอื่น ขณะที่ในระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture System) ผู้รับสารเป็นบุคคลเช่นเดียวกับผู้ส่งสารหากอยู่ในระบบสังคมวัฒนธรรมเดียวกันย่อมมีผลต่อความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติและพฤติกรรม แต่หากอยู่ในระบบสังคม วัฒนธรรม ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้มีความชื่นชอบมีการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารหรือมีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกัน เช่น ตอนนี้อยู่พูดถึง

“ประชาธิปไตย” คนไทยก็จะนึกภาพออก เข้าใจว่า “ประชาธิปไตย” นี้เกิดจากการที่ทหารเข้ามาจัดการดูแลความสงบเรียบร้อย แต่ถ้าพูดคำว่า “ประชาธิปไตย” ให้คนที่ไม่ได้อยู่ในระบบสังคมวัฒนธรรมไทยฟัง ก็ทำให้เข้าใจได้ยากหรือนึกภาพไม่ออก ดังนั้น การสื่อสารแต่ละครั้งเพื่อประสบผลสำเร็จผู้ส่งสารต้องคำนึงถึงผู้รับสารเป็นสำคัญเพราะผู้รับสารมีความแตกต่างกันทั้งด้านทักษะการสื่อสาร ความรู้ ทัศนคติ ระบบสังคมและวัฒนธรรม ผู้ส่งสารจึงควรศึกษาให้เข้าใจผู้รับสารด้วยเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่ วิช-สปีโร และ วินเธอร์ (Weitz -Shapiro and Winter, 2008) พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะศึกษาจากตัวประชากร หรือพลเมืองในรัฐนั้นๆ เป็นตัวแปรหลัก แต่ทั้งคู่ร่วมกันศึกษาว่า การเมืองเข้าไปมีส่วนร่วมกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีผลต่อการพัฒนากรมธุรกิจธนาคารระดับนานาชาติ ขณะที่ ชรามม์ (Schramm, 1971. p. 23) กล่าวว่า ข่าวสารเป็นสารอย่างหนึ่งที่ถูกส่งมาตามสื่อต่างๆ โดยแหล่งสารซึ่งอยู่ในรูปของสัญลักษณ์หรือสัญญาณแต่โดยทั่วไปแล้วเมื่อเราพูดถึงคำว่า “ข่าวสาร” แล้วมักจะหมายถึง “เนื้อหาของสื่อหรือเนื้อหาของสาร” ซึ่ง “ข่าวสาร” หมายถึงเนื้อหาอะไรก็ได้ที่จะช่วยลด “ความไม่แน่ใจ” หรือทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์หนึ่งๆ กล่าวคือ การที่คนเราจะตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับสิ่งของเหตุการณ์หรือแนวความคิดอะไรสักอย่างนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะข่าวสารที่เขาได้รับคือ ถ้าหากบุคคลได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์มากเท่าไรบุคคลนั้นก็จะสามารถตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับได้ง่าย ความไม่แน่ใจจะลดน้อยลง กรณีตรงกันข้าม ถ้าหากบุคคลขาดการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ แล้วความไม่แน่ใจจะมีมากจึงทำให้บุคคลนั้นยากที่จะตัดสินใจหรือยอมรับได้ เป็นการช่วยให้บุคคลสามารถสร้างภาพให้ชัดเจนขึ้นและยังช่วยกำหนดพฤติกรรมที่บุคคลควรจะทำภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ

ขณะที่ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533. น. 113-117) กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสามารถนำแนวความคิดเรื่องการใช้และความพึงพอใจที่ผู้รับสารมีต่อสื่อมวลชน (Uses and Gratifications Model) เพื่อเป็นดัชนีชี้ถึง การเปิดรับข่าวสารตามความพอใจของผู้รับสาร โดยแนวความคิดนี้เน้นที่ผู้รับสารว่ามีกระบวนการอย่างไรในการเปิดรับสื่อหนึ่งๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างสรรค์ความพอใจให้กับตนเองโดยอาศัยสื่อ ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิหลังด้านตัวแปรทางประชากรจิตวิทยา และประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้รับสาร

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1 ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกันอธิบายได้ว่า กลุ่มนักศึกษาหญิงและชายนั้นมีแนวทางการแสดงออกทางพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่เหมือนกัน ทั้งนี้อาจเพราะผู้หญิงมีวิถีคิดที่อ่อนโยนและใส่ใจเกี่ยวกับรายละเอียดในมิติต่างๆ ที่เป็นไป

ในลักษณะการละมุนละม่อมต่อการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ขณะที่ผู้ชายอาจเห็นว่าการแสดงออกควรต้องมีความชัดเจนทั้งในทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งอาจมีทัศนคติที่สุดโต่งไม่ขาวดำในการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม กอปรกับผู้ชายนั้นมีความยากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในช่วงระยะเวลาอันสั้น สะท้อนให้เห็นว่า การจะกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเพศชายจึงจำเป็นต้องอาศัยเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ ตรงประเด็น มีเหตุและผลที่สามารถชี้ให้เห็นผลได้ผลเสียในการแสดงการมีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ปิยะรัตน์ ช่วยเรื่อง และ แอนนา จุมพลเสถียร (2556) ผลการวิจัย พบว่า เพศแตกต่างกันมีทัศนคติโดยรวมต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ไม่แตกต่างกันทุกด้าน และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 24 – 35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ในหัวข้อเรื่อง สื่อที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง: กรณีศึกษาการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเวทีราชดำเนินปี 2556 พบว่า ลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการรับข่าวสารทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน และยังพบว่า ลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ที่มีความรู้มีการกำหนดกฎเกณฑ์หรือสร้างเงื่อนไขในการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจด้วยเพราะในการศึกษารั้งนี้ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตชั้นปีที่ 1 - 4 นั้นอยู่ในระดับความรู้ใกล้เคียงกันและยังอยู่ในช่วงวัยไม่ต่างกันมากนัก แม้ว่ากลุ่มผู้มีความรู้ อาจมีความคาดหวังต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากผลสืบเนื่องต่อตนเองและส่วนร่วมที่จะได้รับว่าคุ้มค่าเพียงใด ขณะที่กลุ่มที่มีความรู้ยังไม่มากนักก็อาจต้องการที่จะได้รับการเยียวยาแก้ไขปัญหาในช่วงเวลาอันสั้นหรือการช่วยเหลือที่ง่ายและรวดเร็ว ณ ปัจจุบันมากกว่าจะคิดถึงผลที่จะได้รับในอนาคต ซึ่งขัดแย้งกับ ธวัชกร บุญศรี (2556) ที่เสนอว่า มีเฉพาะปัจจัยทางประชากรในด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน และ ดาห์ล (Dahl, 1961) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกาผู้ที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ

สมมติฐานการวิจัยที่ 2.3 ภูมิฐานะที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับภูมิฐานะ ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบผลต่างนัยสำคัญ(LSD) ในการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) พบว่า ผู้ที่มีภูมิฐานะภาคเหนือมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิฐานะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ผู้ที่มีภูมิฐานะภาคกลางนั้น มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีภูมิฐานะภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาอื่นๆ ไม่พบ

ความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตั้งข้อสังเกตได้ว่าคนเหนือมีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางกาเมืองสูงกว่าคนอีสาน ซึ่งให้เห็นว่าการที่รัฐบาลจะทำการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองควรเริ่มต้นจากการกระตุ้นการรับรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กับคนเหนือและคนภาคกลางก่อนเป็นประการแรก

สอดคล้องกับที่ สาลินี หลีหเจริญกุล (2539, น. 73-74) ซึ่งได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า ครอบคลุมตั้งแต่ระดับของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองไปจนถึงพฤติกรรมด้านต่างๆ ในกระบวนการทางการเมืองตามความสมัครใจของบุคคล อาทิ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง ฮังซิงตันและเนลสัน (Huntington and Nelson, 1986, p. 5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าจะ ต้องเป็นเรื่องของกิจกรรมมิใช่ทัศนคติ การเข้าร่วมฟังการอภิปรายทางการเมืองและการหาเสียงของนักการเมือง McClosky (1968, p. 252) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปโดยสมัครใจซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงินและการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะความกระตือรือร้นของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอาจพิจารณาได้จากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 3 ตัวแปร คือ การรับรู้เนื้อหาข่าวสารด้านโครงการสามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 15.9 เมื่อใช้ทำนายร่วมกับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์สามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.1 และเมื่อเพิ่มความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อธิบายได้ว่าการที่นักศึกษาได้ให้น้ำหนักเกี่ยวกับข่าวสารด้านโครงการ จะน้อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะเชื่อว่าการได้รับการสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศพัฒนาได้นั้นมาจากการส่งเสริมด้วยโครงการต่างๆ โดยรัฐบาลเป็นตัวขับเคลื่อนได้ ขณะเดียวกันหากกระตุ้นพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านค้นหาข้อมูลข่าวสาร สะท้อนให้เห็นว่า การค้นหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์จะมีส่วนในการสร้างความสนใจให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้น นอกจากนี้หากเพิ่มพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ในด้านเวลาการเปิดรับ

ข้อมูลข่าวสาร ก็จะทำให้เกิดการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่เพิ่มขึ้นอีก ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลควรให้น้ำหนักในการทำการประชาสัมพันธ์ช่องทางการสื่อสารทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น และใช้สื่อดังกล่าวเป็นช่องทางหลักในการสื่อสารทางการเมืองกับนักศึกษา คู่ขนานไปกับการนำเสนอภาพการบริหารโครงการแต่ละโครงการโดยชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนการบริหารโครงการ ตลอดจนข่าวสารเกี่ยวกับโครงการที่ได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแล้ว เพื่อสร้างความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ในระดับต่อไป สอดคล้องกับที่ แมคคอมบ์ และ มิวลินส์ (Mccomb และ Mullins, อ้างถึงใน ศุภวัช มีบุญธรรม, 2547, น. 87) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางการศึกษากับการใช้สื่อมวลชนและการใช้สื่อมวลชนกับความสนใจทางการเมืองพบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้สื่อมวลชนและการใช้สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมืองแต่การศึกษามีความสัมพันธ์โดยทางอ้อมกับความสนใจทางการเมือง คือผู้มีการศึกษาสูงจะใช้สื่อมวลชนมากขึ้น และจะมีผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความสนใจทางการเมืองด้วยขณะที่ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างการศึกษากับความสนใจทางการเมืองโดยไม่ผ่านการใช้สื่อมวลชนไม่มี และงานของวิจัย แพรวพรรณ ปานนุช (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 20-29 ปีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว สำหรับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเมืองผ่านสื่อสังคมส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ความถี่ในการใช้สื่อสังคมในการเปิดรับข่าวสารการเมืองประมาณ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ และใช้เวลา ประมาณ 31-45 นาที การเปิดรับเนื้อหาข่าวสารการเมืองผ่านสื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลางส่วนใหญ่ เกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ทั่ว ๆ ไปด้านการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีส่วนร่วมด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารมากที่สุด สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ออฟไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมด้าน กิจกรรมทางการเมืองมากที่สุด การทดสอบสมมติฐานผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารด้านการเมืองทางสื่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ออนไลน์และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ ออฟไลน์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ ออฟไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) ภาครัฐบาลควรเน้นสื่อสารกับกลุ่มนักศึกษามากยิ่งขึ้นโดยพิจารณาคุณลักษณะของสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายตลอดจนวางรูปแบบวิธีการในการผลิตสร้างสรรค์เนื้อหาข่าวสารให้ผู้รับสารได้เล็งเห็นประโยชน์เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลได้อย่างถูกต้องชัดเจนและเห็นความจำเป็นต่อวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับสังคมของคนรุ่นใหม่ได้

2) ทุกภาคส่วนควรมีการสนับสนุนการให้กลุ่มนักศึกษาในฐานะพลังของสังคมได้มีบทบาทต่อการการสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเข้าไปมีบทบาทการพิจารณาตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาล ตั้งแต่ระดับ กอง กรม กระทรวง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค(ระดับจังหวัด) ตลอดจนภาคส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล, องค์การบริหารส่วนจังหวัด) ผ่านการใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ที่ถูกต้อง

3) การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนักศึกษาและประชาชนที่ต้องควรตระหนักในเปิดรับและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ต้องมีการกลั่นกรองข่าวสารต่างๆ ด้วยการยึดถือข้อเท็จจริงและความถูกต้องรวมไปจนถึงในการแสดงความคิดเห็นในโพสต์ทางสื่อออนไลน์ ซึ่งไม่ควรมีความรุนแรง ไม่ควรแบ่งพรรคแบ่งพวกเมื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในอีกแง่หนึ่งควรสร้างสรรค์และเปิดพื้นที่การพูดคุยอย่างมีความเคารพซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4) สำนักข่าวสื่อออนไลน์ในช่องทางต่างๆ ควรมีบทบาทในการเป็นเสียงสะท้อนทางความคิดของกลุ่มนักศึกษาและประชาชนไปยังผู้มีอำนาจในการตัดสินใจต่อประเด็นทางสังคมให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะเป็นการรักษาไว้ซึ่งหน้าที่การปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนแล้ว ยังส่งผลให้กลไกในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน เกิดขึ้นร่วมกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มนักศึกษาและประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อประเด็นสาธารณะได้มากยิ่งขึ้น

5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการนำเสนอข่าวสารของสื่อออนไลน์ จำเป็นต้องมีวิธีการดูแลตรวจสอบให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองเป็นไปโดยประโยชน์ของนักศึกษาและประชาชน ซึ่งการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้นต้องไม่นำพามาซึ่งความเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะการทำการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษารั้งต่อไป ผู้ศึกษาควรเพิ่มเติมการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และออกแบบรูปแบบการดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นเพิ่มเติม เพื่อประกอบเหตุผลและ

แสดงภาพรวมที่มีต่อการเปิดรับและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งอาจมีความคิดเห็นในด้านต่างมากขึ้น

2) ควรศึกษาว่านอกจากปัจจัยทางลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ยังมีปัจจัยใดอีกที่ส่งอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำปัจจัยที่ค้นพบมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นต่อไป

3) ควรมีการศึกษาการเปิดรับและรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ของนักศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นเพิ่มเติมว่ามีการเปิดเปิดรับและรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อออนไลน์อย่างไร เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้มาศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบความเหมือน รวมไปถึงความแตกต่างในแต่ละเขตพื้นที่

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ สวรรค์โพธิพันธ์. (2550). การออกแบบเว็บไซต์ให้ผู้ใช้ Designing Web Usability. กรุงเทพฯ: เคพี คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอนซัลท์
- กิติมา สุรสุนธิ. (2557). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: บริษัทจามจุรีโปรดักส์ จำกัด.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). การวิเคราะห์สื่อแก่นความคิดและเทคนิค (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.
- กาญจนา แก้วเทพและคณะ. (2557). ชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2546). พื้นฐานรัฐศาสตร์กับการเมืองในศตวรรษที่ 21. นครปฐม: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริม และฝึกอบรม กำแพงแสน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- จรรยา มาศ ปลอดแก้ว. (2561). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในจังหวัด สมุทรปราการ. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรัช วิระชัย. (2538). รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จิราภรณ์ สุวรรณวาทกิจ. (2547). แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน. เอกสารการสอนชุดวิชาการความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จุฑามาศ ประยูรทอง. (2547). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชารัฐศาสตร์.
- ชลธิชา มีแสง. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชุลีกร เกษทอง. (2553). การรับรู้การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการในสังคมเครือข่ายออนไลน์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชิดชนก เชื้อแก้ว. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชน ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิตติภา สัมพันธ์พร. (2556). สร้างแบรนด์ให้ติดตลาดด้วยเฟสบุ๊ค: Branding on facebook. กรุงเทพฯ:

ดริ่ม แอนด์ พับบลิชซิ่ง.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2518). **จิตวิทยาการเมือง**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

دننพล อุ่นจินตามณี. (2545). **การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิรูปอุดมศึกษาของนิสิต**

นักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, ภาควิชาสื่อสารมวลชน.

โตมอนด์, แลรี่. (2554). **การบรรยายสาธารณะ “จากการปฏิวัติประชาธิปไตยในอาหรับถึง วิกฤตการณ์ใน**

ไทย: การเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยของโลก” คำนวณที่ 15 พฤศจิกายน 2564จาก

http://kpi2.kpi.ac.th/kpith/index.php?option=com_content&task=view&id=1174&Itemid=270.

ตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล.(2562).**การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**.รัฐสภาสาร,ปีที่ 67

(ฉบับที่2).

เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2546).**จิตวิทยาทั่วไป**.กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2543). **แนวคิดการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย

ไทยคู่ฟ้า.(2562). **12 นโยบายเร่งด่วนมุ่งบรรเทาปัญหาให้ประชาชน**.วารสารสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

,ฉบับเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2562.

ธวัลกร บุญศรี. (2557). **สื่อที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง: กรณีศึกษาการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง**

เวทีราชดำเนินในปี 2556. ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์. บัณฑิต

วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ณลินี ทองประเสริฐ. 2555. **ศึกษาเรื่องบทบาทของสังคมออนไลน์ต่อสำนักทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา**

มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วารสาร มจร. วิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติ. 16 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 65-75.

นิลุบล ใจอ่อนน้อม. (2543). **การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ**

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

คณะนิเทศศาสตร์, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์.

ปรมะ สตะเวทิน. (2539). **การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์

ลักษณ์.

บุญญวันต์ จิตประคอง.(2556). **บทบาทของสื่อทางเลือกข้ามพรมแดนในประเทศไทยในกระบวนการเปลี่ยน**

ผ่านประชาธิปไตยของพม่า: ศึกษากรณีวารสารสาละวินโพสต์และเว็บไซต์สาละวินนิวส์ออนไลน์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญญภณ เทพประสิทธิ์. (2558). **ตัวแบบการจัดการโลจิสติกส์ย้อนกลับของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปิยะรัตน์ ช่วยเรื่องและแอนนา จุมพลเสถียร.(2557).**การเปิดรับ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook)**.การค้นคว้าอิสระหลักสูตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- พฤทธิสาน ชุมพล. (2535). **ระบบการเมืองความรู้เบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2541). **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัท เอลโล่การพิมพ์ (1988) จำกัด.
- พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). **สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต**. วารสารนักบริหาร, ปีที่ 31 (ฉบับที่ 4).
- พิศมัย หาญมงคลพิพัฒน์. (2556). **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน**. ในการประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติ 2558 (หน้า 1490). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- แพรวพรรณ ปานนุช. (2562).**ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อสังคม (Social Media) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วารสารวิทยาการ จัดการ, 6(1), 158- 173.
- มยุรี ถนอมสุข. (2554).**การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ภาควิชาพลศึกษาและกีฬาคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน**. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์.
- มัทนา เจริญวงศ์.(2552).**ความลงของความจริง เรื่องจริงของข่าวการเมือง**. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์. 26 (1).
- เมธิยา ญาณจินดา.(2558).**การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์กับทัศนคติและพฤติกรรมกามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุพา สุภากุล. (2534). **การสื่อสารมวลชน**.เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รชขงพร โกมลเสวิน และบุญชาล ทองประยูร. (2548). **สื่อมวลชนกับพฤติกรรมกาสื่อสาร**. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกาสื่อสาร หน่วยที่9-15. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์ จุสปาโล. (2556). **เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณีเฟซบุ๊ก (Facebook) กับการ**

- พัฒนาผู้เรียน.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์, (5), 197-215.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2557). **E-commerce และ online marketing.** กรุงเทพฯ: โปรวีชั่น.
- เลอภพ โสรรัตน์ และคณะ. (2554). **บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภักดิ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วรารุช เต๋นแพทย์ชรางกูล. (2545). **พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัฒนา ไหมเมืองศรี. (2539). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). **ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย.** ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา, 18 (3).
- วีระพล วงษ์ประเสริฐ.(2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนกับบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองคณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภวัธ มีบุญธรรม. (2547). **การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมบัติ ธำรงธัญวงศ์.(2550).**การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา.**กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สร้อยตระกูล (ตีวานนท์)อรธมานะ. (2550). **พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์.** พิมพ์ครั้งที่4 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิพันธ์ พุทธหนู. (2531). **ทฤษฎีพัฒนาทางการเมือง.**กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกัญญา บุณเดชาชัย. (2552). **พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.** ชลบุรี: ภาควิชานิเทศศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2527). **พฤติกรรมกาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต บุญบงการ. (2537). **การพัฒนาทางการเมืองของไทย: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดทิวาล สุขใส. (2558). **สื่อออนไลน์กับบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวทางสังคม.** สืบค้นจาก

https://blog.infoquest.co.th/iqmedialink/news_onlinemedia/

สุภิญญา กลางณรงค์.(2543). **มาตรา 40 ก้าวทกรรรมการปฏิรูปสื่อ**.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). **การสื่อสารกับสังคม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2542). **การสื่อสารกับการเมือง**. กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์ภักดิ์ แอนด์ พรีนติ้ง.

สาลินี หลีหะเจริญกุล. (2539). **พฤติกรรม การสื่อสารกับความรู้ ทักษะคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 18 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กลุ่มอายุ 18-20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน.

เสถียร เขยประทับ. (2525). **การสื่อสารงานนวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสถียร เขยประทับ. (2540). **การสื่อสารกับการเมือง: เน้นสังคมประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี วงษ์มณฑา. (2541). **ภาพพจน์นั้นสำคัญไฉน?**. กรุงเทพฯ: ไดมอนด์ อิน บิสซิเนส เวิร์ด.

สำนักศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น.(2563). **รายงานผลการสำรวจข้อมูลนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ประจำปี 2563**.ขอนแก่น.

อนันดา นานา.(2547).**หนังสือทำมือกับการเป็นสื่อทางเลือก**.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล.(2555).**การเมืองบนเฟซบุ๊ก: วัฒนธรรม-การเมืองบนเครือข่าย สังคมออนไลน์ไทย พ.ศ. 2553-2555**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อนุสรณ์ ศิริชาติ. (2558). **การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและทัศนคติของผู้บริโภคกับความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ออนไลน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์.(2554).**สื่อมวลชนเบื้องต้น: สื่อมวลชน วัฒนธรรมและสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกภพ ลิ้มปวีบูล. (2548). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัมฤตา สารจิวงค์.(2552).**การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่หลังการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ.2551**.การค้นคว้าด้วยตนเองรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Agree, W. K., Ault P. H., & Emery, E. (1976). **Introduction to mass communication**. New

York: Harper & Row.

Almond, G. A., & Coleman, J. S. (1960). **The Politics of the Developing Area**. Princeton: Princeton University Press.

Almond, G. A., & Powell, B. G. Jr. (1966). **Comparative Politics: A Developmental Approach**. Boston: Little, Brown and Company.

Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham Jr. (1980). **Comparative Politics Today: A World View**. Boston: Little, brown & Co. Cohen, William (1971). *Democracy*. New York: The Free Press.

Almond, G.A. and S.Verba. (1965). **The Civic Culture**. Boston: Little Brown and Company.

Barber, J.D. (1972). **Citizen Politics**. Chicago: Narkham.

Bromage Arthur W. (1950). **Introduction to Municipal Government and Administration**. NewYork: Appleton – Century Crofts, Inc.

Campbell, Roald F. and Miller, John David. (1954). **Introduction to Educational Administration**. (4 th). Boston: Allyn and Bacan.

Choi, Hyeon Cheol. and Samuel L' Becker .(1987). **Media Use Issue / Image Discriminations and Voting Communication Research**. n.p.

David Pickton, Amanda Broderick.(2005). **Integrated Marketing Communications**.

Fagen. Richard R. (1966). **Politics and Communication**. Boston: Little, Brown.

Huntington, Samuel P. and Nelson, Joah M. (1976). **No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries**. Cambridge: Harvard University Press.

Huntington, Samuel P. and Dominguez, George I. (1975).**Political Development**, *Social Forces*. 60 (september, 1981), 211-233.

Klapper, J. T. (1960). **The Effects of Mass Communication**. Glencoe: Free Press.

Lane, R. E. (1959). **Political Life: Why People Get Involed in Polities**. Glencoe: The Free Press.

McCombs, M. E. and Becker, L. E. (1979). **Using mass communication theory**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall

McClosky, Herbert. (1968).**Political Participation**, pp. 252. In *International Encyclopedia of the*

- Social Science. Vol. 12. New York: McMillan and Free Press.
- Mcnaur, Brian. (1999). **An Introduction to Political Communication**. New York: Routledge.
- Mibrath, L. W. (1971). **Political Participation**. New York: University of Buffalo Press.
- Mibrath, Lester W. and Goel, M.L.(1977). **Political Participation: How and Why Do People Get involved in Politics? Second Edition**. Chicago: Rand McNally.
- Nie, N.H. and Verba, S. (1975). **Political Participation**, pp. 9-12. In Grunstiien and Nelson, W.P. (eds.). *Handbook Political Science: Non Government Politic*. Massasuseette : Addison Wesley.
- Pool, Ithiel de Sola. **Communication, political**. In D. Shills (Ed.), *International Encyclopedia of Social Science* (p. 5). New York: The Macmillan Company and The Free Press.1968.
- Robinson, J. P. (1972). **Mass communication and information diffusion**. In F. G. Kline & P. J. Tichenor (Eds.), *Current perspectives in mass communication research* (pp. 71 – 93). London: Sage
- Rush, M., & Althoff, P. (1971). **An Introduction to Political Sociology**. London: Thomas Nelson and Sons.
- Schramm, W. (1973). **Channels and audience handbook of communication**. Chicago: Rand McNally College
- Sears, D. O., & Freedman, J.L. (1967). **Selective Exposure to Information: A Critical Review**. *Public Opinion Quarterly*. 31. 194 – 213.
- Shaffee. W. (1975). **The Diffusion of Political Information in Political Communication**. London: Sage Publication.
- Taro Yamane. (1987). **Statistic: an Introductory Analysis**. 2nd ed. New York : Harper & Row.
- Townsend, J. R. (1967). **Political participation in communist China**. Berkeley: University of California Press.
- Weiner, Myron. (1971).**Political Participation: Crisis of the Political Process**, pp. 161- 163. In Leonard, Binder and others (eds.). **Crisis on Sequences in Political Development**. Princeton: Princeton University Press
- Wilbur Schramm. (1969). **The Mass Media as Source of Public Affairs, Science and. Health**

Knowledge. *Public Opinion Quarterly* 33, pp. 197 - 200.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เอกสารขอความอนุเคราะห์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ขอนแก่น ๑๘๒/๑๒ หมู่ ๔ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ

อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

ด้วย นายศรัยวัฒน์ ปรี๊ดมณีชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยวัฒน์ ปรี๊ดมณีชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยวัฒน์ ปรี๊ดมณีชัยกุล

อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
(โทรศัพท์ ๐๘๓-๕๔๙๙๒๒๐)

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ขอนแก่น ๔๘๒/๑๒ หมู่ ๔ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

ด้วย นายศรัยวัฒน์ ปลื้มปิติชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยวัฒน์ ปลื้มปิติชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยวัฒน์ ปลื้มปิติชัยกุล

อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

(โทรศัพท์ ๐๘๓-๕๔๙๙๒๒๐)

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ขอนแก่น ๑๘๒/๑๒ หมู่ ๔ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ปัทมา สุวรรณภักดิ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

ด้วย นายศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล

อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

(โทรศัพท์ ๐๘๓-๕๔๙๙๒๒๐)

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
๓๘๒/๓๒ หมู่ ๕ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง จังหวัด
ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.เกษฎา ผาทอง
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ด้วย นายศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการคิดดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการใช้มีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างย៉้อมมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล
อาจารย์ประจำสาขาการคิดดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
(โทรศัพท์ ๐๘๓-๕๕๑๑๒๒๐)

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ขอนแก่น ๔๘๒/๒๒ หมู่ ๔ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อริศรา วิภาตะวัต

ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชนและอดีตอาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้วย นายศรัยวัฒน์ ปิสิมปีติชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์
ต่อกรณีมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.
สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญ
ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของ
ท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยวัฒน์ ปิสิมปีติชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยวัฒน์ ปิสิมปีติชัยกุล

อาจารย์ประจำสาขาการดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

(โทรศัพท์ ๐๔๓-๕๔๗๗๒๒๐)

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ขอนแก่น ๕๔๒/๑๒ หมู่ ๔ ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร. วรางคณา นิยมฤทธิ์

อาจารย์พิเศษวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ด้วย นายศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล อาจารย์ประจำสาขาการดีจิตลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยนี้

ผู้ทำวิจัยได้พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญ ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์ศรัยวัฒน์ ปัสสัมปิติชัยกุล

อาจารย์ประจำสาขาดีจิตลทีวีและสื่อออนไลน์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

(โทรศัพท์ ๐๔๓-๕๔๙๙๖๓๒๐)

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง. การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามจะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยนี้เท่านั้น
2. โปรดตอบคำถามด้วยตนเองให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง
3. เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย   ลงในช่อง ( ) ที่กำหนดให้

*****

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ระดับการศึกษา

( ) ชั้นปีที่ 1

( ) ชั้นปีที่ 2

( ) ชั้นปีที่ 3

( ) ชั้นปีที่ 4

3. ภูมิภาค

( ) ภาคเหนือ

( ) ภาคกลาง

( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

( ) ภาคใต้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร					
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด					
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด					
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด					
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด					
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด					
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร					
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด					

2.2	ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด					
2.3	ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด					
2.4	ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (Youtube) อยู่ในระดับใด					
2.5	ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด					
2.6	ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด					
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร						
3.1	ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					
3.2	ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					
3.3	ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					
3.4	ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูป (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					
3.5	ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					

3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด					
--	--	--	--	--	--

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมือง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด					
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์					
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ					
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม					
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก					
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย					
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค					
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก					
1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย					
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม					
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน					

1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ					
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม					
การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมือง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.ท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด					
2.1 กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ประองตองของรัฐบาล					
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน“เปิดไฟไล่โกง”ทั่วประเทศ					
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.					
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชนพลเมืองคาร์บอนต่ำ					
2.5 กิจกรรม “Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ”					
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด “รักอย่างไร ไม่ติดโควิด”					
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง					
3.ท่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด					
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้					
3.2 โครงการคนละครึ่ง					
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน					
3.4 โครงการม.33 เรารักกัน					
3.5 โครงการเราชนะ					
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้					
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ					

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสาร ทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการ ดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากน้อย เพียงใด					
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทาง การเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัว มากน้อยเพียงใด					
3.ท่านรณรงค์ และชักชวนเพื่อสนับสนุน การทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด					
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาล มากน้อยเพียงใด					
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การ ทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด					
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการ สนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่อง หนึ่งมากน้อยเพียงใด					
7.ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในที่สาธารณะมากน้อยเพียงใด					

8.อื่นๆ					
---------	--	--	--	--	--

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม.....

สาขาวิชาจิตวิทยาและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วม
 ร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อกำหนด การประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (   ) ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง			
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4			
3. ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้			
รวม			

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย   ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด			
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด			
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด			
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด			
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเลือกตั้ง และการลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด			
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร			
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด			
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด			
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด			

2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (Youtube) อยู่ในระดับใด			
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด			
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด			
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูป (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด			
รวม			

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย   ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์			

1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุข ของประเทศ			
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม			
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก			
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย			
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค			
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก			
1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุก ช่วงวัย			
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม			
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการ เติบโตอย่างยั่งยืน			
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ			
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ กระบวนการยุติธรรม			
2.ท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
2.1 กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ปองดองของรัฐบาล			
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน“เปิดไฟไลโกง”ทั่วประเทศ			
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.			
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ			
2.5 กิจกรรม “Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ รวมใจช่วยชาติ”			
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด “รักอย่างไร ไม่ติดโควิด”			

2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง			
3.ท่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้			
3.2 โครงการคนละครึ่ง			
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน			
3.4 โครงการม.33 เรารักกัน			
3.5 โครงการเราชนะ			
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้			
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ			
รวม			

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด			
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากน้อยเพียงใด			
3.ท่านรณรงค์ และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด			
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด			
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด			
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากน้อยเพียงใด			

7.ทำนอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะมากนัก เพียงใด			
8.อื่นๆ			
รวม			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค.
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ ในการตรวจเครื่องมือแบบสอบถามจำนวน 6 ท่านดังนี้

1.ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ

อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยเกียวโตซังเกียว ประเทศญี่ปุ่น

2.รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

3.รองศาสตราจารย์ ปัทมา สุวรรณภักดี

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

4.อาจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

5.อาจารย์ ดร.วรางคณา นิยมฤทธิ์

อาจารย์พิเศษวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6.อาจารย์ ดร.อริสรา วิภาตะวัต

อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการสื่อสาร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/พิธีกรสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ภาคผนวก ง.

เอกสารการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ

**สาขาวิชาดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น**

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์
- ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาของข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุก

ข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
- 1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรัยรัตน์ ปณีภักดีชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	✓		
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4	✓		
3.ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้	✓		
รวม			

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	✓		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด	✓		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด	✓		
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับ การเมืองตั้ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร			
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	✓		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	✓		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	✓		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (YouTube) อยู่ในระดับใด	✓		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮาส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	✓		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	✓		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูป (YouTube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
รวม			

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	✓		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	✓		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	✓		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	✓		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	✓		

1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	✓		
1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุก ช่วงวัย	✓		
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	✓		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการ เติบโตอย่างยั่งยืน	✓		
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	✓		
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ กระบวนการยุติธรรม	✓		
2.ผ่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
2.1 กิจกรรมสร้างความสามัคคี โปร่งทองของรัฐบาล	✓		
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน“เปิดไฟไลโกท”ทั่วประเทศ	✓		
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.	✓		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	✓		
2.5 กิจกรรม “Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ”	✓		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด “รักอย่างไร ไม่คิดโค วิด”	✓		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	✓		
3.ผ่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	✓		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	✓		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	✓		

3.4 โครงการ.33 เราชักกัน	✓		
3.5 โครงการเราชนะ	✓		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	✓		
3.7 โครงการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบของรัฐ	✓		
รวม			

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ว่างใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากน้อยเพียงใด	✓		
3.ท่านรณรงค์ และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากน้อยเพียงใด	✓		
7.ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะมากน้อยเพียงใด	✓		
8.อื่นๆ	✓		
รวม			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. ได้แก้ไขคำผิดเป็นตัวหนังสือสีแดงไว้ให้ในแบบสอบถาม
2. แนะนำให้อ่านบททวนแบบสอบถามให้ถี่ก่อนจัดส่งให้กลุ่มตัวอย่างทำเพื่อตรวจสอบ
3. แนะนำให้ทำPilot test กับกลุ่มตัวอย่างแล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจต่อไป

ลงชื่อ...ศ.ดร. ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ.....

(.....ศ.ดร. ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ...)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สาขาวิชาดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุก

ข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	/		
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4	/		
3. ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้	/		
รวม			

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	/		
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	/		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด	/		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด	/		
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	/		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเลือกตั้ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	/		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร	/		
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	/		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	/		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	/		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูบ (Youtube) อยู่ในระดับใด	/		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	/		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	/		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางคลับเฮาส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	/		
รวม	/		

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1. ทันทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	/		
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	/		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	/		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	/		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	/		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	/		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	/		
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	/		

1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย	/		
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	/		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	/		
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	/		
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	/		
2.ท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	/		
2.1 กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ปองคองของรัฐบาล	/		
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน"เปิดไฟโลโก้" ทั่วประเทศ	/		
2.3 กิจกรรมรณรงค์รักวันคล้ายวันสวรรคต ๑9.	/		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	/		
2.5 กิจกรรม "Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ รวมใจช่วยชาติ"	/		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด "รักอย่างไร ไม่ติดโควิด"	/		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	/		
3.ท่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา มากน้อยเพียงใด	/		
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	/		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	/		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	/		
3.4 โครงการม.33 เรารักกัน	/		
3.5 โครงการเราชนะ	/		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	/		
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	/		
รวม			

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1. ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	/		
2. ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากน้อยเพียงใด	/		
3. ท่านรณรงค์ และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	/		
4. ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	/		
5. ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	/		
6. ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากน้อยเพียงใด	/		
7. ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะมากน้อยเพียงใด	/		
8. อื่นๆ	/		
รวม			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(รองศาสตราจารย์กิติมา สุรสนธิ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สาขาวิชาจิตวิทยาและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “ การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์
- ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย ( ) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
- 1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรัยรัตน์ ปัสสัมปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	✓		
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4	✓		
3. ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้			✓
รวม			

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	✓		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรียุอยู่ในระดับใด	✓		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด		✓	
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเมืองดั่ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร			
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	✓		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	✓		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	✓		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (Youtube) อยู่ในระดับใด	✓		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	✓		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	✓		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
รวม			

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทหารการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	✓		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	✓		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	✓		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	✓		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	✓		
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	✓		

1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย	✓		
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	✓		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	✓		
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	✓		
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	✓		
2. ทานทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
2.1 กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ปองคองของรัฐบาล	✓		
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน "เปิดไฟโลโก้" ทั่วประเทศ	✓		
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร.9.	✓		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	✓		
2.5 กิจกรรม "Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ"	✓		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด "รักอย่างไร ไม่ติดโควิด"	✓		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	✓		
3. ทานทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	✓		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	✓		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	✓		
3.4 โครงการม.33 เรารักกัน	✓		
3.5 โครงการเราชนะ	✓		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	✓		
3.7 โครงการเยียวยาผู้ได้รับสวัสดิการแห่งรัฐ	✓		

รวม			
-----	--	--	--

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากน้อยเพียงใด	✓		
3.ท่านสมัคร และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด	✓		
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากน้อยเพียงใด	✓		
7.ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะมากน้อยเพียงใด	✓		
8.อื่นๆ			
รวม			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอน1 ภูมิสำเนา ข้อ3 เพิ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอน2 ข้อ1.3 สงสัยว่าเป็นความคิดเห็นของใคร ควรระบุ

ตอน3 ข้อ2 ข้อ2.3 คล้าย พิมพ์ผิด

ตอน4 ข้อ1 นโยบาย พิมพ์ผิด

ลงชื่อ.....ร.พิทยา สุวรรณภักดิ์.....
(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สาขาวิชาดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์
- ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุก

ข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	✓		
2. ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4		✓	
3. ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้	✓		
รวม			

12/21

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	✓		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรียู่ในระดับใด	✓		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด	✓		
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเลือกตั้ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร			
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	✓		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	✓		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	✓		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (Youtube) อยู่ในระดับใด	✓		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	✓		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	✓		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	~		
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
รวม			

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	✓		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	✓		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	✓		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	✓		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	✓		
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	✓		

1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย	✓		
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	✓		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	✓		
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	✓		
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	✓		
2.ผ่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
2.1 กิจกรรมสร้างความสามัคคีกัน ปองตองของรัฐบาล	✓		
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชั่น "เปิดไฟส่อง" ทั่วประเทศ	✓		
2.3 กิจกรรมน้อมนำอีกวันคล้ายวันสวรรคต 19.	✓		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	✓		
2.5 กิจกรรม "Workation Thailand ฟางานเที่ยวได้ รวมใจช่วยชาติ"	✓		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสน่อย่างน้อยที่สุด "รักอย่างไร ไม่คิดโควิด"	✓		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	✓		
3.ผ่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	✓		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	✓		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	✓		
3.4 โครงการ 33 เราสู้กัน	✓		
3.5 โครงการเราชนะ	✓		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	✓		
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	✓		
รวม			

**สาขาวิชาดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น**

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุก

ข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรียรัตน์ ปัสมีปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	✓		
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4	✓		
3.ภูมิลำเนา ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้	✓		
รวม			

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	✓		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด	✓		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด	✓		
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเมืองดิ่ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร			
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	✓		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	✓		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	✓		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูป (Youtube) อยู่ในระดับใด	✓		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	✓		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	✓		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.2 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.3 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.4 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.5 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.6 ท่านใช้ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ทหารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
รวม			

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทหารการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	✓		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	✓		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	✓		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	✓		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	✓		
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	✓		

1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย	✓		
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	✓		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	✓		
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	✓		
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	✓		
2. ท่นทรวบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
2.1 กิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ ปองคองของรัฐบาล	✓		
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน"เปิดไฟโลง"ทั่วประเทศ	✓		
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.	✓		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ	✓		
2.5 กิจกรรม "Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ"	✓		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้ความเสี่ยงน้อยที่สุด "รักอย่างไร ไม่ติดโควิด"	✓		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	✓		
3. ท่นทรวบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	✓		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	✓		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	✓		
3.4 โครงการม.33 เรารักกัน	✓		
3.5 โครงการเราชนะ	✓		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	✓		
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	✓		
รวม			

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งในบายนการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากขึ้นหรือไม่	✓		
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากขึ้นหรือไม่	✓		
3.ท่านรณรงค์ และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากขึ้นหรือไม่	✓		
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากขึ้นหรือไม่	✓		
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากขึ้นหรือไม่	✓		
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากขึ้นหรือไม่	✓		
7.ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่สาธารณะมากขึ้นหรือไม่	✓		
8.อื่นๆ			
รวม			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....ดร.อริสรา วิภาคะวัต.....)
ผู้ทรงคุณวุฒิ

สาขาวิชาดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

คำชี้แจง : แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งตรวจสอบการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุก

ข้อกำหนดการประเมินเป็น 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง รายการประเมินไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความกรุณาประเมินแบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศรัยรัตน์ ปิ่นปิติชัยกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา

ค่าชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	✓		
2.ระดับการศึกษา ( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2 ( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4	✓		
3. ภูมิภาค ( ) ภาคเหนือ ( ) ภาคกลาง ( ) ภาคอีสาน ( ) ภาคใต้	✓		
รวม	3		

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	✓		
1.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในประเด็นการนำเสนอกฎหมายร่างพระราชบัญญัติต่างๆและรัฐธรรมนูญผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับใด	✓		
1.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจสอบข้าราชการการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับใด	✓		
1.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับใด		✓	
1.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
1.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เกี่ยวกับ การเลือกตั้ง และ การลงประชามติผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด	✓		
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร	✓		
2.1 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) อยู่ในระดับใด	✓		
2.2 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) อยู่ในระดับใด	✓		
2.3 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางทวิตเตอร์ (Twitter) อยู่ในระดับใด	✓		
2.4 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางยูทูบ (Youtube) อยู่ในระดับใด	✓		
2.5 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางคลับเฮ้าส์ (Clubhouse) อยู่ในระดับใด	✓		
2.6 ท่านมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จากช่องทางไลน์ (Line) อยู่ในระดับใด	✓		
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร			

3.1 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.2 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทางอินสตาแกรม (Instagram) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.3 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.4 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ยูทูบ (Youtube) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.5 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง คลับเฮ้าส์ (Clubhouse) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
3.6 ท่านใช้เวลาในการรับข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง ไลน์ (Line) ต่อครั้ง อยู่ในระดับใด	✓		
รวม	18		

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด	✓		
1.1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	✓		
1.2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	✓		
1.3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓		
1.4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	✓		
1.5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	✓		
1.6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	✓		
1.7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก		✓	

1.8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย		✓	
1.9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	✓		
1.10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน		✓	
1.11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ		✓	
1.12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	✓		
2.ท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มากน้อยเพียงใด			
2.1 กิจกรรมสร้างความเสมอภาคกัน โปร่งใสของรัฐบาล		✓	
2.2 กิจกรรมวันต่อต้านคอร์รัปชัน" เปิดไฟโลโก้" ทั่วประเทศ		✓	
2.3 กิจกรรมน้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต ร9.	✓		
2.4 กิจกรรมเสริมศักยภาพและขับเคลื่อนผู้นำเยาวชน พลเมืองคาร์บอนต่ำ		✓	
2.5 กิจกรรม "Workation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ"	✓		
2.6 กิจกรรมวันวาเลนไทน์ให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด "รักอย่างไร ไม่ติดโควิด"	✓		
2.7 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	✓		
3.ท่านทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา มากน้อยเพียงใด			
3.1 โครงการชิม ช้อป ใช้	✓		
3.2 โครงการคนละครึ่ง	✓		
3.3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	✓		
3.4 โครงการ.33 เรารักกัน	✓		
3.5 โครงการเราชนะ	✓		
3.6 โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้	✓		
3.7 โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	✓		
รวม		20	

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1.ท่านสนใจการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง เช่น การแถลงนโยบายการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลมากขึ้นเพียงใด	✓		
2.ท่านมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน อาจารย์และครอบครัวมากขึ้นเพียงใด	✓		
3.ท่านสมัคร และชักชวนเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลมากขึ้นเพียงใด		✓	
4.ท่านเข้าร่วมโครงการต่างๆของรัฐบาลมากขึ้นเพียงใด	✓		
5.ท่านตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากขึ้นเพียงใด		✓	
6.ท่านเข้าร่วมลงประชามติในการสนับสนุน/ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากขึ้นเพียงใด		✓	
7.ท่านอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะมากขึ้นเพียงใด	✓		
8.อื่นๆ		✓	
รวม	4		

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ : สรุปข้อคิดเห็นผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 (เพศ): ควรเพิ่ม Gender เป็นกรเปิดกว้างในเรื่องประชา-
ธิปไตย

ตอนที่ 2 (ระดับการศึกษา): ควรเน้นอื่น เช่น ปักปัน

ตอนที่ 3 (ภูมิทัศน์): ควรแบ่งละเอียดกว่านี้ เช่น ภาคเหนือตอนล่าง ภาค-
กลางตอนบน ฯลฯ

ลงชื่อ

สมาน ใสใจ
(ดร. วรวิทย์ ชื่นมณี)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก จ
ผลการประเมินแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยได้แก่ แบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” มีรายละเอียดและขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

ตาราง การจำแนกข้อคำถามตามองค์ประกอบของแบบสอบถาม

การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ลำดับข้อของ แบบสอบถาม	จำนวนข้อ
ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา	1,2,3	3
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์		
1.ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	1,2,3,4,5	5
2.ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร	1,2,3,4,5,6	6
3.ด้านเวลาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	1,2,3,4,5,6	6
ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี		
1.การรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย 12 ด้านของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	12
2.การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	1,2,3,4,5,6,7	7
3.การรับรู้เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	1,2,3,4,5,6,7	7
ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี		
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา	1,2,3,4,5,6,7,8	8
รวม		54

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ที่พัฒนาขึ้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 54 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นการนำคะแนนที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแบบวัด (Index of Congruence หรือค่า IOC) ในประเด็นได้แก่ ตอนที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อออนไลน์

ตอนที่ 3 การรับรู้เนื้อหาข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และ ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 54 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแบบวัด (Index of Congruence หรือค่า IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี (Lawsh, 1975)

แบบประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่อง "การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข่าวสารในสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น"								
ส่วนของแบบสอบถาม /คำถาม	ผู้ทรง คุณวุฒิ 1	ผู้ทรง คุณวุฒิ 2	ผู้ทรง คุณวุฒิ 3	ผู้ทรง คุณวุฒิ 4	ผู้ทรง คุณวุฒิ 5	ผู้ทรง คุณวุฒิ 6	IOC	ข้อเสนอแนะ
1.7 การพัฒนาสื่อสร้างความ เชื่อมั่นเชิงจากรัฐบาลภาค	0	1	1	1	1	1	0.83	
1.8 การปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้และการพัฒนา ศักยภาพของคนไทยทุกช่วง วัย	0	1	1	1	1	1	0.83	
1.9 การพัฒนาระบบ สาธารณสุขและหลักประกัน ทางสังคม	1	1	1	1	1	1	1	
1.10 การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและการ รักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้าง การเติบโตอย่างยั่งยืน	0	1	1	1	1	1	0.83	
1.11 การปฏิรูปการบริหาร จัดการภาครัฐ	0	1	1	1	1	1	0.83	
1.12 การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และ กระบวนการยุติธรรม	1	1	1	1	1	1	1	
2.ผ่านทราบเกี่ยวกับ กิจกรรมทางการเมืองของ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โชชา มากน้อย เพียงใด	-	1	1	-	1	1	0.67	
2.1 กิจกรรมสื่อสร้างความ สามัคคีกับ ประชาชนของ รัฐบาล	0	1	1	1	1	1	0.83	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายตรัยรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 2 กันยายน 2535
สถานที่เกิด	เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 111/48 ซอยสายไหม68 แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรดิจิทัลทีวีและสื่อออนไลน์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2556 ร.บ.(การเมืองการปกครอง),มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2559 ศศ.บ.(สื่อสารมวลชน),มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2560 ว.ม.(สื่อสารมวลชน),มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

